

A. p. d.

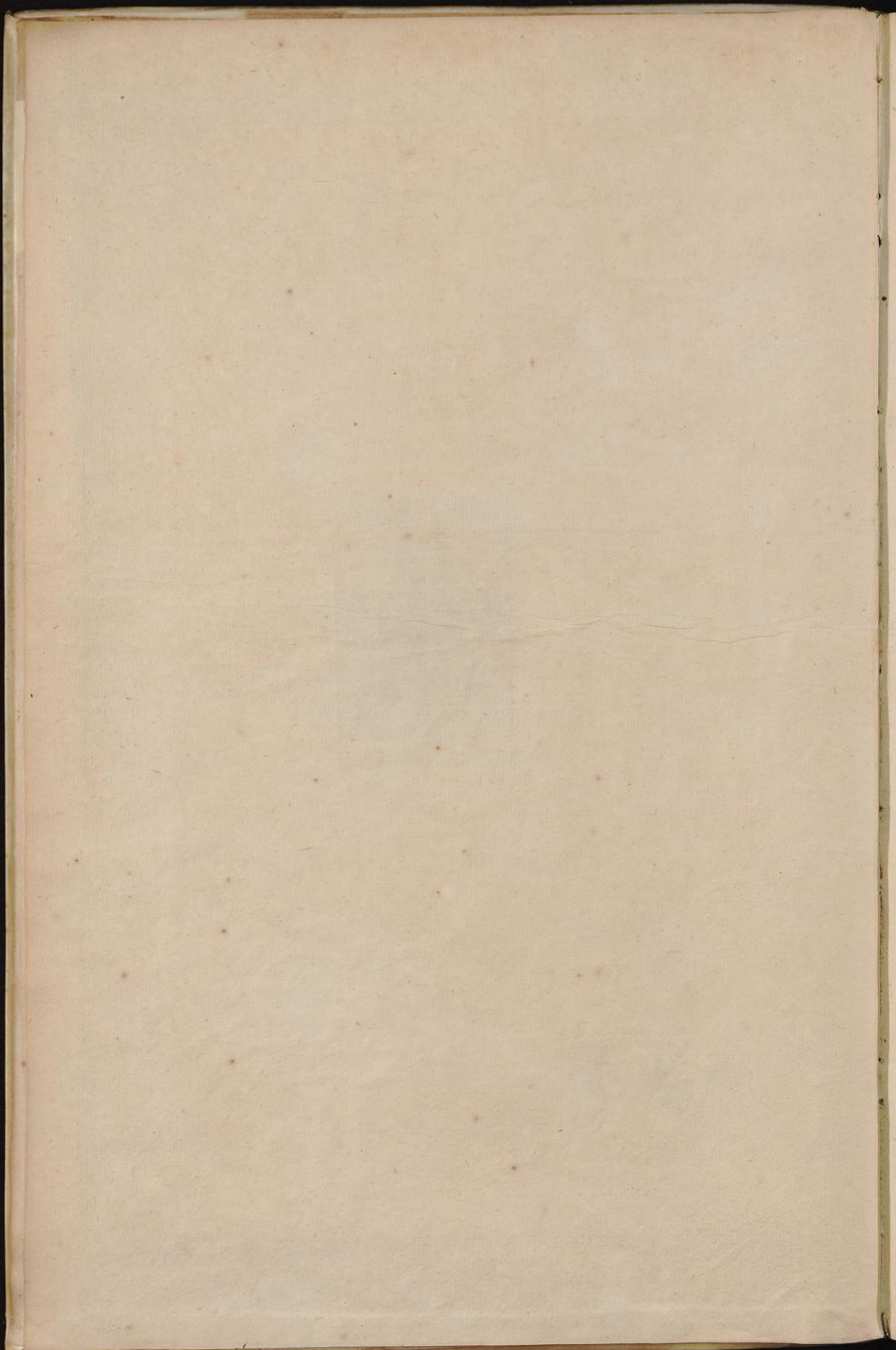

L. No 193

ex auctione Bibliothecae P. Jo. G. Brackhaedti.
Helmstadii. A. G. MDCCLXXVII. F.

3.30

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten signature or initials in the bottom right corner.

3

BREVIARIUM EQVESTRE,
SEU
De Illustrissimo & Inclytissimo
EQVESTRI ORDINE
NE ELEPHANTINO

Ejusq; Origine, progressu, ac splendore hodierno
TRACTATUS,

Collectus

Ex Antiquis Diplomatum, Bullis,
Numismatibus, Insignibus,

Præcipuè autem

Ex posthumo & manuscripto

IVARI HERTZHOLMII

Codice,

In Epitomen redactò, variisq; Additamentis
ac Observationibus illustrato
& continuato

à

JANO BIRCHERODIO

Jani Fil.

HAVNIÆ, Ex Reg. Majest. & Universit. Typographéo,
Anno MDCCIV.

BREVARIUM PVESTRE
H 193 (20)

De Illustratione & Instructione
EQUESTRI ORDI-

NE RERPHANTINO

Temp. Originis, progressus, ac splendoris hodierni

TRACTATUS

Collectus

Ex Auctoritate Illustrissimorum, Bullarum

Summarum, Insuper

Præcipue sacrarum

Expositionum & manifestorum

IVARI HERTZHOLMII

Coeditur

In typographeo rectoris Universitatis Adhærentis

in Universitate Lipsiensi

& continetur

IANO BIRCHERODIO

1681

Typographus, in Reg. Arch. & Universit. Typographus
DUSSELDORF

AUGUSTISSIMO ET POTENTISSIMO
MONARCHÆ

FRIDERICO

QVARTO,

REGI HÆREDITARIO
DANIÆ, NORVEGIÆ, VANDALORUM
GOTHORUMQVE,

DUCI

SLESVICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ
ET DITHMARSIAE,

COMITI

IN OLDENBURG ET DELMENHORST

BREVIARIUM HOC EQVESTRE

SEV TRACTATUM DE

ILLUSTRISSIMO ET INCLYTISSIMO

ORDINE ELEPHANTINO

OB GLORIOSISSIMA DANORUM GESTA

IN ORIENTE

AB AUGUSTISSIMIS DANIÆ REGIBUS OLIM INSTITUTO,

ET

POTENTISSIMIS IN IMPERIO DANICO ANTECESSORIBUS

AVIS ATAVISQVE GESTATO,

SERENISSIMIS QVIBUSDAM REGIBUS EUROPAÏS

AC PRINCIPIBUS CELSISSIMIS

IN SYMBOLUM AMICITIÆ SÆPIUS DONATO,

NEC NON ILLUSTRISSIMIS PATRIÆ PROCERIBUS EXTERIS-

QVE HEROIBUS IN MAGNANIMI PRETIUM COLLATO,

ATQVE IN SUMMO HONORE SEMPER HABITO MAXIMOQVE

SPLENDORE ET GLORIOSIS INCREMENTIS ADAUCTO,

BREVITER ET SUBMISSO CALAMO IN HOC LIBRO

DESCRIPTO

HUMILLIME OFFERT ET DEDICAT,

AC,

JUNCTIS OMNIUM IN BOREALI ORBE ORDINUM VOTIS

PRO REGE CLEMENTISSIMO

ET MAXIMO ORDINUM EQVESTRIUM

TAM ELEPHANTINI QVAM DANEBROGICI

DOMINO,

NEC

OMNINO NEC NON ILLUSTRISSIMIS EQVITIBUS,

QVI

SACRAM REGIAM MAJESTATEM

UT TERRESTRIA LUMINA IN SOLO CINGUNT,
VELUT STELLANTIA SIDERA CORUSCANTEM
IN COELO SOLEM,

PATRIÆ PATRI

OPTIMO, MITISSIMO

PERPETUUM IN OSTRO ET ORDINE ELEPHANTINO
SPLENDOREM,

PERENNES ET FELICES IMPERII GLORIOSISSIMI ANNOS,
VITAMQVE IN TERRIS LONGEVAM
SUBMISSISSIME
EXOPTAT

SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS

Devotissimus & subjectissimus

Subditus

Janus Bircherodius.

Pre-

DOMINO

NEC

Præfatio ad Lectorem

nter inclytissimos, qui hodie in Europa eminent, Equestres Ordines quin jure debito numerari debeat Illustrissimus Ordo Elephantinus in Dania neminem dubitaturum esse confido; quippe qui splendidâ antiquitatis & originis suæ gloriâ, nec non fulgido, quocoruscant, splendore radiantes suos late diffundit radios ac illustre jubar. Proximus Equestri Ordini Elephantino, maximo utpote & supremo, ac secundus inclarescit in Dania Nobilissimus Ordo Equestris Danebrogicus ob pram instituti rationem, atq; Excellentissimorum ejusdem Ordinis Equitum illustria nomina celebratissimus, nec non ab Augustissimo Monarcha CHRISTIANO V gloriosa memoria restauratus ac splendide adauctus. Uterq; Ordo Equestris ille velut Magnanimi pretium, hic ceu Tessera fidelium insigni se commendat antiquitatis encomio, sive utriusq; Ordinis insignia, sive primordia expendamus. Quid enim benedicta cruce, quam Ordo Danebrogicus refert, sanctius? quid Elephanto, quò Elephantinus fulget, laudabilius? cum illa Coelo debeat, hic in terra maximus, ac, teste Tullio, nulla belluarum Elephanto sit prudentior. Illustris utriusq; origo illustria honoris incitamenta, & fulgida plurimarum Heroicarum virtutum ornamenta indicat. Ordo Elephantinus à bellicis Danorum expeditionibus contra Mauros ac Saracenos, durante bello sacro; Danebrogicus à gloriosis eorundem gestis in Livonia contra Livonos ad religionem Christianam conversos incunabula sua agnoscere censetur. Nobilissimum Ordinem Equestrem Danebrogicum doctissima Dissertatione Historicâ editâ Hafniæ an. 1676 laudabiliter ac eleganter descripsit incomparabile Universitatis Regiæ Hafniensis Lumen Nobilissimus ac Celeberrimus Doct. Thomas Bartholinus Senior. Quibus nostrates inter de Illustrissimo Ordine Equestri Elephantino aliquid commentari animus fuit, horum lucubrationes nondum divulgata fuerunt & edita. Exteri Scriptores, qui alios describendo Equestres Ordines, arreptâ occasione, Ordinis Elephantini mentionem quoq; fecere, numero quidem complures sunt; sed variorum varia sunt ac discrepantes sententia, hic partim discussa ac ventilata. Eruditum de Regio Ordine Elephantino Tractatum breviter quidem, sed ingeniosè conscripsit Doctissimus Leonhardus Ludovicus Voigtius, impressum Baruthi an. 1673; præcipua autem hausit ex MSSo Iværi Hertzholmi Codice, oblato Serenissimo & Celsissimo Saxonie Electori JOHANNI GEORGIO III Ordinem Elephantinum adepti, Hafniæ cum esset an. 1663 nuptias cum Serenissima Principe Regiæ ANNA SOPHIA celebraturus, id quod nec ipse Author in Tractatus sui ultima sectione differtur. Novissime de Ordine Elephantino Itoponymena sua Wittebergæ an. 1697 edidit Amplissimus Val: Ern. Loescherus. Inter Danos Tractatum de Ordine Elephantino pollicitus quidem est Generosiss: & Nobilissimus Petrus Resenius Consiliarius Regius Status & Urbis Regiæ Hafniensis Præses atq;

atq; in Academia Regia Hafn: Professor Celeberrimus, sed, interveniente morte, promissis stare non potuit. Perelegantem de Nobilib: Ordine Elephantino in magnifica arce Regia Fridericiburgensi an: 1694. d. 4. Julii orationem habuit Excellentissimus Heros Dn: Marcus Giöe Eques Auratus Ordinis Danebrogici, Consiliarius Intimus Regius, qui sæpius etiam Amplis: Ivari Hertzholmii adduxit testimonia juxta MSSum Authoris ab eo visum atq; relectum. Illustranda quippe Regii Ordinis Elephantini antiquitati ac gloria maximam ac laudabilem impendit operam Nobilissimus ac Celeberrimus Vir Ivarus Hertzholmius J. U. Licentiatus, & in supremo Juslitia, quod in Norvegia est, Tribunali Assessor Regius, Avunculus meus Charissimus, cujus etiam MSSum exteris Scriptoribus notum est, citatumq; à Doctissimo Elia Ashmole in Opere splendido de Aurea Perisclide, aliisq;. Optassem sanè Amplissimum Virum potuisse ipsum conscriptis lucubrationibus ultimam addere manum, certâ spe fretus, cum pro vasto ac profundo, quò pollebat, Antiquitatum Danicarum penu erudito ac curioso Lectori melius satisfacturum fuisse. Præter alios enim ac eruditos Tractatus typis impressos, utpote 1. de Præcellentia Regni Danie & Norvegia. 2. Descriptionem Coronationis Augustissimi Monarchæ CHRISTIANI V gl: m: 3. Diatriben de successione foeminarum contra Gaudentium Paganinum. 4. Parerga de servitute personali & reali, reliquit MSSum Opus in folio, in quo sedulâ industriâ plurimâ non solum de Illustrissimo Ordine Elephantino notatu digna, & ab aliis hæcenus haud observata prolixè ac laboriosè concinnavit, sed luculentam itidem ac amplam omnium Ordinum Equestrium tam religiosorum, quàm secularium descriptionem literis operosè consignavit. Sed dolendum est, hoc MSSum ad optatum non perductum fuisse finem, ac multa, quæ huc spectabant, documenta propter repentinum & inopinatum domus illius Osterisöensis incendium edacis ignis irvidiâ partim consumpta esse, partim deperdita, ac, sequente Amplissimi Viri morbo ac morte an: 1693, interrupta fuisse, schediasmata quoq; varia distracta, nec non aliquot Tabulas æri incisas pessundatas. Reliquias posthumi Operis ac MSSi, ut & superstites Tabulas æneas recolligendas curavi, Tabulas restauratas ope Calcographi adauxi, MSSum utrumq; tam Latinum in folio, quàm Danicum in 4to, & amexa Schediasmata opellâ meâ recognita & invicem collata in Breviarium hoc contraxi, additis hinc inde variis annotatiombus meis ac additamentis quibusdam, quæ ad Historicam materiâ hujus continuationem illustrandam necessaria mihi videbantur, simul & Ordinis hujus splendide ab Augustissimo Monarcha CHRISTIANO V gl: m: nuperrimè an: 1694. ad aucti Statutis ac Equestris habitus ornamentis, aliisq; Dab: è Muséo Gladsaxiensi Anno 1702 d. 16 Febr.

Janus Bircherodius.

CAPUT I.

Summarium.

I. **D**e *Æde Honoris ac Virtutis, quæ Romæ quondam erat, & Cimbris olim in Italia dimicantibus.* II. *Exhibentur varia Romanorum Numismata Elephantis eorumq; proboscide signata in victoria memoriam contra Africanos. Romani olim Elephantos in vexillis habuerunt.* III. *Elephantinas statuas Romæ à Gothis erectas fuisse testatur Aurel. Casiodorus. Cimbri iudem fuerunt ac Gothi, à quibus Romæ ipsa olim capta fuit.* IV. *De statua Naturæ apud Garimbertum Elephantis superstructa, ejusq; explicatione, nec non aliâ Elephantis statuâ Romæ visâ, ejusq; inscriptione.* V. *Ordinum Equestrium origo indicatur.* VI. *De Ordine Equestri Elephantino, ita ab Elephantino insigni vocato, in hoc Tractatu agitur.* VII. *De Elephantis variis nominibus apud Græcos, Hebræos, Arabes, Ægyptios, Romanos, à quibus Elephas vocatus est Barrus, & Bos Lucas, nec non apud Mauros, à quibus Elephas appellatus est Casar: De Casaris nominis origine à caso Elephantis, ac moneta antiquâ, quæ Elephantum representat, additâ inscriptione CÆSAR.*

Sectio I.

Romanos bellò fortissimos, pace prudentissimos, stru-
cturos quondam Romæ Sacellum HONORI sacra-
tum, idem Templo VIRTUTI dicato ita proximè ad-
junxisse constat, ut si quis HONORIS Ædem intrare voluis-
set, ei transeundum prius fuisset per adyta VIRTUTIS. Ad
gloriosa enim honoris fastigia neminem nisi per antece-
dentia virtutis vestigia ascendere debere, nec honorem ulli absq; virtute
prævia attribuendum esse, verè, sed prudenter simul, sibi pervaserant.
Atq; has Basilicas à Cajo Mario, Consule Romano, partâ olim à Roma-
nis victoriâ, victisq; aliquando Cimbris, gloriosè quondam in Italia bel-
lum gerentibus, HONORI ac VIRTUTI consecratas fuisse testantur Romanæ
Historiæ Annales, uti patet ex hac inscriptione apud Gruterum, & Petrum
Felini in libro, qui inscribitur *Trattato delle cose maravigliose di Roma, pag. 301.*
Cap. 25. C. M. A.

C. MARIUS. C. F. COS. VII.
PR. TR. PL. Q. AUGUR. etc.
DE MANUBIIS CIMBRICIS & THEUTONICIS
ÆDEM HONORI ET VIRTUTI VICTOR FECIT
VESTE TRIUMPHALI CALCEIS PUNICIS.

II.

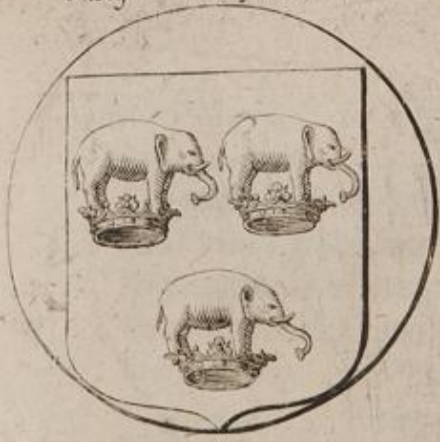
Inter alia antiqva apud Romanos honoris & fortitudinis simulachra exhibet *Tabula I.* æri incisa, hic annexa, varia Romanarum Monetarum genera, in quibus expeditiones eorum & triumphus de Africanis aut proboscide Elephantina, aut quatuor Elephantibus triumphali eorum curru junctis designantur. *Tab. I. Num. 3. 4. 7. 8. 9. 15.* Elefantos etiam olim in vexillis Romanorum militaribus usitatos fuisse asserit *Hæpingius de Insignibus Cap. 17. Parag. 13. Pag. 877.* Militaribus signis quinta legionis vexillis Elephantis adpingebantur, propterea quod C. Casare adversus Lucium Scipionem civili bello decertante, ea legio negotium sibi contra Elefantos dari postulavit, reque strenue gesta, reliqua victoria occasionem præbuit, *Alex. ab Alexandro Lib. 4. Cap. 2. Joh. Pierius Valer. Hieroglyph. pag. 17.* Et veluti Elefantos olim in vexillis ostentabant Romani, ita Scythas antiquitus proboscidem Elephantinam in Insignibus habuisse constat: *Tab. I. Num. 2.* Babylonios autem tres Elefantos totidem coronis insistentes in Insignibus suis quondam exhibuisse affirmat *Silvester Petra Sancta in Tessaris Gentilitiis. Tab. I. Num. 1.*

III.

Nec Gothis nostris, Romæ quondam cum essent, Elefantos fuisse ignotos inde probatur, quod publico Theodorici Gothorum nostrorum Regis edicto mandatum fuerit, ut Elefanti, quippe quorum usus olim in præliis erat, in via sacra ex ære, naturali magnitudine, erigerentur, teste antiquissimò Scriptore *Aureliò Casiodoro*, qui vixit seculo sexto circa an: 530, ac Theodorico Gothorum Regi à secretis & epistolis fuit, quem *Trithemius de Scriptoribus Ecclesiasticis* Cancellarium Theodorici vocat. *Casiodori* autem verba hæc sunt in *Libr. X. Variarum pag. 349. Epist. 30* ad Honorium Præfectum de signis æneorum Elefantorum. *Honorio Præfecto Theodoricus Rex. Relationis vestra tenore comperimus in Via Sacra, quam multis superstitionibus dicavit antiquitas, Elefantos æneos vicinâ omni modo ruinâ titubare, & qui solent in carnali substantia supra millenos annos vivere, occasum videantur proximum in simulachris æneis sustinere. His providentia vestra reddi faciat propriam longævitatem unciis ferreis hiantia membra solidando etc. Cutis Elefanti nullâ vi transmittitur, nullo ferri acumine penetratur. Ideoq; Persarum Reges hanc belluam ad bella traxerunt, quæ & multis ictibus pul-*

pul-

Insigne Babyloniorum

2

Insigne Scytharum

4. AFRICA

AFRICA

6 Statua Romae

7 Triumphi in Africanos

9 Triumphi in Africanos

8 Triumphi in Africanos

10

12

11

13

16

14

15

17

Tab. I. pag. 2.

pulsata cederet, & adversarios suâ mole terreret. Quapropter habere eorum vel formas gratisimum est, ut, qui vivam substantiam non viderunt, opinatum animal tali imaginatione cognoscant. Et ideo non patiaris perire etc. Gothos autem & Cimbrorum eodem esse evidenter patet ex *Jornande de rebus Geticis Cap. 4 Wolsfg. Lazjo de migrat: Gent: Lib: 10. Isidor. Lib. 14. Cap. 4. Cl. Lyschandro in Histor. Dan. Lib. 5. pag. 50. Isaac. Pontan. Chorograph. Dan. Descriptione pag. 675 &*, qui crudite simul & studiose plura congescit testimonia huc facientia, *Ivaro Hertzholmio in Præcellentia regni Daniæ Cap. III. Tit. V.* Hanc sententiam luculentò suò testimonio confirmat Nobilissimus *Vitus Beringius in Floro Danico* nuperime impresso Othinæ Anno 1698, quippe qui in Præfatione ejusdem Tractatus de Gothis ita loquitur. *Non anxie inquirendum, eorum tanta virtus habuerit patriam; quam primum terram gens validissima vagitu preserit, cum Cimbrorum profectò traducem aut tribulem esse certius aliquanto constet, quam ut neesse sit ad vulgi credulitatem Historiæ nostræ fidem ablegare.* Ex eadem nempe domo & tribu non Cimbrorum tantum & Gothi, de quibus nunc sermo, non Gepidæ tantum & Longobardi, sed & Varii Vitæq; & qui hos longò intervallò excepere, Normanni generis decora & incunabula arcessunt. Etenim mutaverant quidem nomen Majores nostri, & qui antea Cimbrorum, postea etiam Gothi audiebant; animus tamen, ac patria eadem utrisq; fuit. Hi quippe à Dania sive Scandinavia quondam egressi, atq; per Sarmatiam vagati in Dacia olim confederunt, ut asserunt *Jornandes Cap. 13. & seqv. W. Lazjus Lib. 10.* Inde Romanum Imperium lacerare cœperunt, represæ interdum magis, quam domiti, usq; quò circa initia seculi V Italianam copiis dubium, an metu majori perculerunt, & postea Duce Alarico, Gothorum Rege, Romam ipsam aliquandiu obsessam ceperunt Anno Christi 410 sive à clade Cimbrorum per Marium Consulem an. 511, testibus *Procopio in Histor. Vandal. Lib. 1. Socrat. Hist. Eccles. Libr. 7 Cap. 9. Mirælio in Syntag. Lib. 2 Sect. 4 pag. 421. Christ. Arsebio in Cimbria Romæ reconciliata Cap. 3 aliisq;.* Cimbrorum autem victi sunt à Cajo Mario an. 101. ante nativitatem Christi sive An. Mundi 3901 juxta calculum b. Parentis mei *Doct. Jani Bircherodii in Lumine Historiæ Sacre Vet. & Novi Testam. edito Hafniæ 1687.*

IV.

Neq; tamen Romani illustri Elephantis insigni ac symbolo omnem virtutem in fortitudine positam voluere, sed prudentiam Elephantinâ figurâ etiam intelligendam esse indigitarunt, atq; ita antiquam illam, quæ Romæ quondam in Mulo Garimberti recondita erat, *Natura* statuem Elephantum ut prudentissimo animali superstructam explicant curiosi antiquitatum cultores, quasi natura sine ratione nihil ageret, ac vana essent naturæ dona, quæ prudentiam ut basin non agnoscunt. Exstat porrò Romæ eleganti inscriptione alia, in qua videntur variæ figuræ Hieroglyphicæ & Ægypti-

u-

tiacæ, statua fundata quoq; Elephanto, & erecta à Papa Alexandro VII, quâ Heroës & prudentiores etiam monentur summi ingenii esse, prudentiâ ac ratione bene uti, cujus Statuæ inscriptio à me Romæ an. 1684 annotata hæc est. *Tab. I. Num. 6.*

SAPIENTIS ÆGYPTI
INSCULPTAS OBELISCO FIGURAS
AB ELEPHANTO
BELLUARUM FORTISSIMO
GESTARI QVISQVIS HIC VIDES,
DOCUMENTUM INTELLIGE
ROBUSTÆ MENTIS ESSE
SOLIDAM SAPIENTIAM SUSTINERE.

V.

Veluti ergo Reipublicæ interest, non minùs prudentes quàm fortes fore viros, ita honores & præmia non hisce minùs quàm illis destinanda esse circumspèctè providit Antiquitas, imò jusfit rerum gerendarum prudentia. Æquo igitur jure Dignitatem Eqvestrem tam togæ, quàm sago factam demum fuisse utriusq; virtutis tam prudentiæ, quàm fortitudinis tesseram, Auratis Eqvibus in societatis Ordinem cum Principibus assumptis, instituta à Regibus & Principibus quàm plurimorum Ordinum symbola evincunt. Hinc varii Eqvestres Ordines conditi atq; incepti fuère, & quamvis Scriptorum nonnulli, qui de Ordinis Eqvestris origine commentati sunt, ulterius progrediantur; certius tamen & accuratius procedunt, qui à Seculo post Christum natum XI, quò bella sacra circa ejusdem exitum coeperunt, Eqvestres Ordines ita propriè appellatos deducunt, eodem tempore, quò GOTHOFREDUS BULLIONÆUS expeditionem sacram pro recuperanda terra sancta suscepit, & captâ Hierosolymorum urbe, tandem etiam Rex primus Hierosolymitanus factus est, habuitq; successorem regni fratrem suum BALDVINUM, qui secundus erat Rex Hierosolymitanus circa initium seculi XII. Ao. 1102. Seculo deinde XII & postea variæ à Christianis Regibus ac Principibus, erepta ac amissa terræ sanctæ loca ac urbes recuperaturis, institutæ sunt contra Mauros & Saracenos expeditiones sacre, dictæ aliàs Cruciatæ: Videantur, si placeat, *Thomas Fullerus de bello sacro, Maimburgius*, aliq;. Per illa tempora & sequentia complures etiam variorum Ordinum Eqvestrium creati sunt Eqvites Cruciatæ, Torqvati, Aurati, teste Amplissimo *Dr. Johann. Christ. Bechmanno* in Tractatu novissimè an. 1695 edito de Ord. Eqvest. Johannitarum. *Cap. I.*

De horum Eqvestrium Ordinum tam religiosorum, quàm secularium origine, insignibus, Legibus, Statutis ac mutationibus præter *Celeberr. Ivarum Hertz, holmii* in posthumo ac MSSto codice inprimis

con-

confulantur *Bernhardus Justinianus in Hist. Chronol. omnium Ordinum Equestrium*, *Elias Ashmole*, *Aubertus Mirans*, *Franciscus Memenius*, *Andr. Mendo in Disquisitionibus de ord. Militar.*, *Andreas de la Rocque*, nec non inter recentiores *Gustavus Adlerfeldt in Disquis. de Ordinibus Equestribus Holmiæ 1696*, *Author Anonymus Tractatus Germanici de Ordinibus Equestr. Lipsiæ 1697*, aliq;

VI.

De illustrissimo autem & inclytissimo Elephantino Augustissimorum Regum Daniæ & Norvegiæ etc. Ordine, ejusq; vetustâ origine, propagatione, splendore hodierno, aliisq;, quæ ad Historiam hujus Ordinis requiruntur, in hoc tractatu paucis agitur, quippe qui eò magis illustrari meretur, quò illustriores agnoscit natales, atq; inter Nobilissimos, quos Europa jactat, Equestris Ordines gloriosè suum effundit jubar ac splendorem. Elephantini Ordinis nomen ab Elephante suam traxisse originem notum est, quippe quem Equestris Symboli locò Illustrissimi hujus Ordinis Equites gestarunt ac retinuerunt, sicut Periscelidis, Aurei Velleris, aliisq; ordinibus itidem ab insignibus eadem adhæserunt nomina.

VII.

Græcum *ελεφας* unde dicatur, non eadem est Doctorum sententia. Nonnulli illud deducendum esse ab Hebræa voce *אֵלֶפֶת* existimant, alii à Chaldæorum *פִּיל* Phil, ubi additò articulo fit *Dephil*. Illud etiam Elephantis nomen Phil, jam inde à multis seculis toto Oriente receptum fuit, atq; ita Elephantum appellant Syri, Chaldæi, Arabes, Ægyptii *Δεαφινος*, ita ex Arabico *اليل* *Elphil*, *Elephas* à Cophtitis dictus est *ελεφινος*, videatur Doctiss: *Bochartus Lib: II. Cap. 23*. De aliis Elephantis nominibus non opus est hic disserendò Lectorem detinere, quod sc: *Barrus* pro Elephantò etiam usurpetur, unde *ebur. Sidonius Carm: 23*.

*Non si quas eboris trabes refractis
Rostris Marmarici dedere Barri.*

Ita à *Lucretio*, & *Seneca in Hippolyto*, & *Ausonio Epist. 15*. Elephantus
Appellatus est Bos Luca

--- *Ut Lucas Boves
Olim resumpto præferoces pralio
Fugit furventus Romula.*

Sed hujus appellationis rationem reddit *Lipsius*, quòd, quemadmodum *Struthionem passerem maritimum*, *Leones urfos Numidicos* seu *Lybicos*, sic ex simplicitate Elephantos boves Lucas appellarint Ro-

B

mani,

mani, quòd in Lucanis primùm eos viderant, *Turnebius Lib: 13. Advers:* sic dictos putat, quòd majores & validiores quadrupedum bobus Lucanis nescirent Romani. Vocis originem sic aperit *Plinius Lib: 8. Cap: 6. Elephantos Italia primùm vidit Pyrrhi Regis bellò, & boves Lucas appellavit in Lucanis visos An: Urbis CCCCLXXII.*

Sed ad ipsum Elephanti nomen ut redeam, unde Elephantinus Ordo appellatus est. Nec enim mirum est, Elephanti Symbolum ac nomen à Regibus Daniæ Augustissimis huic Ordini Elephantino cohonestando assumptum esse & additum, cum summis virtutibus hoc nobile animal ab Antiquis prædicetur, & quòd maximè ad naturam humanam accedat fortitudine scilicet militari, prudentiâ, clementiâ aliisque virtutibus. Regii etiam aliquid Elephas designat, qui prisca Maurorum & Punicâ lingvâ Cæsar dicebatur, quòd avus C. Cæsarum Elephantum occidisset, unde Cæsares postmodum omnes sic dictos vult *Alexander ab Alexandro, Lib: 1. 9.* Testes hic adducam *Spartianum in Aelio Vero; Cæsarem ab Elephanto, qui lingvâ Maurorum Cæsar dicitur, in prælio caso eum, qui primus sic appellatus est, doctissimi & eruditissimi viri putant dictum. Servium in Libris Aen: Cæsar vel, quòd caso matris ventre natus est, vel quòd avus ejus in Africâ manu propriâ occidit Elephantem, qui Cæsar dicitur Pœnorum lingvâ.* Et à Cæsaribus nomen habuit Mauritania Cæsariensis, à quâ rursus Cæsares Elephantes in eanati. Elephantis enim maximè fertilem esse Mauritaniam vix quisquam est, qui nesciat, teste *Strabone de Mauritania descriptione Lib: 17. & Plinio Lib: 8. Cap: II. Elephantes fert Africa ultra Syrticas solitudines & in Mauritania.* Veluti ergo Maurorum lingvâ Elephas appellatus est Cæsar, sic etiam moneta antiqua exhibet figuram Elephantis cum inscriptione CÆSAR: vid: *Tab: I. Num. 16.* Sed evolutâ vocis Elephanti origine ac variis synonymis, afferenda jam est & asserenda Ordinis Elephantini origo.

CAPUT II.

I. **V**ariæ variorumerroneæ de Ordinis Elephantini origine recensentur sententia, *Josephi, Micheli, Meimmi, Hoepingii opinio de origine Ordinis tempore Regis Christiani IV. II. Seldeni & Imbosi sententia de ejusdem institutione à Rege Friderico II. III. Gregorii Leti error de Ordine Elephantino condito à FRIDERICO I. IV. Bernhardi Rebolledi opinio de Ordine instituto à Rege Johanne. V. Anshelmus, Alexander Rossæus, Ernestus Læscherus, aliq; Ordinem à Rege Christiano I inceptum esse autumant. VI. Leonhardus Voigtius & Bechmannus ad tempus Canuti VI, & Cruciatas originem Ordinis referendam esse statuunt. Hæc ultima sententia de origine Ordinis ab expeditionibus Danorum sacris contra Mauros & Saracenos hic approbatur.*

Sect. I.

Sectio I.

Quidam auspiciis Augustissimorum Regum Daniae & Norvegiae Equestris atque inclutissimus Ordo Elephantinus à primâ suâ origine ad Regium & illustre, quò hodie coronatus, pervenerit fastigium, cum varii varia de hoc Ordine, & quidem maxime inter se discrepantia, jam scriptis jam traditionibus prodidère, operæ pretium erit, quæ Heroicæ illius ætati apprimè convenerint, attentiori mentis scrutiniò expensa suo juri, splendori, piòque instituto hic vindicare. Enim verò idem huic illustrissimo Ordini Elephantino, quod aliis cæterorum Regum & Principum in Europa Equestribus accidisse Ordinibus notum est, non injustè conqueritur virtutis ædes, gloriam scilicet Ordinum videre, originem quærere. Ea quippe interdum occurrunt antiquissimarum rerum fata, ut, variis incidentibus mutationibus, jam nova videantur, quæ tamen Majoribus prisca fuere. Non minus de Aureæ Periscelidis, quàm de Aurei Velleris origine disentiunt inter se celebres ac eruditi Ordinum illorum Historici, *Bernhardo Giraldo de Aurea Periscelide* aliam fonte opinionem, quàm *Cambdeno, Froisardo, Elia Ashmole, Seldeno* & novissimè *Thulemario in Dissert. de Ordine Equi S. Georgii*. Videatur, si placet, *Dissertatio de Georgio Equite ac Martyre* edita à *Cl. Comrado Frickio Lipsiæ 1693 sect. XXVII*. De Aurei Velleris auspiciis contra *Florentinum Heræum, Andreæ Favinum, Sandovallium* aliosque contendunt *Olivarius Mamercanus, Chaisneus, Chiffletius, aliique*. Quando *D. Michaelis Ordo* inceperit, alia est sententia *Alexandri Rossei*, alia *Nicolai Vignerii, Bodini, Memmeni*, aliorumque.

Qui Danos inter de Nobilissimo Ordine Elephantino aliquid conferibere voluerunt, horum incepti Commentarii, mortuis eorundem Authoribus, sopiti ferè, ac disperditi intra privatos latuere parietes, nec publicis huc usque impressi fuere typis. Exteri Scriptores, ut diversæ sunt gentis, ita diversas tenent sententias, aliis Illustrissimi hujus Ordinis originem ad tempora gloriosæ memoriæ Regum CHRISTIANI IV, FRIDERICI II, FRIDERICI I, CHRISTIANI III, aliis ad JOHANNIS & CHRISTIANI I tempora referentibus: Augustissimo Regi immortalis memoriæ CHRISTIANO IV hujus Ordinis primordia adscribenda esse censet Author quidam Hispanicus *Joseph Micheli in Thesaurò Militari de Cavalleria*, ubi ita: *En Reino de Dania es muy antigua esta illustre milicia. El collar es de oro entretexado de cruces Patriarchales coloradas, y un Elephante pendiente la Cruz y imagen de nuesta senmora en una esfera solare, y debaxo una Medalle, que tiene los tres clavos de Christo, con los quales los calvados y Sacrilegos Judios de passaron manos y pies. Don por Autor y Fundador a Christiano IV, Emperador y Rey de a quel Reino en defensa de la fe Catolica y confine de su Reino. Don este collar los Reyes de Danimarch los Cavalleros, son de numero determinado nimas nimenas, costie.*

tienen la misma ceremonia en dar el collar, como la Orden del Toson. Sed hæc duo valde sunt contraria, quæ hic memorantur, quod hic ordo dicatur antiquissimus, cum tamen Augustissimus gloriosæ memoriæ Rex CHRISTIANUS IV ejus Author & Conditor fuisse feratur; huic opinioni adstipulantur etiam *Franciscus Memenius in Delic. Ord. Equest. Hoepingius de Insignibus.*

II.

Unter eos, qui inclyti hujus Ordinis originem ad FRIDERICI II gloriosæ memoriæ Regis tempora referunt, *Seldenus est, & Jacobus Howel, qui Seldenum videtur secutus. Seldeni hæc sunt verba in Titulis Honorum: Thearms of Damemarck in Hemminges and else where are inscribed in a Collar made of Elephants, charged with Castles there to hanging our Lady in a radiant circle, and to that a little round with three nails. This is the Collar of their Order of the Elephant, begun very lately by one of their Kings, by whom certainly, I know not: Some say by Friderique Father to the present Christiern the IV. In some of his monies the Elephant is a note Royal. Eidem sententiæ accedit Amplis: Imhofius in Notitia Procerum Imperialium: FRIDERICUS, inquit, Ordinem Elephantinum instituit Anno 1580 d: 26 Junii, cum filiola ejus Augusta Sacro Baptismatis fonte, solenni Christianis ritu, ablueretur, & Principibus presentibus aureum torquem cum Elephante dependente è puro auro & gemmis constato donavit.*

III.

Ad tempora gloriosæ recordationis Regum CHRISTIANI III, & FRIDERICI I quod attinet, reperio *Gregorium Letum in Ceremoniali suo Historico & Politico* varios commisisse errores, statuendò FRIDERICUM I, Anno 1530 hunc fundasse Ordinem & CHRISTIANUM III Anno 1539, sublatâ Mariæ Virginis imagine, hunc Ordinem mutasse. *Porta nel Europa il vanto di Gloriosissimo L' Ordine de Cavalieri de gl' Elephanti in Danimarca, FRIDERICO detto il Pacifico si stima il suo Fundatore etc.*

IV.

Hicce latius procedit Author quidam Hispanicus *Bernhardus Comes de Rebolledo in L' Aula Selva*, attribuendo incubula Ordinis Elephantini Serenissimo Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ Regi gl: mem: JOHANNI, cujus hæc sunt verba:

Es

*Es tradition, que institua, sc: JOHANNES
Imitando los otros militantes
La Orden de la Virgen Maria
En que d'una cadena d' Elephantes,
Que de la castidad Symbolo hazia,
El simulacro Virginal pendia.*

V.

Ad Potentissimum gl: mem: ex stirpe Oldenburgica primum Regem Daniæ, Syeciæ ac Norvegiæ CHRISTIANUM I Ordinis Elephantini originem referendam esse statuit P. Anselmius in Palatio Honoris p. 2 Cap. 30. *Christierne I dict le Riche Roy de Dannemarc de Suede & de Norvege, etc. institua l'Ordre de l'Elephant sous l'invocation de la Mere de Dieu: Les Chevalliers portent la chaisne d'or au col, au bout de la quelle pend sur l'estomac un Elephant d'or emaille de blanc, le dos charge d'un Chasteau a' argent maconne de sable. Le premier Chapitre de cet Ordre de Dannemarck fut celebre en l'Eglise Metropolitaine de Lundem, l'une des principales villes de ce Royaume a la solemnité du mariage de Jean fil de Christierne dict le Riche, avec la fille d' Ernest Duc de Saxe 1478. De puis ce temps la ceste Ordre a este conseré par les Rois de Dannemarc Successeurs de Christierne aux Princes & Senateurs du pais, seulement le jour de leur Couronnement. Hanc sententiam tuctur quoq; Alexander Rossus in Religion. Mundi, Johannes Boisseau in Promptuario Armoriali, & præter complures alios Clariss: Val: Ernestus Læscherus in Ictopoymenis Sect. XI. de Ordine Elephantinõ, i. e. Tractatu novissimè edito Wittebergæ Anno 1697.*

VI.

Verum enim verò longè antiquiorem agnoscit originem illustrissimus, ac ipsa sua vetustate nobilissimus Ordo Elephantinus, quæ de causa ulterius procedit Doctissimus Leonhardus Ludovicus Voigtius in Tractatu de Regio Ordine Elephantino edito Baruthi An. 1673, & longius petenda esse hujus Ordinis primordia rectè & rationi convenienter statuit & defendit. *Quæ cum, ait, ita sint, Christianus I auspiciâ prima dare huic Ordini non potuit, eò quòd nec ipse expeditioni sacre unquam interfuerit, nec gravioribus regnorum suorum negotiis distentus ad instantiam Imperatoris præsidio proficisci contra Turcam fuerit potis. Rectius multò sentiunt illi, qui Canutum 6 Valdemari Magni è Sophia filium & Regni Successorem, qui non modò Ptolomaidem Christianus restituerat, sed etiam ad arma barbaris Livombus inferenda, laudatissimis Majorum vestigiis insistens, promptum se ac benevolum præstiterat, Elephantini Ordinis Conditorem constituit. Idem est judicium Celeberrimi ac Eruditissimi D. Joh. Christ: Bechmanni in Syntagmate Dignitatum Illust. Dissert. XIX Sect: XI Lips: 1696. Equestris Ordo antiquior in Dania est Ordo Elephantinus*

tinus, Elephasq; cum Castello Clinodium Ordinis exornat, quem tamen variis additamentis hodierna familia Oldenburgica Reges usq; ad Fridericum III au-
xerunt. Initia qvi ex antiquitate repetunt, ex militia cruciata seu Sacris Da-
norum Expeditionibus in Palaestinam ea derivant.

Ab expeditionibus enim Danorum contra Mauros & Saracenos Ordinem Elephantinum suam olim traxisse originem vero videtur si-
millimum. Veluti enim Seculo XI, XII, & ea circiter tempora bella fa-
cra cum Cruciatibus contra nominis ac religionis Christianæ hostes gesta
ac continuata sunt, ac plurimi alii iisdem temporibus instituti sunt Or-
dines Equestres, ita idem etiam de Elephantino, ut par est, Ordine cen-
feri debet. Neq; enim Amplif: Læscheri arbitrio adhuc suffragari pos-
sum, dum in *Jelopoymenis de Ordine Elephantino Sect: 12* asserit, quòd ni-
mio Antiquitatis studio ultra terminos progrediantur, qvi à Seculo XI aut XII
Origines Ordinis nostri arcessunt. Proximè etenim ad veritatem accedere,
certusq; hanc niti rationibus sententiam, discussis ventilatisq; prius al-
legatorum Authorum sententiis, ac demonstratis eorundem testimonio-
rum erroribus, uberius deinceps enucleandum est.

CAPUT III.

I. **E**rrores eorum deteguntur, qui asserunt. *gl.*
mem: Christianum IV Regi hujus Ordinis fuisse Conditorem.
II. *Variae elegantes Moneta Christiani IV Elephantis fuerunt*
signata. III. *Exhibetur Moneta Christiani IV cum Elephanto*
An: 1603 distributa Hamburgensibus, & Moneta Hamburgenses cum folio
urtica, quod Holsatiæ est insigne. IV *Ordo Armati Brachii floruit in Dania,*
regnante Christ: IV. Ejusdem origo asseritur, figura adducitur & Equites re-
censentur. V. *Ordo armati brachii postea additus fuit Ordini Elephantino,*
lateriq; Elephantis insertus.

Sectio I.

Quemadmodum de variorum cæterorumq; in Europa
Ordinum Equestrium originibus, maximè antiquorum,
diversæ se offerunt Authorum sententiæ, obscurâ exi-
stente subditis, quæ secreta est Regibus, Principibusq;
negotiorum causâ; ita non idem omnes de primis Regii
nostri Ordinis incunabulis sentire nuper accepimus. Illos
autem, qvi Magnum & Potentissimum immortalis me-
moræ Regem CHRISTIANUM IV Regii hujus Ordinis Auctorem
statuunt, adeò aberrare ac præsumptâ opinione falli liquidò patet, ut
vix mercantur, quibus contradicere convenit; meminisse tamen licet,
quorum ductu in illum inducti fuerint errorem. Causam illius asserti-
onis

onis ab Orientali ad Indiam navigatione petendam esse arbitror, quâ nostrates tempore memorati Augustissimi Regis gl. mem: Indias frequentare coeperunt: & quemadmodum magnæ Britanniae Sereniss: Rex Carolus II monetam quoque cum Elephanto, ac regia sua effigie in maritimi ad Indiam cursus & classis ad illas oras appulsæ memoriam eudendam curavit, ita gl. m: CHRISTIANUS IV non modò novam Daniam quæsit, sed etiam ad Zeilon varias transmisit naves, quæ dictæ erant Elephas, David, Hafnia, Christianus etc. Videatur Relatio Danica impressa Hafniæ An: 1620: in harum navigationum Orientalium signum ac memoriam variæ excusæ sunt monetæ Elephante insignes. Morem verò Augustissimo huic Regi non minus, quàm Patri illius fuisse, Elephante ut signo Ordinis non modò arma regni, sed monetas etiam regias insignire notissimum est. Ex *Hæpingio de Insignibus* innotescit, *Francisum Bergium Mennemio* prædictæ sententiæ ansam dedisse, qui in *Delic: Ord: Equest:* tradit factam sibi ab illo gl. m. CHRISTIANI IV aureorum nummorum copiam, in quorum antica parte videre licet effigiem Regis cum hac inscriptione CHRISTIANUS IV etc.

II.

Harum monetarum, regnante gl. m. CHRISTIANO IV, ex auro & argento confectarum frequens eadem existat apparatus. Ita cusâ est Anno 1597, i. e. Anno ætatis Regis CHRISTIANI IV vicesimo quædam hujus generis moneta in natalem Regis, nati Anno 1577 d. 12 Aprilis in arce Regia Fridericiburgensi. In hac eadem monetâ videtur turris cum militibus supra Elephantum.

Existat alius elegans magni valoris nummus Anno 1598, continens à parte antica effigiem Regis regio equitantis ornatu sub pretiosissimo velo, quod à quatuor Regni Senatoribus geritur cum inscriptione Regis, ejus Nativitatis An: 1577, electionis An: 1584, Coronationis 1596 & conjugii An: 1597, cum epiphonemate ad Regem *Vivat & Valeat*, à postica parte Symbolum Regis: *Regna Firmat Pietas*, & regni florentis imaginem, ubi Pietas & Pallas sub lilio florescente sibi invicem gratulantur, Hercule dormiente ad epigraphen: *Dormiat dum licet*: nec non integra regnorum insignia, velut in gyrum posita, varia emblemata, & elegantem hanc inscriptionem: *Nil salubrius Pallade Pietate instructa*. Videatur de hac moneta *Luckius in Sylloge Numismatum elegantiorum* p: 365. Aliæ occurrunt monetæ aureæ CHRISTIANI IV cusæ An: 1602, 1603, 1611, 1613, 1627, 1629, omnes Elephantino insigni insignes: de quibus videatur, si placet, *Nobilissimi ac Celeber: Oligeri Jacobi Museum Regium edit. Hafn. 1696*.

III. Præ-

III.

Praeter has aureas aliæ reperiuntur argenteæ monetæ, quæ, Hamburgò ad obsequium Potentissimi Regis gl: m: CHRISTIANI IV redactò, frequentius conspiciuntur. Ita Anno 1603 cusa est moneta, in cuius anteriore parte videre licet militibus repletam turrim Elephanto cum Æthiope impositam, cuius alterum latus C. coronato insignitur, cum hac Inscriptione CHRISTIANUS IV D. G. & in posteriore nummi parte. DAN. NORVEG. VAND. GOTHO: REX, VIII Solidi 1603.

Hic nummus liberalitate Regiâ populo Hamburgensi distributus ac sparsus est, cum Augustissimo Regi CHRISTIANO IV Senatus populusq; Hamburgensis in curia urbis An. 1603 die 30 Octobris debitum præstitissent homagium. Situm enim est Hamburgum in Ducatu Stormariæ, quapropter etiam urticæ folium ut Holsâtico Stormariensè insigne in variis monetis & uncialibus argenteis Hamburgensibus adhuc conspicitur. Et harum monetarum Hamburgensium cum folio urticæ series hîc collecta exhibetur in gratiam curiosi Lectotis. Vid: *Tab. II.*

Sed hæc *αἰς ἐνπεσόντων*. Monetarum autem, tempore Potentissimi Regis CHRISTIANI IV Elephantis insignitarum, quæ supra memoratæ sunt, congeries monstrat gratum equidem Regi fuisse, ornare regnorum insignia Elephantò, gloriosâ utpote Eqvestri tesserâ, atq; Elephantum monetis Regiis tanquam generosum Eqvestre Symbolum impressum fuisse, sed inde elicere, CHRISTIANUM IV, quia illius nummi Elephantes ostendebant, fuisse primum Ordinis Elephantini Authorem, debilis est consequentia. Hoc vel inde probatur, quod inter Regia *κεμήλια* moneta aurea CHRISTIANI IV inveniatur An. 1592 cum Elephanto, idq; quatuor annos ante coronatum Regem, quæ demonstrat, Rege nondum adultò, usum Elephantis absq; omni dubio inde à Majoribus ipsi fuisse relictum. Hujus monetæ mentionem facit Nobiliss: *Oligerus Jacobæus* p. 78 *Tab. XXI. No. I.*

IV. De

Friderici REGIS Daniae
Solidi

Friderici Principis Holstiae
Imperialis

Moneta Hamburgensis

Moneta Hamburgensis

Moneta Hamburgensis

Moneta Hamburgensis

Friderici REGIS Daniae
dimid. Sol.

Moneta Comitum Scharvenburg

Moneta Hamburgensis

Anno. 1512. p. xiiii. a. die. april. ioh. princeps
dno. francose. p. rns. heres. rex. dux. sle.
sior. z. dnm. co. in. old. et. delm. etc.
caris. egn. slo. slot. in. sic. alta. hofice. odly. z.
etc. de. pot. phe. gta. an. beak. etc. sic.
sic. de. holst. z. sig. reg. hanc. etc.

Tab. II pag. 12

IV.

De cætero non hîc prætereundum esse censeo, regnante Augustissimo CHRISTIANO IV, conspecta fuisse duo Ordinum genera, alterum usitatò Elephantis caractere, alterum armatò brachio, cujus idea hîc exhibetur.

Incepit verò militaris atq; Equestris Armati Brachii Ordo An. 1616 die 3 Decembris in memoriam expugnatae An. 1611 Calmariae, variorumq; deinde, victis fugatisq; Svecis, reportatorum triumphorum, cujus Ordinis Equites Aurati declarati fuerunt Coldingæ hi sequentes magni nominis Proceres, cum pridie ibidem in frequentissimis comitiis feudo Ducatus Slesvicensis Celsissimum Holsato Gottorpiensem Ducem FRIDERICUM, datò fidelitatis homagiò, Potentissimus gl: mem:

D

Rex

Rex CHRISTIANUS IV investivisset, veluti etiam Annales Danici testantur FRIDERICUM II Regem gl: m: & Patrem gl: m: CHRISTIANI IV Danicò Ordine Elephantinò decorâsse An. 1580 varios Regni Primates, Principe Celsissimo Holfatiæ ADOLPHO Ducatum Slesvicensem in feudum ab Augustissimo Rege FRIDERICO II accipiente. Fufius de his *Encom: Regni Dan: Pag: 29, & Helwaderi Relat: Vernac: Hafniae An. 1617 impressa.* Qvi verò Brachii Armati Eqvites creati erant, hi recensentur. Dnus CHRISTIANUS FRIIS Dominus de Kragerup, Cancellarius Regis. Dnus GEORGIUS LUNGE, Regni Marschallus, Gubernator Arcis Elsburgi & Præfectus Bahufii, Dnus ALBERTUS SCHEEL, Regni Thalassiarcha, Dnus BREDO RANDTZOW, Regni Senator, Dnus GERHARDUS RANTZOW, Regis Vicarius & Confiliarius in Holfatia, Dnus ANDREAS BILDE, Regni Senator, Dnus ANDREASSAINCLAIR, Regis Senator & Præfectus Coronæ, Dnus DITLEVUS RANTZOW, Dnus JANUS SPARRE, Dnus MARQVARDUS PENS, Dnus ULDERICUS SANDBERG, Dnus GEORGIUS SCHEEL. Horum illustrium quorundam Eqvitum icones conspiciuntur in amplissima Regiæ Academiæ Hafnientis Bibliotheca, generosissimi utpote Dn: ANDREÆ BILDE, Regii Campo-Marschalli, nec non Illustrissimi GEORGII SCHEEL, Regni Senatoris, è quorum collis videmus dependere in cœrulea cinctura adamantibus pretiosum hoc ensiferum insigne.

V.

Hoc postea in Ordinis Elephantini *κεκτημενον* transivisse inde constat, quòd Ordinis Elephantini Eqvites à latere Elephantis locò Regii nominis gestarint ensiferum Brachium, quemadmodum adductò schemate *Tab: VIII* clarius illustratur. Quæ verò postmodum secutæ sunt mutationes hujus Ordinis, posthinc delineatæ reperiuntur inter alia exempla *Cap: XI Tab: VIII* quinque in formam crucis substitutis adamantibus, quorum singulis pia fuit meditatio singula in cruce pendentis Christi vulnera denotâsse, hoc recordationis cæteroquin quotidianæ permanfuro argumentò, sc: immaculatum Jesum singula sua vulnera pro singulis hominum sensibus accepisse; & illum unicum esse cruci affixum, qui absq; Sanctorum intercessione & meritis sustulit peccata mundi. Quâ fide cum innutritus sit gl: m: CHRISTIANUS IV, nullam prorsus assertionis suæ rationem habent, qui illum Ordinis Elephantini Auctorem statuunt, quem ipsimet tradunt D. Mariæ Virgini quondam fuisse consecratum: quippe quod sibi invicem repugnat: Vigore enim Augustanæ & Orthodoxæ Confessionis ab omni abhorruit religioso Sanctorum cultu.

CAPUT IV.

CAPUT IV.

I. **R**efutantur illorum opiniones, qui statuunt Regem gl: m: FRIDERICUM II Ordinis Elephantini fuisse Authorem. FRIDERICUS II creatus est Eques Aurea Periscelidis: recensentur Regina Angliæ Elizabetha Litera. II. Seldenus redarguitur, qui originem Ordinis refert ad FRIDERICUM II. III. Sed FRIDERICUS II Ordinem hunc restauravit. Variæ Ordinis figuræ ejusdem ætate usitatae fuerunt. IV. Duce Holsatiæ Ducatum Slesvicensem feudi nomine accipiente varii creati sunt Equites Elephantini Henricus Rantzovius, Benedictus ab Alefeld An: 1580. V. FRIDERICUS II in coronatione sua varios constituit Equites. Solemnes Ceremonia adhibita in creatione Equitum. Rebolledi censura propter Mariæ Virginis imaginem Ordini Elephantino ablatam refutatur.

Sectio I.

ec minori religionis veræ ac Orthodoxæ zelò ac encomiò enituit Parens CHRISTIANI IV gl: m: FRIDERICUS II, unde etiam à Serenissimâ & prudentissima Angliæ Regina Elizabetha nominatus est PRINCEPS VERE CHRISTIANUS. Verba recitare licet ex MSS. Autographo in Bibliotheca Hattoniana. ELIZABETHA Dei gratia Angliæ, Franciæ & Hiberniæ Regina, Fidei Protectrix etc. Universis & singulis presentes literas nostras visuris inspecturis & audituris salutem: Cum Serenissimus Princeps, frater & consanguineus noster Charissimus Fridericus Dei Gratia Daniæ, Norvegiæ Vandalorum, Gothorumq; Rex, & plurimarum Heroicarum Virtutum splendore & gratiâ nobilitatus orbem Christianum famâ nominis sui impleverit, eaq; jam ante annos aliquot animum nostrum accenderit, ut eam amicitiam in persona ejus melioribus, quibus potuimus, officiis cultiorem redderemus, quam hæreditariò quodam jure sanctissimæ memoriæ nobilissimi Majores & Antecessores nostri nobis commendârunt, nullis autem officiis erga tam charum Principem satis facientes nobis, eum nuper elegerimus, conspirantibus omnibus omnium Commilitonum suffragiis, in illustrissimi Ordinis Garterii nobilissimam Societatem, qui arctiori benevolentie vinculo, si fieri posset, eum in dies singulos nobis magis magisque conjungeremus, utpote PRINCEPEM verè CHRISTIANUM, in cujus amicitia vel maxime cupimus conquiescere, summòq; desiderio avenes, ut, quod non nisi auspiciatissime incipimus, ad optatum finem perducatur; Sciatis, quòd nos de fidelitate, prudentia & diligentia prænobilis viri plurimum nobis chari Dni: Peregrini, Domini
de

de Willoughby & Ersby, & spectabilis viri Gilberti Dethisk, Equitis, Regis Ar-
morum Ordinis, plurimum confidentes ipsos nostros veros & indubitatos Ambasci-
atores, Procuratores & Oratores presentes miserimus, dantes eis potestatem, au-
thoritatem & mandatum speciale ad prefatum Fratrem & consanguineum no-
strum charissimum proficiscendi, eiq; deferendi & donandi nostro nomine &
pro nobis subligaculum & trabeam et reliqua insignia illustrissimi Ordinis no-
stri Garterii, per ad presens ad illum transmissa, ceteraq; peragendi quam of-
ficiosissime & religiosissime potuerunt, quæ ad honoratissimi illius Ordinis de-
cus & ornamentum quoquo modo putabunt pertinere, haud aliter, atq; ipsi fa-
ceremus, si presentes essemus. In cuius rei testimonium has literas nostras manu
nostrâ subscriptas sigillo dicti Ordinis Garterii communiri fecimus. Data è
Regia nostra Grenevice 27 Junii Anno salutis humanæ supra millesimum,
quingentesimum octuagesimo secundo, Regni verò vicesimo quarto:

ELIZABETHA.

Hiscæ Serenissimæ ac optimæ Reginæ literis in Ordinem illustrissi-
mæ aureæ Periscelidis adscitus Augustissimus gl: mem: FRIDERI-
CUS II prædicto gloriosissimæ Reginæ Legato Dn. Peregrino de
Willoughby & Ersby potestatem dedit, se absente, respondendi sta-
tutis, Legibus, & consuetudinibus, & in Castro Windsoriano, re-
gio suo nomine, comparendi, instar Procuratoris Regis, salvâ tamen
Regiâ Majestate, iisque, quæ non fuerint verbo divino, Legibusq; regni
sui contraria. Quod declaravit uberius solenni inter Reges & Princi-
pes usitato juramenti tenore per ipsius nobilissimum Procuratorem.
Singularas literas in gratiam curiosi Lectoris recitare conveniens arbitror,
easq; ex Codice MSS. in Bibliotheca Hattoniana hic exhibere, unde si-
mul constat gl: m: Serenissimum Regem zelò Augustanæ Confessionis
semper arsisse, adeoq; Ordinis Elephantini, prout nonnulli conjectan-
tur, nec primum fuisse nec esse potuisse Authorem, quippe qui præferret
B: Mariæ Virginis imaginem ejusq; cultum religiosum:

Nos Fridericus summâ Dei benignitate Danicæ etc. Rex promittimus verbò
Regiò fidemq; damus, sub honore nostro, sacrosanctis Evangeliiis per nos impræ-
sentiarum tactis, quod fideliter ac verè pro viribus observabimus statuta Cla-
rissimi Ordinis militaris in Anglia, qui de prænobili atq; insigni subligaculo no-
men accepit de Articulo in Articulum prout speciatim in libello statutorum ejus-
dem prænobilissimi Ordinis continentur, saltem quatenus observari possunt ac
debent, aut dammodo contrarii non fuerunt aut derogantes his, in quæ jam ante
nomen dedimus ac juravimus, & conditionibus aliis, de quibus præconven-
tum est, semper salvis. Exstant etiam alia, eaq; quamplurima documen-
ta, quibus testatum omnibusq; notum esse voluit sincerum erga Ortho-
doxam religionem animum ac benivolentiam infensaq; sua contra a-
busus Papistarum studia. Perspectò itaq; ac satis superq; cognitò Po-
tentissimi Regis FRIDERICI II zelò contra illa, quæ verbo divino &
Augustanæ Confessionis contraria erant, liquidò satis inde illucescit, nullâ
ratio-

ratione Serenissimum Regem FRIDERICUM II primas dedicationis tabulas Regii hujus Ordinis Elephantini D. Virgini obtulisse, nec aliquid commisisse hac in parte, quod Orthodoxæ fidei, cui sincerâ addictus erat religione, adversaretur.

II.

Miror eapropter, quòd clarissimus *Seldenus*, magnâ aliàs antiquitatis cognitione celeberrimus, aliq; illâ opinione duci voluerint, ut illos sequuti sint, qui referunt FRIDERICUM II Authorem esse Ordinis Mariæ Virgini olim consecrati, præsertim cum inter exteros Scriptores Gallos, Hispanos, Germanos, Italos inveniuntur alii, qui prima hujus Ordinis auspicia inde à prima sua origine producere conati sunt, referendo illa vel ad Regis *Johannis*, vel ad *Christiani I* gl: m: tempora. Vacillat autem illa *Seldeni* ratio quòd tradat variarum monetarum genera FRIDERICI II reperiri Elephantis signata; supra enim corruebat illorum sententia, qui conjectabantur CHRISTIANUM IV Authorem hujus Ordinis fuisse, eò quòd monetæ illius & arma regia Elephantis insignita fuerint. Quæ eadem est argumenti hujus tenuitas, licet non diffitear tempore gl: m: FRIDERICI II varias quoq; illius monetas Annis 1580, 1581, 1582 cufas Elephantibus quoq; insignitas fuisse: sed debilis admodum est & inanis hæc persuasio quia monetæ tempore illius Regis continent simulachra Elephantorum, ergo Rex ille Autor est Ordinis Elephantini. Largior usum Ordinis Elephantini, regnante gl: m: FRIDERICO II, maximè in Dania floruisse ac viguisse. Sic etiam in Regia & magnifica arce Coroneburgensi adhuc videre licet arma atq; insignia Elephantis An: 1580 & 1585 Templi subselliis & portis insculpta; Imò etiam inveni apud *Mejerum* tempore gl: m: FRIDERICI II Anno 1581 insignia Regni Daniæ in publicorum armorum pedamenta habuisse binos Elephantos, eadem ferè figurâ, qua *Spenerus de insignibus* gentilitia Illustrissimæ *Gyldenloovianæ* stirpis arma ab Augustissimo Monarcha gl: m: CHRISTIANO V clementer concessa typis commendavit, quæ etiam duos Elephantos quasi insignium Telemones repræsentant. Non tamen inde concludere licet, vel gl: m: FRIDERICUM II, vel Augustissimum CHRISTIANUM V Ordinis hujus Elephantini fuisse Authorem, eò quòd horum Regum temporibus usu receptum fuerit publicò Elephantis monetas vel insignia regia condecorare.

III.

Ordinem enim Elephantinum FRIDERICUS II gloriosæ memoriæ non primus instituit, ut novum, sed restauravit solum, & insignia Ordinis, sublatâ superstitione & Mariæ effigie, mutavit, eamq; huic Ordini imposuit formam, ut locò B. Mariæ Virginis solus sub nominis & imaginis suæ caractere superesset Elephas, atq; hâc ratione, doctrinâ & erroribus Pontificiorum his oris penitus extrusis, decentem huic Ordini jam semisepulto fulgorem restituit, id quod doctissimum *Seldenum*, *Inhofium*, aliósq; in hallucinationem ac errorem impulisse videtur. Torquem aureum Ordinis Elephantini unicò solum Elephantò tempore FRIDERICI II decoratum fuisse, neq; ejus ætate calcaribus intertextum, multò minùs Beatæ Mariæ Virginis imaginem adjectam fuisse, prout nonnulli, autumant, res

nota

nota est & in antiquitate Historiæ patriæ versatis pervulgata. Tempori ea propter FRIDERICI II non convenit illa Ordinis Elephantini descriptio, quam habet Gothofredus Lib: 3 Arch: Insignia Ordinis sunt torques Elephantis confusus, qui turres & arces dorso gerunt cum calcaribus intertextis, infra habent imaginem Mariæ radiis circumdatæ, numisma aureum adhaeret, in quo 3 clavi sculpti sunt eos, quibus Christus cruci affixus fuit, representantes: Hæc enim inclyti hujus Ordinis symbola longè ante FRIDERICI II tempus viguisse ex sequentibus innotescet. Nummum e- quidem aureum cum tribus clavis additum fuisse insigni Elephantino tempore FRIDERICI II observare licuit. Quomodo autem gl: m: Rex FRIDERICUS II gestavit equestria Ordinis Elephantini insignia, id luculenter satis monstrat sequens Tabula.

Depictæ quoq; hic exhibentur Illustriss: Equitis Henr. Rantzowii imagines, quæ formam Ordinis, quæ diversis temporibus solenni recepta erat usui, declarant.

Alix

Dn. Henr. Rantzowii Armati Effigies.

Dn. Henr. Rantzowii Togati Effigies.

*In utramq; effigiem ejusdem Herois ita Casp. Ens.
Hactenus armatum, jam me sculpsere togatum,
Namq; annis habitus convenit ille meis,
Dum postrema mihi jam ferme vivitur ætas.
Arma Viros ornant: sed toga longa senes.*

Alii quoque aliorum Equitum torques monstrant nonnullos etiam Ordinis Elephantini insigne gestasse in oblonga monetæ figurâ, quemadmodum numi gl: m: FRIDERICI II ostendunt iconem Regis à priori parte & Elephantum à posteriori latere. Ita etiam JOHANNES gl: m: Rex Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ in lapide suo sepulchrali Otthoniæ repræsentatur. Inde ergo consuetudo obtinuit, ut, sicut nonnulli Reges figuram Elephantis in orbiculata moneta aureâ torque portaverunt aureo, ita alii Elephantem cum orbiculo à latere Elephantis cum Regis nomine gestarint. Id quod schemata Rantzowiorum, tempore gl: m: FRIDERICI II, & variorum Elephantini Ordinis Equitum, tempore CHRISTIANI IV gl: m: Regis, icones confirmant, de quarum mutationibus infra ulterius agetur.

IV. Qua

IV.

Quã verò solenni festivitate FRIDERICUS II Anno 1580 Ordinem Danorum Elephantinum illustribus suis viris concesserit, eodem tempore, quo Serenissimus Dux Holsatiæ feudo Slesvicensi ab Augustissimo Rege Othoniæ investiebatur, testantur Holsatiæ Historici, *Henricò Rantzowio* & *Benedictò ab Alefeld* Ordine Elephantino insignitis: Idlatius explicat *Jonas Evervealt* de illustri *Benedictò ab Alefeld*. Anno 1580 d. 3 Maji facta est Othoniæ collatio rerum feudaliū, quã Dux Holsat: *Adolphus Benedictò Alefeld* Dno in *Hasseldorph* suo nomine feuda contulit. Eodem tempore *Benedictus ab Alefeld* *Bertrami* filius, Dnus in *Lemkulen*, *Steinbergæ* Præfecturæ Administrator & Consiliarius regis *FRIDERICI II* Regis Daniæ aulæ Mareschallus fuit, à quo etiam Ordine Danicò aureò nimirum Elephante eo tempore donatus est. Porro prædictus *Evervealt* mentionem facit illustris Dni *Henrici Rantzovii*: Dnus *Henricus Rantzovius*, inquit, Dn. *Johannis Equitis Aurati* filius, Dn. in *Bredenburg*, *Rantzovisholm*, etc. Hic Regum Daniæ *CHRISTIANI III*, *FRIDERICI II*, & *CHRISTIANI IV* in Ducatibus *Slesvici*, *Holsatiæ* & *Dithmarsici* Vicarius, Consiliarius, & *Segebergæ* Præfecturæ per 30 annorum spatium administrator fuit. Expeditioni *Dithmarsici* interfuit, quã subjugatam inter Reges Daniæ & *Holsatiæ* Principes divisit. Donatus est etiam à *FRIDERICO II* Daniæ Rege Ordine Danicò aureo scilicet Elephante cum turri. Idem te-

F

statur

statuatur *Angel. Struthin Chron: Holsatia, & Casparus Lorchenfis in Comment: de bello Svecico, Michaël Bojemus in vita Alb: II Ducis Saxonia,* edente Celeber: *Schurtz fleischio,* & festivitatem hanc prolixius describit Pöeta *Johan: Seccervitius Lib: 2. Daneidum.* Quapropter monetam illam auream, quæ Elephantum & vexillum, in quo insigne Holsatiæ reperitur, continet, cusam quoque fuisse nonnulli asserunt; qualis moneta in regiâ monetarum variarum FRIDERICI III gl: m: Regis Pinacothecâ asservata ostendebatur.

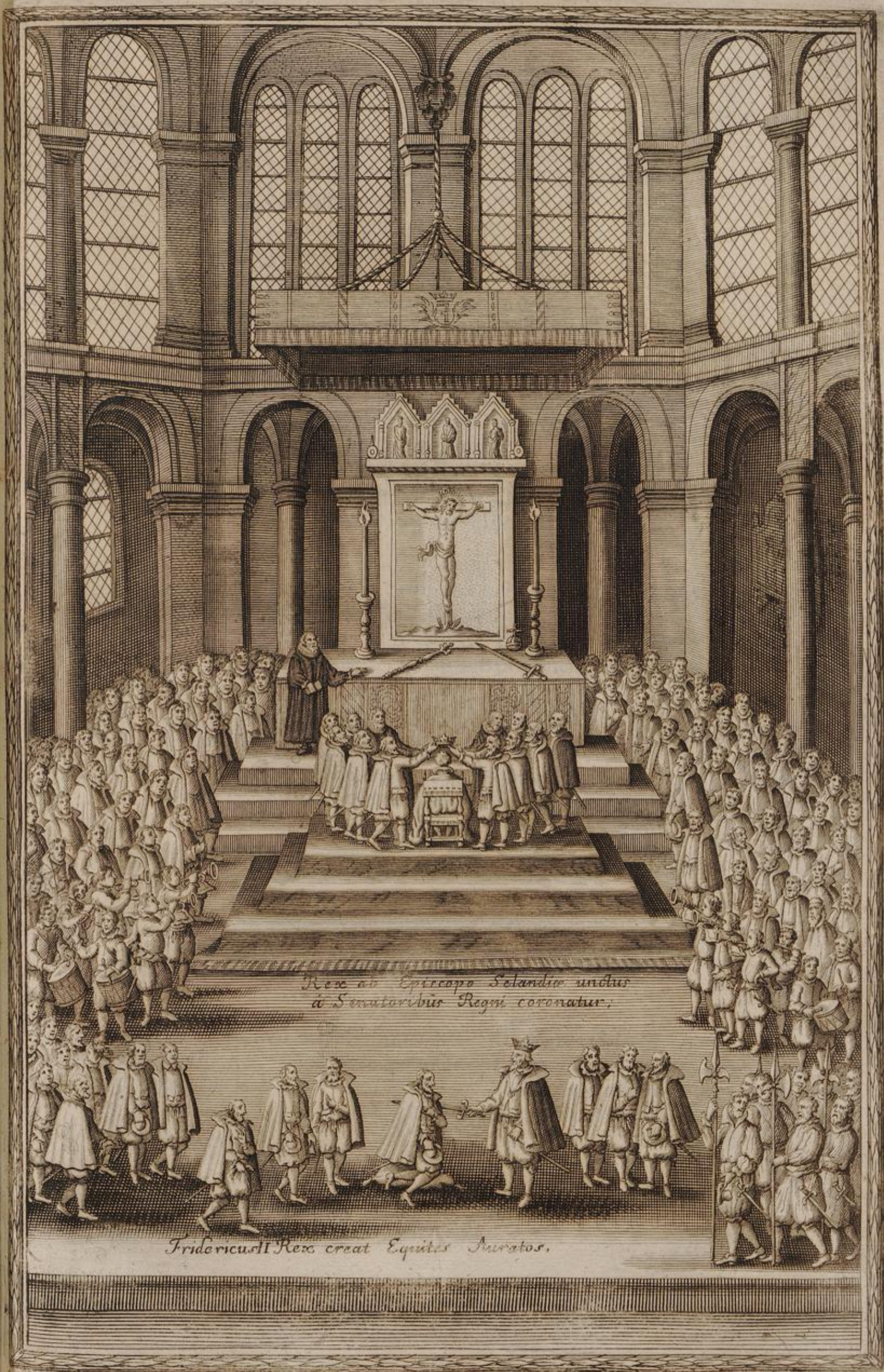
V.

Aliàs constat FRIDERICUM II gloriosæ memoriæ Regem Anno 1559 die Coronationis suæ illustres aliquot creasse Equites, quos inter tres recenset Nobiliss: *Resenius in Chron. FRIDERICI II,* pag: 29 sc. EILERUM HARDENBERG, VERNERUM PASBERG & NICOLAUM LANGE præter alios ad hunc Ordinis honorem destinatos, qui se excusarunt. Octo autem Equites creatos fuisse testatur *Casparus Ens in FRIDERICI II Coronatione.* *Quibus finitis octo fortissimos de patria bene meritos Viros Equitum Auratorum dignitate, solennibus adhibitis ceremoniis, condecoravit.*

Inter hæc ornamenta Elephantem fuisse distinctè non memoratur; videre tamen licet Regem in pectore gestasse insigne quoddam ex collo præeminens, quali etiam decoratos cæteros Equites, quos tum tempore coronationis suæ creavit, facile dixeris; quemadmodum præfens Tabula III designat, & modum creandi Equites illo tempore in templo D. Virginis, quæ Hafniæ est, declarat. Fuere autem teste *Erasmio Rerario de coronatione FRIDERICI II impressa typis Hafniæ Anno 1576,* Equites creati Dnus EYLHARDUS HARDENBERG, Aulæ Magister, BYRGE TROLLE, ERICUS KRABBE, GEORGIUS LYCHE, HRRLOVIUS TROLLE, TAGO TOT, WERNERUS PASBERG, NICOLAUS LANGE.

Qui autem humillimè se excusarunt, ne in Eqvestrem Ordinem adsciscerentur, qui antea erat B: Mariæ Virginis nomine Romano Catholicus, Regique propter oblatum honorem gratias submissè egerunt, fuerunt hi sequentes: OLIGERUS ROSENCRANTZ; CORNIFICIUS ULFELD, JANUS TRUDSON ULFSTAND, FRANCISCUS BROCHENHUUS, ERICUS RUD, JACOBUS BROCHENHUUS, LAGO ULFSTAND, OTTHO BRAHE, ALBERTUS SCHEEL.

De

*Rex ab Episcopo Selandie unctus
à Senatoribus Regni coronatur;*

Friedericus II Rex creat Equites Juratos.

De ritu & Ceremoniis creandi Equitem porrò *Reravins.*

Med disse Ribdere gif det saa til/
 Som jeg nu sige og opregne vil.
 Bor Konge hand sad (som før er sagt)
 Paa Stolen med Gylden-Strykke belagt/
 De komme saa frem til Hannem dere
 Saa mange/ som monne annamme den Ære/
 Een efter den anden med Høvisflighed
 Og fulde paa Kneæ for Kongen strax need.
 Den Højbaarne Herre sit Sværd uddrog/
 Og hver med Fladen tre Slag Hand Slog
 Paa venstre Ærel/ de strax opstod/
 Beviste derfor den Herre saa god
 Taknemmelighed med Ære og Tugt
 Med stor Reverents og Høvisfhed smugt.

Hæc *Reravii* verba metricò carmine uberius exposuit *Hieronymus* *Osius* Pœta Laureatus CHRISTIANI IV gl: m: Regis in *Descriptione Coronationis* FRIDERICI II, ubi etiam causam, non genuinam tamen affert, cur reliqui Regni Magnates Equestribus ornamentis donari recusaverint.

Cum Rex ad Proceres, etc.

Fulmineo feriens ter lenius ense sinistram

Hic humerum, Auratos Equites bis quatuor illo

More creat veteri, qui promanavit ab ævo, etc. Porrò

Quatuor esse viros alios sic sponte volebat

Ornatos Equitum Auratorum nomine Rex tum,

Virtus quos omnes generosa, etc.

Hi sibi delatum cuncti reverenter honorem

Detrectant, hæc ingeniam argumenta loquuntur

Mentem, laudis opus quondam contemnere laudem.

Quomodo autem Augustissimus Rex FRIDERICUS II. & Equites Aurati gestarint hoc insigne Elephantinum, id demonstrant non modò variæ figuræ Ordinis illius ætate usitatae supra allatæ, sed etiam clypeus Regis FRIDERICI II. Elephantæ, variisq; Symbolis Hieroglyphicis conspicuus.

Hujus

Hujus verò Serenissimi Regis FRIDERICI II, aliorumq; Ordinis Elephantini Equitum icones nullibi indicant eos magis, quàm unum gessisse Elephantum, & loco B. Mariæ Virginis vel nihil, ut ex ipso Regis insigni illucescit, vel ipsius Regis effigiem & nomen, uti Equitum Auratorum insignibus probatur, gestasse, idq; à latere Elephantis.

VI.

Improbat eqvidem & iniquâ sigillatione factum hoc FRIDERICI II reprehendit Nobilis: *Rebolledus* Hispaniæ Regis ad Regem Daniæ Legatus, ac justò durius in Danos invehitur, quòd B. Genetricis imaginem Ordini Elephantino detraxerint, verba illius hæc sunt:

Porque

Porque la Novidad siempre triunphante
 En siglo d' opiniones perturbado
 La Cadena y la imagen a trocado
 Por solo un Elephante,
 Con tal zelo los Reyes
 D' esta Heroica familia
 Dios las gracias daran
 De las prosperidades, que gozavan.

Ad hanc verò ineptam cavillationem facilis est responsio Augustis-
 simos Daniæ Reges eadem cum aliis Regibus ac Principibus gaudere li-
 bertate, vel minuendo, vel augendo, servatâ basi, Ordinum suorum
 symbola mutandi. Nec convenienter ad rerum dignitatem hîc loqui-
 tur *Rebolledus*, quippe qui nimium opinionibus suis deditus fuit hac in
 parte, dum factum hoc fugillat, & Danos impietatis ac ingrati erga di-
 vina beneficia animi arguit, quod Serenissimi nostri Reges, B. Maria
 Virgine cæterisque Symbolis exclusis, sibi Elephantem unice retine-
 rint.

Redditâ enim hisce Borealibus Regnis Evangelii ac purioris doctr-
 næ luce, Reges nostri Augustissimi veræ addicti fidei, ut omnem super-
 stitionis fomitem extinguerent, & Idololatricum Sanctorum cultum
 simul abolerent, imaginem D. Mariæ Virginis Ordini Elephantino de-
 traxerunt, solò Christò existente humani generis Redemptore & Inter-
 cessore; quò pertinet numisma Ordini Elephantino adjunctum, quod
 tres illos clavos, quibus Christus cruci affixus fuit, continet. Beatissi-
 mæ verò Genetricis Sanctorumque memoriam decenti ac justâ venerati-
 one apud nos aliàs servari, non tamen divinò honore, sacra nostræ
 Ædes ac publica ornamenta satis superque testantur.

CAPUT V.

I. **R**edarguitur Gregorii Leti opinio de origine
 Ordinis Elephantini tempore FRIDERICII, & CHRISTIA-
 NI III. II. CHRISTIANUS III gesta vit torquem aureum cum
 Delphino: Virtutes Delphini laudantur. Delphin dicitur Arabicè Dux, & amat
 suos foetus. III. Refellitur illorum opinio, qui Johannis I Regis tempore Ord-
 nem Elephantinum institutum esse autumant. Adducitur effigies Equitis Ele-
 phantini Comitiss de Reinden Anno 1494.

G

Sect. I.

Sectio I.

Ad *Gregorii Leti* sententiam quod attinet, qui ad Serenissimi FRIDERICI I gl: m: Regis tempora Ordinis Elephantini originem refert, non operosi erimus in illa refutanda, cum abundè satis illucescat tam ex dictis, quàm dicendis, nec FRIDERICO I hujus Ordinis adscribenda esse primordia, nec CHRISTIANO III ejusdem mutationem, adeò ut non mirum videatur tam illum, quàm alios errasse Authorem inclyti hujus Ordinis nuncupaturos, quia Nostratum nemo hinc antea tractavit materiam: Observandum hinc nihilominus tamen et regnante gl: m: CHRISTIANO III nec Elephantinum insigne, nec Ordinis Elephantini Symbola, postquam ope B. *Martini Lutheri* vera Evangelii lux, levatò Pontificiorum errorum velò, Daniæ effulgere cæperat, adeò frequenter usitata fuisse.

II.

Ad quod vel inde evincitur, quod varia antiquæ cælaturæ exemplaria imaginis gl: m: CHRISTIANI III viderim; nullum verò hujus Regis effigiem repræsentasse cum aureo torqve & Elephanto, sed cum aureo torqve, dependente Delphinò, nançvetissimo & velocissimo inter aquatilia animalia, unde prudentissimus *Vespasianus* symbolum suum FESTINA LENTE hieroglyphicè expressurus, Delphinum complectentem anchoram numismatibus suis imprimi iussit: hinc aptè *Alciatus in Emblematis*.

*Titani quoties conturbant æquora fratres
Tum miseros nautas anchora jacta juvat.
Hanc pius erga homines Delphin complectitur, imis
Tutius ut possit figier illa undis.
Quàm decet hæc memores gestare insignia Reges
Anchora quod nautis, se populo esse suo.*

Hoc animal *φιλάνθρωπον* esse docent *Gellius* & *Plutarchus*, & propter magnam erga foetus suos amoris vehementiam laudat *Philostratus in vita Apollonii Lib: 2. Cap: 7.* *Καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ σκοπῶμεν, τὰς δὲ δελφίνας ἐκ αὐτῶν μάλιστα, εἰ χερσὶ ὄντες φιλοτεχνῶσι,* etc. *Quod si maritimas etiam belluas consideremus, nunquid Delphinus admirabimur, qui cum benigni sint, prolem suam amant.* Ex Arabico *Addamiri*, qui vulgo *Damir* dicitur, volumine MSS de animalibus allegati à doctis: *Bocharto Lib: I. Cap: 7* constat Delphinum aliàs vocari Ducem: *Delphin*, qui aliter dicitur *Dux*, & postquam peperit, lactat catulos suos, qui sequuntur eum, quocumq; proficiscatur. Veluti enim Delphin ut Dux animalium aquatilium catulos suos impensius

us

Druck von J. Neumann, Neudamm, 1842

Heer dirck Vay leijn den heertot Hēmen: j 494:
Tab. iv pag: 27

is amat, quàm reliquæ piscium species, ac catuli illius sequuntur illum, quocumque proficiscatur; ita clementia Regis est amare subditos suos, & subditorum est officium ad Regis nutum præstare esse, & legibus illius obedienter obsequi.

III.

Quæ ulterius procedunt a gl: m: Regum Daniae, Sveciae & Norvegiae JOHANNIS & CHRISTIANI I temporibus Elephantini Ordinis originem repetentes, unà cum *Anshelmio* eandem amplectuntur sententiam, sunt verò *Alexander Rossæus*, *Andr. Farin*, *Johan. Boisseau* aliq; *Anshelmii* verba supra *Cap: II* allegata legimus, quibus tradit, celebrante Serenissimo nostro Rege JOHANNI nuptias cum Celsissima Principe Saxoniae, filia Ernesti Marchionis Misniae Elephantinum Ordinem formam unius Elephanti institutum fuisse atque gestatum: sed longè aliam antiquissimi Ordinis, quatuor Elephantes continentem, figuram adversam pagina apponit *Anshelmus*. Illustris Comes de Rebolledo Hispanus refert aureum equestrem Serenissimi Regis JOHANNIS torquem ex Elephantibus compositum fuisse, quò autem numero non determinat; cujus verba antea citata sunt *Cap: II*: videntur idcirco *Rebolledus* & *Anshelmus* sibi invicem contrarii, hic enim Ordinem hunc ob unius solum, ille cum ob plurium Elephantorum tesseram commendat. Sed antiqua illustrissimi Ordinis Elephantini symbola critica accuratius consideranti liquidò patebit, torquem illam auream quatuor conspicuam Elephantibus, quam exhibet *Anshelmus*, ante hæc publica matrimonii auspicia viguisse. Attulit secum in Daniam Nobiliss: *Klingenberg* Regius ad Hollandos Legatus curiosam, quæ adhuc asservatur in Regio Cimeliarchio, imaginem illustris Domini de Reyn-den, qui decoratus erat aureo torque ex plurimis contexto Elephantibus. *Tab: IV*. Infra effigiem prædicti Equitis Aurati annus erat signatus 1494, qui in tempora Augustissimi Regis JOHANNIS incidit. Quod *Rebolledus* castitate Elephanti unice persuasus fuerit statuere JOHANNI hoc Equestre diadema instituisse, id remotum arbitror; siquidem Hieroglyphicum alicujus animalis peti debet ab Hieroglyphici primaria notâ & apud gentes usitata grataque significatione. Regem verò per Elephantem adumbrari sæpius apud Scriptores repertum est. Per illum alias etiam virtutes designari *Horus Apollinaris*, *Ælianus*, aliq; Scriptores commemorant: ad signum ergo castitatis solum denotandum adhibitum fuisse Elephantinum insigne non rectè conjicit *Rebolledus*; constat enim, nobiliss: *Huitfeldio* & *Pontano* testibus, Elephantinum Ordinem Serenissimi Regis JOHANNIS ætate longè antiquiorem esse. Atque ita simul illucescit, quàm inconvenienter ab *Anshelmio* asseratur, CHRISTIANUM I instituisse hunc Ordinem tempore filii sui Serenissimi JOHANNIS, & occasione ejusdem connubii: duos præterea errores commisit *Anshelmus*, primum statuendo gl: m: Regem JOHANNEM

NEM in Ecclesia Lundensi matrimonium suum inivisse, quod, consensibus Historicis nostris, horum partes agente *Meursio*, Hafniæ celebratum est: alter error hic est, quod hæc Equestris insignia an: 1478 primum incepta fuisse referat. Quod itidem pervetustæ Ordinis Elephantini antiquitati repugnare, nec opinioni illius respondere calculum uberius ex sequentibus dispalescet. Quomodo, autem Serenissimus gl: m: JOHANNES Rex Daniæ Sveciæ ac Norvegiæ etc. alias gestaverit torquemaureum, orbiculo formâ monetæ dependente cum icone Regis ab altero latere, demonstrat Tabula addita, quæ Regis JOHANNIS effigiem exhibet, nec non Mausolæum ejusdem gloriosissimi Regis Othoniense.

CAPUT VI.

- I. **M**archio Mantuanus creatus est Eques Auratus Ordin: Elephantini Anno 1474 à Rege CHRISTIANO I. Philippus Bonus, qui primus Aurei Velleris conditor fertur, An. 1430 sequutus est institutum Regum Daniæ. II. Errant, qui CHRISTIANUM I Româ reducem primò Ordinem Elephantinum instituisse statuunt. Ernesti Loescheri & Eliæ Ashmole sententia evertitur. III. Recitatur Owenii Bilde Epistola ad Cancellarium Joh. Frisum de origine Ordinis

ms

nis Elephant: tempore CHRISTIANI I. IV. Eiusdem Epistola hic refutatur, & contra Owenum Bilde aliosq; probatur Regio CHRISTIANI I Diplomate An. 1464, & literis Regis CHRISTIANI II, quibus Erico Valkendorphio aureum Elephantem cum turri concessit in publicum insigne, nec non Pii II, & Sixti IV Pontificum Bullis, Ordinem Elephantinum longè ante CHRISTIANI I iter Romam fuisse in usu. V. Exhibentur alia ejusdem Sixti IV Bullæ de Statutis Ordinis Elephantini ab illo confirmatis, congregatione Equitum in Sacello Roeschildensi & Privilegiis Equitum Torquatorum Ordinis Elephantini.

Sectio I.

Aureum Ordinis Elephantini torquem Anno 1474 Ludovico Marchioni Mantuano collatum fuisse testatur Nobiliss: & illustris Danicæ Historiæ Scriptor *Hvitfeldius* in Chron: gloriosissimi Regis CHRISTIANI I, cujus autoritate & testimonio ducti nonnulli contendunt gl: m: CHRISTIANUM I inclyti hujus Ordinis primum Authorem fuisse. Quod quàm longè ab ipsa veritate & antiquitatum nostrarum connexionem differat, breviter hic ostendam, luculentis testimoniis ac argumentis illustrem Ordinis Elephantini antiquitatem demonstraturus. Ad cujus illustrationem aptè loquitur Clarissimus *Pontanus* in *Chorograph: Dan: pag: 769*, dum *Philippum Bonum* Anno 1430 hoc Danorum institutum creandi Equites sequutum fuisse asserit, verba ejus hæc sunt. *In Ordinem aureum hunc Auratorum Equitum allekti aureo nummo vel torque aureo cum Elephanti simulachro castellum gestantis donantur, ita ut inâ torquis parte Elephantis affabrè in eam speciem elaboratus dependeat, quemadmodum in more positum est Burgundicæ domus Principibus Aureum Vellus Principibus à se creatis donare solitis, quorum primus, qui hoc institutum sequutus fuit, Philippus Bonus celebratur.*

Dicam alias Clarissimo *Pontano* scribunt nonnulli scriptores, quòd originem Ordinis Elephantini recentiorē esse asserat in *Chorogr. Daniæ* descriptione pag: citatâ. Sed probè observandum est, illum ibidem aliorum solum proposuisse sententiam, non verò propriam, quippe qui publicè promisit, se luculentius edisserere atq; enarrare velle, quæ apud Danos Elephanti donandi ratio fuerit, quanam origo, atq; interea, quæ literis de hac re ab aliis prodita erant, obiter solum commemoravit. Nobilissimi autem *Hvitfeldii* verba, quibus asserit aureum Elephantem illustrissimo Marchioni Mantuano ab Augustissimo Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ Rege CHRISTIANO I. concessum fuisse, ita jacent. Anno 1474 d. 13 Martii kom Kongen til Tarvisum, der Hand kom til Hertugen af Galeatzo af Mejlend hans Gebeet / sendte hand udi Marken mod Kongen 400 Drenge til Foeds udi hvide Klæder / og hver havde udi Haanden et lidet Bannere paa en lang Stang. Paa den eene Side var malet Kongens Baaben / paa den anden Si-

de Hertugens/ de skulle undfange hannem med Feldt-Skrig/ først raabte alle: *Christiano, Christiano de Dania* Derneft Galeatzo, etc. Til Pavia laa hand een Nat/ og der slog Kongen to af Hertugens Herremænd til Riddere/ den 9 Maj Reed hand til Mantua/ der blev hand 6 Rætter/ Mar-Græven beviste Kongen stoor Ære/ Kongen slog to af hans Herremænd til Riddere/ og gav Mar-Græven sin Gyldene Flus Elephanten. Animadvertere oportet *Hvitfeldium* non hic de Ordinis origine loqui, sed Historicâ tantum fide testari, Ordinem Elephantinum a Rege CHRISTIANO I. Româ reduce datum esse Margravio Mantuano, quippe qui affinitatis vinculo per Barbaram Reginae Dorotheae germanam eidem Regi junctus erat.

II.

Rmmensus tamen ille honor, quem Romanus Pontifex *Sixtus* IV Augustissimo Regi CHRISTIANO I benignè præstitit, ansam multis dedit statuendi, prædictum gl: m: Regem à Papa Eqvestrem hanc obtinuisse tesseram, cum non ante iter suum Romam, quemadmodum in reditu Româ Elephantinum Ordinem cuiquam obtulerit; frivole autem hæc afferuntur, non enim aliter factum est, quia non aliter Regi Serenissimo placuit, nec placuit, quia gravissimæ obstitere rationes, quo minus id fieri posset. Habet enim oblatio alicujus Principis tessera non solum hoc, quod testimonium secum afferat eximii honoris, sed etiam firmissimæ amicitiae, veluti in oratione sua, *Suchotus* Imperatoris *Caroli V* Legatus Aureum Vellus CHRISTIANO II. Regi oblaturus congruenter locutus est. Serenissimum tamen gl: m: Regem CHRISTIANUM I. Româ reduce Ordinis Elephantini primum fuisse conditorem quam plurimi opinati sunt, quos inter Clarissimus: vir *Val. Ernestus Loescherus* in *Ictopoymenis de Ordine Elephantino edit: Wittebergæ An: 1697, Sect: XIII. Suspicio, inquit, igitur legitima nobis est, & cui cum priscis æquè ac recentioribus auctoribus non male convenit, tempore CHRISTIANI I. Regum ex Oldenburgica gente primi Ordinem hunc excitatum: nam ab illo tempore Elephantis mentio apud Historicos fit, cum antea Equitum Regionum solum mentionem faciant. Sed fallitur profectò opinione sua doctissimus hic vir, sibiq; unâ eademq; paginâ ipse contradicit, quippe qui eadem Sectione XIII asserit Ordinem Elephantinum Ordine Aurei Velleris antiquiorem esse his verbis. *Istud equidem certum est, antiquiorem illum splendidissimo Aurei Velleris Ordine esse, cum Philippum Bonum in insituendo illo Ordine Danorum Elephantinos Equites imitatum Pontanus Chorograph: Dan: pag: 769 aliq; tradant. Ordo autem Aurei Velleris institutus est an: 1430 juxta plurimorum Auctorum calculum, & CHRISTIANUS I. gl: m: regnare cepit Anno 1448. De illustrissimo autem Ordine Elephantino ita loquitur Celeberrimus & Doctissimus Elias Ashmole in elegantissimo opere de aurea Periscelide in Anglia, qui hanc quoq; opinionem de origine Ordinis tempore CHRISTIANI I. fovere videtur,**

fretus

fretus autoritate literarum Episcopi Arhusiensis *Owenii Bilde*, quæ illi communicatæ erant à Generosissimo *Christophoro Lindenowio* Legato Augustif: Regis gl:m: CHRISTIANI V ad Regem Angliæ. Verba ejus de Ordine Elephantino hæc sunt: Observing some difference among Writers touching the institution, collar and ensign of this order, i was in doubt what to say, til at lenght i haply meet with better satisfaction from à letter wroten An. 1537 by Avo Bilde Biscop of Arhusen, sometime Chancellor to John King, Christian the Third, a copy whereof was most freely communicated to me by Monsieur Christopher Lindenow, Envoye from Christian the fift, now King of Dennemarch to his sacred Majesty the present Sovereign of the most noble Order of the Garter. This letter informs him of the institution and some other particulars relating thò the Order, to with; That King Christian the first beeng at Rome (wheter he had travelled upon a religious account) Pope Sixtus the fourth among other honors invested him with this Order in memory of the Passion of our Lord and Saviour, and withal Ordained that the dignity of the chief and supream should be continued, as a successive right to the succeeding Kings of Denmarch. This King founded the magnificent Chappel of the Kings in the Cathedral Church at Roschilt (4 legves from Copenhagen) where the Knyghts where obliged to assemble upon the death of any of their fraternity. He also admitted there into divers Kings, Princes and Noblemen. The chief ensign of this Order was the figur of an Elephant, on whose side within a rundle was represented a Crown of Thorns with three nails all bloody in honor and memory of the passion of our blessed Saviour. The Knights were obliged to the performance of acts of piety, alms, deeds and certain ceremonies, especially upon those days on which they wore the insigns of the Order. But King John set so high a value upon it, that it became accepted by both our Kings, Henry the Eight and Jears the fifth King of Scotland his sister son, with whom the ensings thereof remained, as a Pledge and assurence of constant, and perpetual friendship, with these he likewise invested divers Ambassadors, Senators, and nobles Danes. There is one Ivarus Hertzholm a learned Dane, as i am informed, who had written a particular Treatise of this Elephant Order, but not yet printed, the scope where of is to shew, that the before mentioned Epistle of the Biscop of Arhusen does not sufficiently make it appear, that it received its first institution, King Christian the first had those many honors conferred on him by Pope Sixtus the IV. And that the Badge was an ensign meerly military, anciently given as a memorial and incitament to the Danisch Princes, who took upon them the defence of Christianity against the Moors and Affricans. Thus greatly presumed, that this Book which we hope may shortly be published, wil furnish the world with many choise things relating to the antiqvity and honor of this institution ensings and ceremonies of this Royal Order.

Hæc eadem inveniuntur in *Atlante Anglicano*.

III. Men-

III.

Mentionem hic, suspensò tamen iudiciò, fecit doctissimus *Ashmole* non solum MSS Tractatus ab *Ivaro Hersholmio* conscripti, sed etiam Epistolæ Nob: *Oveni Bilde* missæ ad Excellentissimum Serenissimi CHRISTIANI III. Cancellarium. Dn: *Johannem Friis* An: 1537, quâ mentem suam proponit de origine Ordinis Elephantini tempore Regis CHRISTIANI I. Memorati *Oveni Bilde* epistola Latinè reddita hæc est.

Charissime Dne Cancellarie, admodum benevolè te certiore reddimus, fratrem nostrum Æschium Bilde nobis ante aliquot dies per literas indicasse tuum desiderium, quo à nobis informationem quæris, quid de illo sodalitiu ornamento s: insigni sentiamus, quod Reges solent hic in regno donare ac conferre, Et an peculiaria aliqua regeſta, vel literæ de eo relicta extent, tam ut quancunq; notitiam ea de re haberemus, tibi communicarem.

Charissime Dne Cancellarie, à pueritia audivimus Et intelleximus, quòd, cum Christianus Senior Rex, cujus anima, cum omnium fidelium animabus, Deus sit propitius Et clemens, Romæ esset, inter alia varia Et magna beneficia, quæ Papa Sixtus hujus nominis IV præstitit Et exhibuit prædicto Regi CHRISTIANO, obtulerit eidem, ejusq; successoribus Regibus Dania Ordinem in memoriam Passionis Domini Servatoris nostri in hujus scilicet Ordinis gratiam CHRISTIANUS Rex instituit, fundavit, Et fecit Christianam atq; insignem fundationem in templo Cathedrali Roeschildia Et sacello suo, quod nunc vocatur trium Regum, sive Regium sacellum, ut idem sc: Rex posset admittere in eundem Ordinem Principes ac Dominos, Equites Et generosos viros, qui nobili erant genere orti, Et volebant in Ordinem adscisci; Et ut illi, qui ejus Ordinis erant, tenerentur gestare illam sodalitatem ac tesseram, quæ erat facta ad similitudinem Elephantis, unâ cum corona spinea & tribus sanguineis clavibus infra illam confraternitatem in honorem Et memoriam Passionis Domini nostri Jesu Christi. Præterea concessit sc: Pontifex ei ac omnibus illis, qui in Ordinem illum admissi sunt ac suscipere voluerunt prædictam societatem, notabiles ac singulares indulgentias, immunitates ac privilegia. Audivimus quoq; quod omnes, qui in Ordinem illum cooptari volebant, obstricti essent ad præstanda quædam officia omnipotenti Deo, elemosinas dandas, Et preces in memoriam mortis ac dolorum Christi, nec non ad plures alios articulos servandos, quorum recordari nunc non possumus, præsertim verò sodalitas sive tessera in Sacello prædicto Roeschildensi conservaretur ac restitueretur. Rex Johannes equidem prædictam Sodalitatem continenter usq; ad diem mortis suæ gestavit in omnibus solemnitatibus ac conventibus, Et in summo eam honore habuit, prout multis notum est. Admisit etiam idem Rex in eundem Ordinem ac fraternitatem Henricum Seniore Angliæ Regem Et

Re-

Regem Scotia suum à sorore Nepotem, & utriq; misit prædictam tesseram, qui etiam eum Ordinem usq; ad obitum magnâ amicitia & benevolentia cum ipso coluerunt. Hunc etiam Ordinem Rex JOHANNES dedit complurium Principum Legatis, quos Equites creavit, sicut etiam multis Regni Dania Senatoribus ac Nobilibus etc. Charissime Dne Cancellarie Bullas sive signatas literas, quæ de hoc Ordine & instituto editæ sunt, inter regni literas inveniri credimus, nisi fortè Rex CHRISTIANUS II eas sustulerit, aut evectæ aut amissæ sint in ultimo bello, quod in regno gestum est: ut de iis diligenter queratur inter Capella prædicta monumenta & Archiva, an ipsæ, veræve ipsarum exemplaria ibidem inveniantur. De hoc Owenio Bilde testatur Danica nostra Historia, quòd ultimus Pontificæ Religionis Episcopus fuerit, olim Regis JOHANNIS Cancellarius, & CHRISTIANO III perquam dilectus: mortuus autem est An. 1555.

IV.

Non desunt, qui Nobilissimi Bilde traditione persuasi affirmant, se primam inclyti Ordinis Elephantini antiquitatem in aciem hic protulisse: Sed totò errant cælò, & quàm ab ipsa Historia, & antiquitatum veritate aliena sit hæc plurimorum opinio, dilucidè infra demonstrabitur.

Quò interim institutò Romam profectus fuerit Potentissimus trium regnorum Rex CHRISTIANUS I, dubia est variorum sententia. Episcopus Lundensis *Matthias* in MSS, quod reperitur in Bibliotheca Academia Hafniensis, tradit hunc gloriosum Borealium Regem vovisse, se S. Sepulchrum peregrè proficiscendo invisurum esse, voti verò impotentem factum Romam tendisse, ut illò, quod ob ætatis gravitatem & negotiorum multiplicem curam persolvere minùs potuit, liberaretur. De hoc *Christiani I* itinere *Chron. Oldenburgic. Chron. Mansfeldicum, Holsatic, Chron. Hvitfeldii, Crantzii in Histor: Dan: Johannes Magnus in Hist: Svecor., Histor: Bonomiensium Studio Æmilii, Felic: Faber in Histor: Svecor: Lib. I. Cap. 9.* edente Goldasto ita: *Christianus Dania, Suecia, Norvegiaq; Rex, vir imprimis Christianus, Anno Domini MCCCCLXXVIII Romam veniens, sacro Cardinalium Senatu obviam prodeunte, à Sixto Pontifice mirò honore exceptus est, atq; rosam auream dono accepit. Igitur ut Jason ex Græcia pro aureo Vellere Colchidem, sic is ex Norvegia Rex Romam proficiscens, aureo munere onustus domum redit. Idem ferè affirmant Odo-ricus Reinaldus in Annal: Eccles:, Nauclerus, qui ita loquitur. Christodorus (ita enim vocant Christianum) inclytus Rex Dania, Norvegia & Suecia, vir Christianissimus, Romam solvendi voti gratiâ pervenit An. 1474 etc. à Sixto Pontifice Maximo perbenignè exceptus est, ac pro singulari munere Rosa Aurea, quam Pontifices singulis annis Dominicâ Letare alicui ex Principibus Christianis donare consueverunt, à Papa donatus est. Chaisneus in Historia Paparum ita pag: 796. Mais ce qu' il eut de plus remarquable en tout le jubile, ce fut le nombre des Rois & grands Princes, qui l' allerent euxmesmes gagner. Car Christierne Roy de Dannemarq; de Suede & de Norvege, le Roy de Bosnie & Va-*

Et Valacke, Alfonse Duc de Calabrie se transporterent en personne a Rome ceste année la, tant par devotion Et pieté, que pour salver Et visiter le Pape Sixte, etc.

Hic Romæ cum esset gl: m: CHRISTIANUS I, tradit Owenius Bilde in novissimè allegata epistola Papam Sixtum IV inter alia multa & magna beneficia, quibus CHRISTIANUM I affecit, dedisse ei, ejusq; successoribus Regibus Daniæ Ordinem in memoriam passionis Christi. Sed contra ipsam veritatem ac firmam antiquissimorum Diplomatum fidem hoc statuit Dn. Bilde, longèq; avius à vera ratione vagatus est, & quicunq; etiam illius sententiam sequuntur.

Quodcunq; enim probatur ipsius Regis CHRISTIANI I, ipsius Reginae, Roeschildensium Archiepiscopi Olai Martini, Venerandi Roeschildensium Capituli, nec non Dn. Jani Brun Prioris Antvortschovienfium, Torbiörni Bilde, Dn. Olai Lunges, Dn. Corwitz, Dn. Axelii Lagonis, D. Johannis Oxe Equitum, & Andreae Jani Judicis Priovincialis authenticis sigillis & secretis in usu exstitisse decem annos antè, quàm CHRISTIANUS I Romam ad Sixtum IV Pontificem pervenerat, id non eò, quo CHRISTIANUS I Romæ fuit, annò dici potest primùm incepisse. Hæc immotà fide probari posse Bulla Regia CHRISTIANI I in Capitulo Roeschildensi quondam reperta, & nunc in Archiva Regia translata evincit. Verba Regii Diplomatis, quæ materiam præcipuè illustrant, hæc sunt.

I Navn Fader og Søns og den Hellig Aands Amen.

Vi Christiern med Guds Naade/ Dannemarkis/ Sverrigis/ Norgis/ Benders og Gotters Konning/ Hertug udi Slesvig/ Grefve udi Holstein og Stormarn/ Oldenborg og Delmenhorst; Siore bitterligt alle/ som nu ere og kommende vorder/ at vi med vor kære Huusfrue Dorothea af samme Naade Dronning udi Dannemark/ Sverrig og Norge etc / Højbaarne Førstis og Herris Margræfve Hansis af Brandenburg og Norderborgs Daatter etc / haver inderlig grandstet/ osverbejet/ og udi vore Hierte betenkt/ at thenne svigefulde Berden er meget Skøbeligt/ falsk og snart forgængeligt/ og at inted forgængeligt Verdens Guds land astis/ ther Christen Menniske land ydermeere komme til hielp til den Evindelige Salighed/ end den/ mand her i Berden Afser og i fri Velmagt giver i Almisse/ og Skifter til Guds Tienniste hannem til Lov/ hæder og Ære/ og sin Siel til Roe og Lise/ thi haver vi med forneste vor kære Huusfrue upladet bygge af nye et Capelle Synden op til Dom-Kirken i Roeskilde med 3 Altare og fuldkommet med Kalke/ Messe Klæder og andre Ornamente, som ther tilhører/ den Hellige-Trefoldighed/ Jomfrue Mariæ, S. Annæ, S. Birgittæ, de Hellige 3 Konger / og alle Guds Helgene i Himmelen til Lof Hæder og Ære/ vore Forældre/ fremfarne og Efferkommere Konninger udi Dannemark/ vore kære Børn med alle Christne Siæle til Roe og Lise

se. Og ville vi at i fornevnte Capelle skal stiftes og holdis Guds-Tieniste i alle Maader/som herefter følger/ etc. Item skal bethes i forbemælte Capelle og i fornevnte 4 Aars Tiider/ og Højtider for os/ vor kiære Huusfrue og Børn/voris Forældre og Efterkommere/for Konning Christopher/Margræve Hans/Hertug Alff/ og for alle dem/ som vort Selskab bæere /og baaret haver/og tha have med fornævnte vor kiære Huusfrue/ efter vort meenige Raads-Raad saa stiftet / at naar nogen Døer og afgaaer/ som vor Selskab bær og baaret haver/da skal fornævnte Selskab sendis og komme til fornævnte Capelle/og 5 Rinske Gyldene med/ som hver/ som Selskabet bær/ skal pligtig være/ at give det i sit Testamente til Guds Tieniste og Capellanens Ophold. Og skal fornævnte Selskab og 5 Rinske-Gyldene Andtvortis vor Capellan og Canich, i forbemælte Capelle/ og skal strax da lade holde een Højtidelig begengelse med Vigiliis og Siælemesse i Høj-Koer og give tha 3 Rinske-Gylden/ skiftis skuldende imellem dem/ som ere i Koer og Guds-Tieniste/ efter gammel Sædvan/ og tha skal bethis for os/ vor kiære Huusfrue og Børn/ og for Ham/ som tha døder/ og begiæres og for alle andre/ som før var rørt; Item den 4 Gylden skal Skiftis besynderlig iblant Fattige-Folk/ og den 5 indleggis med Selskabet til Capelletz Bygning og nytte/ og ther af skal hand giøre Regenskab for Biscopen og to af Capittel, naar behof giøris/ som fremdeelis skulle underviise os og vor Efterkommere i al Lejlighed ther om/item ville vi eller vore have nogle ud af Selskabene/tha skulle vi thets Magt have/dog saa at vi igien indlegge fuld værdt Guld/Sølv og Penninge/sør vi dem udthage/item haver Gud thet saa forset at ther i Fremtiden vorder søgning og Offer eller nogen Gave falder/ som mærkeligt kand være/tha skal then Skiftis i 4 Deele/en til Capitlet udi Roeskild/ een indlegge til Capellanens behov/ een til them/som tiener i Capellen/ og een til fattige Folk/ etc. Gived i Kiøbenhavn under vor Herris Aar 1464 St. Dionysii dag/ under vor Kongelige Majestatis indagle med forbemælte vor Kiære Huusfrues værdige Faders Biskop Oluf Mortensens i Roeskilde/ og Hæderlige Capittels i then samme Stæd/ Hr. Jens Brun Prior i Anderskov/ Hr. Corvik/ Hr. Torbjørn Bildes/ Hr. Oluf Lungis/ Hr. Axel Laghosens/ Hr. Johan Dyis/ Ridderis og Anders Jensens/ Landsdommere/ Secreterer og Indagle.

Hr. Jens Torbjørnsens.

Latinè ita: *In Nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, Amen.*

Nos CHRISTIERNUS, Dei gratiâ, Daniæ, Sveciæ, Norvegiæ,
 “ Vandalorum, Gothorumq; Rex, Dux Slesvici, Comes Holfatiæ, Stormariæ,
 “ Oldenburgi & Delmenhorsti, notum omnibus facimus, qui
 “ nunc sunt, aut futuri erunt; Nos unâ cum Dilecta nostra Coniuge,
 “ DO.

“ DOROTHEA, eadem gratiâ Dan: Svec: & Norv: REGINA etc, Cel-
 “ sissimi Principis ac Domini Marchionis JOHANNIS Brandenburg-
 “ sis filia etc, Scrutatos fuisse, expendisse & toto corde considerasse hunc
 “ fraudulentum mundum esse fragilissimum, & vanitate plenissimum:
 “ nec transitoria illa mundi bona posse requiri, quæ efficacius Christia-
 “ no homini in salutis negotio succurrere possunt, quàm quæ compa-
 “ ramus in hoc mundo & bene vivendo convertimus in Eleemosynas,
 “ Deoq; offerimus in honorem illius, animarumq; nostrarum requiem.
 “ Quocirca unâ cum prædicta nostrâ dilectâ Dominâ Capellam à primo
 “ fundamento extruendam curavimus, idq; austrum versùs penes Ca-
 “ thedralem Roeschildia Ecclesiam unâ cum tribus Altaribus, eamq;
 “ cum Calicibus, Misalibus, cæterisq; ornamentis, quæ eò spectant, per
 “ fecimus SStæ Trinitati, Virgini Mariæ, S. Annæ, B. Birgittæ, S. tribus
 “ Regibus, omnibusq; Sanctis in cælo honori & gloriæ, Parentibus no-
 “ stris, Antecessoribus & Successoribus Regibus in Dania, charissimis
 “ Liberis nostris cum omnibus Christianis animabus in placidam requi-
 “ em. Et volumus, ut sacra in prædicta Capella ad hunc, qui sequitur,
 “ modum peragantur, etc. Præterea orandum erit in prædicta Capel-
 “ la quatuor stas temporibus & Festis, & in summo Choro pro Nobis,
 “ Dilectâ nostrâ, Liberis nostris, Parentibus & Successoribus pro Rege
 “ Christophoro, Marchione Johanne, Duce Alfio & pro omnibus, qui
 “ sodalitiî nostri teseram portant & portavere. Quo nomine unâ cum
 “ dilectâ nostrâ Coniuge ex Consilio Senatorum nostrorum ita constitu-
 “ imus, ut qui fatis concesserit, Ordine nostro donatus, teneri debeat remit-
 “ tere prædictæ Capellæ prædictam societatem unâ cum 5 Florenis Rhena-
 “ nis, quos quilibet, qui socius Ordinis declaratus est, tenebitur testamen-
 “ to legare in ministerium Dei & Symmistæ vivendi rationes; & trade-
 “ tur dicta nostra societas unâ cum 5 dictis Florenis Communiistro no-
 “ stro Canonico ejusdem Capellæ, qui mox funeralia prosequetur cum
 “ vigiliis, missa, Choralibus, & dividet 3 illos Florenos inter illos, qui
 “ funeralibus interfuere, ex consuetudine antiqua, effusis precibus pro
 “ nobis, dilectâ nostrâ Coniuge, & eo, qui fatis concesserat, veluti &
 “ pro omnibus aliis, uti antea dictum est. Quartus Florenus in primis
 “ pauperibus tribuetur, Quintus unâ cum Ordinis tessera seu torque
 “ reservabitur in Capellæ structuram & ornamentum, cujus rationes,
 “ cum opus fuerit, Symmista dabit Episcopo, duobus Capitularibus, qui
 “ Nobis & nostris successoribus, quomodo sese cum istis rebus habeat,
 “ aperient. Quod si verò Nobis & nostris Successoribus placuerit,
 “ quasdam Ordinis societates habere, nostræ id erit potestatis, saltem ut
 “ eas pleni valoris aurò, argento & pecunia antè redimamus, quàm eas
 “ acceperimus. De cætero, si Deus concesserit, ut postea oblationi-
 “ bus aut Donationibus Capella locupletetur, dividetur eæ in quatuor
 “ partes, quarum prima Capitulo Roeschildia, secunda in Capellæ ne-
 “ cessaria, tertia iis, qui serviunt in Capella, quarta egenis dabitur, etc.

“ Lun-

“ Datum in Regia nostra arce Hauniæ An. Domini 1464. S. Dionysii die
 “ sub sigillis Regiæ nostræ Majestatis & prædictæ nostræ Dominae, Reve-
 “ rendi Patris Episcopi Roeskildiaë Olai Martini, Reverendi Capituli,
 “ Dni Jani Brun Prioris Antvortschoviaë, Dni Torbiörn Bilde, Dni Olai
 “ Lunge, Dni Corwitz, Dni Axellii Lageshon, Dni Johannis Oxe Equi-
 “ tum, & Andreaë Jani Judicis Provincialis secretis.

Dnus. Janus Torbiörnsön.

Hæc Augustissimi Regis in membrana conscriptâ Bullâ confirma-
 tur ex parte traditio *Owenni Bilde* de Ceremoniis eorum, qui in hunc Or-
 dinem electi fuere. Ut verò illustratum eamus, hujus Ordinis tesseram
 fuisse Elephantem, afferetur Aug. CHRISTIANI II Bulla Regia in mem-
 brana Aggershusii conscripta An. 1508, quâ Dn. *Erico Walchendorffio*
 & Prælatis Roeskild: concessit in publicum insigne auratum Elephan-
 tum cum aurea turri, idq; in imitationem eorum, qui hujus Ordinis
 Fratres & Equites Roeskildiaë antea creati fuere; ita verò prædicta Bul-
 la habet Augustis: REGIS CHRISTIANI II è Manuscript. mem-
 brana.

Vi Christiern med Guds Naade/ret Arfve Komning til Norgis Rige/
 udvalt Konning til Danmark og Sverrig/ Hertug udi Slesvig Holstein/
 Stormarn og Dithmersken Græve udi Oldenburg og Delmenhorst; Giø-
 re alle vitterligt/at Vi for Trostfab og mangfoldig villig tieniste/som Er-
 lig og Belbyrdig Mand/os Elskelig/M. Hr. Erich Walchendorff/ Dom-
 Provst i Roeskilde/ etc. Vor kære Herre Fader/ Højbaarne Første
 og Herre/ Hertug Hans med Guds Naade/ Danmarkis/ Sverrigis/
 Norigis/ Benders og Gothers Konning/ Hertug i Slesvig Holstein/
 Stormarn og Dithmersken/ Græfve udi Oldenburg og Delmenhorst/
 disligeste og Danmarkis og Norigis Rige her til Dags beviist og giordt
 haver udi mange Naader/ haver vi for Hans skyld af vor egen gode
 Villie og besynderlige Gunst og Naade undt og givet / og med dette
 vort Nabne-Brev undt og give det værdige prælaturæ/ Dom-Prousted
 i Roeskilde/ og hans Efterkommere Dom-Prouster ther sammestæds
 til Ære/thette efterskrevne Vaaben Skiold og Hielm/som er en Forgyldt
 Elephant med it Forgyldt Slot paa Ryggen/ uthi en blaa Skiold og
 samme blaa Skiold ther imellem oversat med sine Forgyldte Lilier/og til
 hiertegn paa Hielmen it Forgyldt Slot/staaendes inden i Kronen/at have
 nyde bruge beholde med saadan frihed paa Guds og Tiennere til ævig
 Tid/som andre værdige Prælater have i Dannemarkkis Rige og hand/
 og hans Forsædre Dom-Prøvster uthi Roeskilde her til Dags nydet
 og brugt have. Thi forbyde vi alle/ hvo de heldst ere eller være
 kunde/ og særdelis Fogder og Embedsmænd og alle andre Forskrevne
 os Elskelig M. Hr. Erich Walchendorff/ og hans Efterkommere/
 Dom-Prøvster i Roeskilde til Ævigtid her imod paa forskrevne Fri-
 hed

hed/ og Herlighed at hindre lade/ Bladsse/ Deele/ Nøde/ Umage eller
 uthi nogen Maader at forurette uden højeste Hest og Brede. Gifvet
 paa vort Slot Aggershuus/ St. Benedicti Abbatis Aften/ Nar efter
 Guds buurd/ Tusinde/ Fembundrede paa det Ottende/ under vor Se-
 cret.

Latinè ita: Nos CHRISTIERNUS Dei gratia hæreditarius Rex Nor-
 “ vegiæ, electus Rex Daniæ & Sveciæ, Dux Slesvici, Holsatiæ, Stormariæ &
 “ Dithmarskiæ, Comes in Oldenburg & Delmenhorst omnibus notum faci-
 “ mus, qvòd Nos in memoriam fidelitatis & multiplicum officiorum,
 “ qvæ ingenuus, & generosus Vir nobis dilectus Magister Dominus Eri-
 “ cus Walchendorf, Præpositus Cathedralis Roeskildæ, etc. Charis-
 “ simo Domino Patri nostro Celsissimo Principi & Domino Johanni,
 “ Dei gratiâ, Daniæ, Sveciæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq;
 “ Regi, Duci Slesvici, Stormariæ & Dithmarskiæ, Comiti in Oldenburg
 “ & Delmenhorst, veluti & Daniæ & Norvegiæ Regnis in hunc usq;
 “ diem multis modis exhibuit & præstitit, concesserimus illius nomine,
 “ bonâ nostrâ voluntate, singulari favore & gratiâ ducti, qvemadmo-
 “ dum & hisce patentibus literis concedimus, & damus Venerandæ
 “ Prælaturæ, Cathedrali Præposituræ Roeskild: ejusq; Successoribus Præ-
 “ positis Cathedralibus in honorem sequentia arma & insignia, scutum
 “ & clypeum, utpote deauratum Elephantum cum deaurata arce in
 “ dorso illius in cæruleo plano, qvòd continebit varia deaurata lilia,
 “ & in galeæ apice arx erit deaurata stans in Corona deaurata, qvibus
 “ utentur & obtinebunt in æternum, unâ cum iis privilegiis terrarum &
 “ personarum, qvibus fruuntur cæteræ Prælaturæ in Dania, aut ipse,
 “ Majoresq; illius Cathedrales Præpositi Roeskildæ in hunc diem gavi-
 “ si fuere. Qvocirca interdictum erit omnibus, qvicunq; fuerint,
 “ aut esse possunt, Præfectis, præsertim & Ministris nostris, cæterisq;
 “ prædictis, neutiqvam dilectum nostrum Magistrum Dnum Ericum
 “ Walchendorphium ejusq; Successores Præpositos Cathedrales Roes-
 “ kildæ in æternum, qvoad has immunitates & privilegia, privare,
 “ locare, dividere, cogere, ipsi negotium faceffere, aut ullo modo irrita hæc
 “ facere, sub summa poena, iraq;. Datum ex arce nostra Aggershuus, Ve-
 “ spere S. Benedicti Abbatis An. post Nativ: Domini Millesimo, Qvin-
 “ gentesimo Octavo sub sigillo nostro.

Memorata antè insignia hic repræsentantur *Tab. V.* Con-
 sulatur, si placet, *Auctarium Musæi Regii* novissimè editum Hafniæ
 An: 1699, ubi præter alia de Ordine Elephantino crudite atq; ad hanc
 nostram sententiam confirmandam convenienter allata, hæc leguntur
 pag: 29. *In memoriam, ut censemus, tessera consortii Elephantini, qvòd Roes-
 kildæ celebrabatur, Christiernus II electus Rex Erico Walchendorpf Præpo-
 sito Roeskildensi ejusq; in eadem præpositura Successoribus Anno 1508 in castro
 Aggershuus vesperâ S. Benedicti Abbatis novum dedit insigne, auratum scilicet
 Elephantem cum turri in dorso, in scuto cæruleo liliis consperso.*

Por-

Porro sequitur *Pii Pontificis* Bulla, unde contra *Owenium Bilde* aliosq; probatur Ordinem Elephantinum longè antè in usù extitisse, quàm Romæ fuerit gl: m: CHRISTIANUS I.

PIUS, Episcopus, servus servorum Dei, universis CHRISTI fidelibus præsentibus literas inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem. Licet is, de cujus munere venit, ut sibi ac suis fidelibus dignè & laudabiliter serviatur de abundantia suæ pietatis, quæ cuncta supplicum excedit, & vota bene fervientibus sibi multa majora tribuat, quàm valeant promereri; nihilo minùs tamen desiderantes Domino populum reddere acceptabilem, & bonorum operum sectatorem, fideles ipsos ad complacendum ei quasi quibusdam allecituris muneribus indulgentiis videlicet, & remissionibus invitamus, ut exinde redantur Divinæ Gratiæ aptiores. Cum itaq; sicut ex Charissimi in Christo filii nostri CHRISTIANI REGIS Daniæ illustris insinuatione percepimus, ipse quondam fraternitatem pro piis exercendis operibus sub vocabulo sanctæ Trinitatis, Passionis Domini nostri JESU CHRISTI, & beatæ Mariæ, de qua idem Rex, & charissima in Filio JESU CHRISTO filia nostra Regina Daniæ illustris, nec non multi Principes & Nobiles, & ipsius Regis Consilarii existunt, de novo instituerit, & pro fraternitate hujusmodi quondam Capellam in honorem sanctæ Trinitatis, Passionis Domini nostri JESU CHRISTI, & beatæ Mariæ hujusmodi, in qua singulis diebus unà cantetur, & aliàs legantur Missæ ac alia Divina officia perpetuis futura temporibus celebrentur, prope Ecclesiam Roeskildensem ædificari, & construi fecerit, illamq; pro Presbyteris missas hujusmodi celebraturis perpetuò dotaverit competenter, nec non ipse & Regina prædicta, ac eorum filii pro se & posteris suis in dicta Capella ipsorum elegerint sepulturam. Nos cupientes, ut Capella ipsa congruis honoribus frequentetur, ac illius structuræ ædificia, ac ornamenta Ecclesiastica conserventur, & ut fideles ipsi eò libentius causâ devotionis confluant ad eandem, & pro structurarum, ædificiorum, ac ornamentorum hujusmodi conservatione manus promptius porrigant adjutrices, quò ex hoc ibidem dono cælestis gratiæ uberius conspexerint se refertos, nec non cum Regem, Reginam, seu eorum Filios prædictos ab hac luce migrare contigerit, tempore exequiarum ipsorum Divinis intersint in dicta Capella, sive aliis Ecclesiæ solennibus officiis, de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus autoritate confisi omnibus verè poenitentibus, & confesis, qui Capellam prædictam in festivitate visitationis ipsius B. Mariæ annuatim devotè visitaverint, & pro structurarum, ædificiorum ac ornamentorum prædictorum conservatione manus porrexerint adjutrices, viginti annos & totidem quadringenos, qui verò tempore exequiarum earundem Regis, Reginæ seu Filiorum prædictorum, aut alicujus illorum Divinis officiis hujusmodi, ut præfertur, interfuerint centum dies & totidem quadringenos relaxamus præsentibus, perpetuis futuris, & temporibus duraturis. Voluimus

“ lumus autem quòd si alias dictam Capellam visitantibus, & ad confer-
 “ vationem prædictam manus adjunctrices porrigentibus, seu alias inibi
 “ *prias Eleemosynas erogantibus aliæ indulgentiæ perpetuò vel ad tem-
 “ pus nondum elapsum duraturæ concessæ fuerint, præsentis literæ
 “ nullius sint valoris vel momenti. Datum Viterby An. Incarnationis
 “ Domini MCCCCLXII, sexto Id: Jun. Pontificatus nostri Anno
 “ quarto.

Hanc PII PONTIFICIS Bullam excipit alia sc: SIXTI IV Pontifi-
 cis, quâ confirmatur gl: m: CHRISTIANUM I solitum dare hujus Or-
 dinis Commilitonibus, Principibus, Proceribus, Baronibus, & Nobili-
 bus decentem torqvem.

SIXTUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, Charissimo in Chri-
 “ sto filio Christierno, Daniae, Sveciae, Norvegiae, Slavorum, Gotho-
 “ rumq; Regi Illustri salutem & Apostolicam benedictionem. Ad præ-
 “ clara devotissimæ fidei tuæ merita, quibus erga nos, & Romanam Ec-
 “ clesiam resplendere dignosceris, Apostolicæ considerationis dirigentes
 “ intuitum, inducimur non indignè, ut votis tuis illis, præsertim quæ
 “ Pietatis opera sperantur per amplius propagari, & unde fidelium salus
 “ provenire valeat animarum, quantum cum Deo possumus, favorabi-
 “ liter annuamus. Sanè sicut tu nobis in præsentia nostra constitutus
 “ exposuisti, ad sanctæ & individuae Trinitatis, gloriosissimæ Virginis
 “ Mariæ, S. Annæ, & trium Regum, totiusq; triumphantis Curiae exalta-
 “ tionem, laudem & gloriam, ac pro tua & pro genitorum tuorum ani-
 “ marum salute unam Ecclesiam sive Capellam sub invocatione ejus-
 “ dem sanctæ Trinitatis in Ecclesia Roeskildensi cum nonnullis Cano-
 “ nicatibus ac Præbendis, ac perpetuis vicariis pro personis divina officia
 “ perpetuò celebraturis, obtentâ prius ab Ordinario loci super hoc li-
 “ centiâ, fundâsti, quem ad dictam Ecclesiam sive Capellam ergis devo-
 “ tionis affectum, unam confratrem, sub eadem invocatione cum cer-
 “ tis Capitulis, & Ordinationibus instituisti, & ordinâsti, Tuq; Princi-
 “ pibus, Proceribus, Baronibus & Nobilibus de eadem Confraternitate
 “ existentibus unum decentem torqvem elargiris; quare nobis humi-
 “ liter supplicâsti, ut institutioni & ordinationi præmissis, pro illarum sub-
 “ sistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere ac alias
 “ super hoc opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.
 “ Nos igitur, quia salubria opera optamus ubilibet vigere & augeri, hu-
 “ jusmodi supplicationibus inclinati institutionem & ordinationem præ-
 “ dictam cum Capitulis & Ordinationibus circa eas ritè & rationaliter
 “ factis, autoritate Apostolicâ, tenore præsentium approbamus & con-
 “ firmamus, illasq; plenum firmitatis robur obtinere decrevimus, &
 “ nihilominus tibi ac charissimæ in Christo filiae nostræ, Dorotheæ Con-
 “ torali tuæ, nec non liberis nostris utriusq; Sexus, ac succesforibus tuis,
 “ concedimus, ut aliquem probum, secularem, vel regularem in vestrum
 “ possitis, ac ipsi succesores possint eligere Confessorem, qui, post-
 “ quam Tu, Contoralis & liberi prædicti præfatam Ecclesiam sive Ca-
 pel-

“pellam erectam die Coenæ Domini nostri JESU CHRISTI an-
 “nis singulis visitaveritis, ac ipsi Successores visitaverint, Tibi,
 “Contorali, liberis, & Successoribus hujusmodi Confessionibus ve-
 “stris ac ipsorum succesorum diligenter auditis pro quibuscunq; com-
 “missis, etiamsi talia fuerint, propter quæ sedes Apostolica foret me-
 “ritò consulenda, debitam absolutionem impendere, & injungere
 “poenitentiam singularem, nec non ut idem vel alter Confessor omni-
 “um peccatorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fueritis ac
 “ipsi Successores extiterunt semel in vita tantum, & semel in verò mor-
 “tis articulo plenissimam omnium peccatorum remissionem vobis, &
 “Successoribus prædictis in sinceritate fidei, unitate S. Romanæ Eccle-
 “siæ ac obedientiâ, & devotione nostrâ, vel Successorum nostrorum
 “Romanorum Pontificum canonicè intrantium persistentibus eadem
 “authoritate concedere valeat, sic tamen quod idem Confessor de his,
 “de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eam vobis & Successo-
 “ribus prædictis per te, si supervixeris, aut ipsi Successores supervixe-
 “runt, vel per hæredes vestros, si tunc fortè transferitis, aut ipsi succes-
 “sores transferint, faciendam injungat, quam Successores vel hæredes
 “prædicti facere ac singulis sextis feriis per unum integrum annum a
 “tempore, quo præsens concessio ad vestram seu eorundem Successo-
 “rum pervenerit notitiam jejunare, seu loco hujusmodi jejunii alia
 “pietatis opera, prout eidem Confessori videbitur, facere teneamini,
 “ac ipsius Successores teneantur. Et ne, quod absit, propter hujusmo-
 “di gratiam reddamini, ac ipsi Successores reddantur procliviores ad il-
 “licita in posterum committenda, volumus, quòd, si ex confidentia re-
 “missionis hujusmodi aliquid fortè committeretur, seu ipsi Successores
 “committerent, quod illa prædicta remissio nullatenus suffragetur.
 “Et insuper cupientes, ut prædicta erecta Ecclesia sive Capella congru-
 “is frequentetur honoribus, ac tam confratres prædicti, quam alii utri-
 “usq; sexus fideles eò libentius ad dictam erectam Ecclesiam sive Ca-
 “pellam confluant, quòd ex hoc ibidem dono coelestis gratiæ uberius
 “conspexerint refectos de Omnipotentis Dei misericordia ac beato-
 “rum Petri & Pauli Apostolorum, cujus autoritate confisi omnibus
 “& singulis Christi fidelibus verè poenitentibus & confessis, qui dictam
 “erectam Ecclesiam sive Capellam in nativitatis Domini nostri JESU
 “CHRISTI ac assumptionis ejusdem beatæ Mariæ festivitatis, nec
 “non eadem die Coenæ Domini visitaverint annuatim, & ad reparatio-
 “nem ac manutationem structurarum, aliorumq; ornamentorum
 “dictæ Ecclesiæ sive Capellæ erectæ, nec non in illius librorum, calicum,
 “& casularum, aliarumq; rerum Ecclesiasticarum Divino cultui dedicati-
 “rum fulcimentum manus porrexerint adjutrices pro singulis festivitati-
 “bus & diebus prædictis centum annos & totidem quadringenos de injun-
 “ctis pænitiis misericorditer relaxamus, præsentibus & perpetuis fu-
 “turis temporibus duraturis. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc
 “paginam nostræ approbationis, confirmationis, constitutionis, volun-

“ tatis & relaxationis infringere, & ei ausu temerariò contraire, Si quis
 “ autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei
 “ & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.
 “ Datum Romæ apud St. Petrum Anno incarnationis Dominicæ
 “ MCCCCLXXIV. duodecimo Kal; Maji Pontificatus nostri Anno
 “ tertio.

V.

Hanc sequitur alia SIXTI IV Pontificis Bulla, “quâ inauguratio
 Ordinis gl: m: CHRISTIANI I confirmatur, indèq; probatur,
 quot fratres hujus Ordinis essent, & ut Regius Torques cum 5
 aureis Rhenanis & cum propriis armis post mortem legaretur
 tur Capellæ.

Privilegia Ordini Elephantino à Sixto IV Pontifice concessa.

SIXTUS EPISCOPUS servus servorum Dei ad perpetuam memo-
 “ riam. Dum ad illam fidei constantiam, quâ charissimus in Christo,
 “ Filius noster Christiernus Daciæ, Sveciæ, Norvegiæ, Slavorum, Go-
 “ thorumq; Rex illustris erga nos, & Romanam Ecclesiam splendere
 “ dignoscitur, paternè dirigimus considerationis intuitum, inducimur
 “ non immerito, ut ipsius petitiones, illas præsertim per quas Christi
 “ fidelium personarum salus quæritur animarum, quantum cum Deo
 “ possumus, ad exauditionis gratiam admittamus: sanè, sicut idem Rex
 “ in nostro conspectu constitutus exposuit, ipse singulari devotionis af-
 “ fectu ductus, unam confratram sub invocatione S. Trinitatis in Ec-
 “ clesia sive Capella sub eadem invocatione in Ecclesia Røeskildensi per
 “ ipsum Regem fundatam instituit, fecit & ordinavit. Nos qui institu-
 “ tionem & ordinationem hujusmodi, cum Capitulis & ordinationi-
 “ bus circa eas ritè factis, per alias nostras literas approbavimus, & con-
 “ firmavimus cupientes confratres dictæ confratriæ pro tempore exi-
 “ stentes specialibus gratiis, & remissionum impendiis attollere, præfati
 “ Regis in hac parte supplicationibus inclinati, quinquaginta ex ipsis
 “ confratribus impræsentiarum, & pro tempore existentibus concedi-
 “ mus, quod Confessorem secularem & cujusvis Ordinis regularem eri-
 “ gere possint, qui Confessionibus illorum diligenter auditis, confratri-
 “ bus omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti & ore
 “ confessi fuerint, semel tantum in mortis articulo plenissimam remis-
 “ sionem eis in sinceritate fidei, unitate S. Romanæ Ecclesiæ Canonice
 “ intransientibus auctoritate Apostolicâ concedere valeat, sic
 “ tamen, quod idem Confessor his, de quibus fuerit alteri satisfactio
 “ impendenda, eam illis per se, si supervixerint, vel per alios, si tunc
 “ forte transierint, faciendam injungat, quam ipsi vel illi facere tenean-
 tur,

“ tur, ut præfertur. Et ne, quod abfit, ipsi Confratres propter hujus-
 “ modi gratiam reddantur procliviores ad illicita in posterum commit-
 “ tenda, volumus, si ex confidentia remissionis hujusmodi aliqua forte
 “ committerent, quòd ad illa prædicta remissio riis nullatenus suffrage-
 “ tur. Et insuper quod quilibet quinquaginta fratrum hujusmodi tor-
 “ quem sibi per eundem Regem in signum confraternitatis hujusmodi
 “ donatum cum quinque Florenis auri Rhenanis ac suis propriis armis five
 “ insignibus, nec non proprii nominis subscriptione eidem Ecclesiæ ere-
 “ ctæ five Capellæ legare; nec non per unum annum à tempore, quo
 “ nostra concessio ad eorum pervenerit notitiam, computandum, nisi
 “ senio aut infirmitate oppressi sint, singulis sextis feriis, impedimento
 “ legitimo cessante jejunare, sed illius locò aliqua pietatis opera adim-
 “ plere teneantur, & ad hoc sint obstricti. Quod si prædictis feriis ex
 “ præcepto Ecclesiæ regulari observantiâ, injunctâ poenitentiâ, votò
 “ vel aliâs jejunare teneantur, unâ aliâ die singularum Septimanarum
 “ ejusdem anni, quâ ad jejunandum, ut præmittitur, non sint astricti,
 “ jejunent &, si in dicto anno sequenti, vel aliâs, quàm potuerunt mo-
 “ dò simili supplere hujusmodi jejunium teneantur. Porro si forsan
 “ aliâs prælibatum jejunium in toto, vel in parte quandocunq; adimple-
 “ re commode non potuerint, eo casu Confessor idoneus, quem ad hoc
 “ elegerit, jejunium ipsum in alia pietatis opera, prout animarum sua-
 “ rum salutem expedire viderit, commutare valeat, quæ Confratres ipsi
 “ modò simili debeant adimplere. Alioquin præfens concessio nullius
 “ sit roboris vel momenti. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam
 “ nostræ concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerariò
 “ contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignatio-
 “ nem Omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus
 “ se noverit incursum. Datum Romæ apud S. Petrum An. Incarna-
 “ tionis Dominicæ MCCCCLXXIV duodecimo Kal. Maji Pontifica-
 “ tus nostri Anno tertio.

Alia Bulla SIXTIIV de Privilegiis Societati Ordinis

Elephantini concessis extat, unde etiam illucescit per Societa-
 tem hujus Capellæ Roeskildensis intelligi Equi-
 tes Torqvatos.

SIXTUS EPISCOPUS servus servorum Dei ad perpetuam rei me-
 “ moriam. Hoc Pastoralis officii debitum dignè peragere censemus,
 “ dum animarum Christi fidelium salutem procuramus. Hinc est, quòd
 “ nos Charissimi in Christo filii CHRISTIERNI Daniæ, Sveciæ, Nor-
 “ vegiæ, & Slavorum Regis illustris in hac parte supplicationibus incli-
 “ nati, autoritate Apostolicâ, tenore præsentium statuimus & ordina-
 “ vimus, quod omnes & singuli fideles Daniæ, Sveciæ, Norvegiæ &
 “ Slavorum Regnorum de ipsius Regis licentia Torqvem sub vocabu-
 “ lo societatis per ipsum institutum deferentes, in mortis articulo sacer-
 “ dotem idoneum secularem vel regularem in suum possint eligere Con-
 fello-

“ fessorem, qui confessione eorum diligenter auditâ pro commissis per
 “ ipsos criminibus, excessibus, & peccatis omnibus etiam in singulis sedi
 “ Apostolicæ reservatis casibus, debitamq; eis absolutionem in forma Ec-
 “ clesiæ conveta impendere, & iis poenitentiam injungere salutarem
 “ valeat, nec non omnium peccatorum suorum, de quibus corde con-
 “ triti, & ore confessi fuerint, plenam remissionem eis in sinceritate fidei,
 “ unitate S. Romanæ Ecclesiæ & obedientia & devotione nostra, ac Ro-
 “ manorum Pontificum successorum nostrorum canonicè in trantium
 “ persistentibus, autoritate Apostolicâ concedere valeat, ac eidem Regi
 “ autoritate ac tenore prædictis indulgemus. Nulli ergo omnium li-
 “ ceat hanc paginam nostræ Ordinationis, statuti & concessionis in-
 “ fringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attempta-
 “ re præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Pe-
 “ tri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ
 “ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ MCCCCLXXV Ter-
 “ no Decimo Kl: Julii, Pontificatus nostri Anno quarto.

CAPUT VII.

I. *onfirmatur vera sententia de usu Ordinis
 Elephantini longè ante CHRISTIANI I tempus. II. Afferuntur
 varia testimonia Anonymi in MSto Olai Wormii, Thomæ Bar-
 tholini, Oligeri Jacobi. III. Ordo Elephantinus olim appella-
 tus est Ordo S. Mariae, nec non **Selsab** i. e. sodalitium & fraternitas.
 IV. Ex Regiis Diplomatum & Bullis Papalibus elicitur Ord: Eleph: antiqvi-
 tas ante CHRISTIANI I iter Romam. V. Afferuntur duo CHRISTIA-
 NI I Diplomata regia de Ord: Elephantino, quorum primum scriptum est
 Anno 1457 ad Geminianum Trivisanum Oratorem Palatinum creatum eo-
 dem anno Equitem: Alterum Diploma An. 1462 Gottorfia datum est ad
 Marchionem Mantuanum, cui torquem gestandam Rex CHRISTIANUS I
 dedit. VI. Capella Roeskildensis fundata olim fuit à CHRISTIANO I ad
 congregationem Equitum Ordinis Elephantini: Varia Regia litera de Sacelli
 hujus privilegii & confirmatione; Capella hæc olim vocata fuit trium Re-
 gum, postea Regia, Capella à FRIDERICO I. VII. Recensentur statuta
 aliquot & Regulae, quibus obstricti olim erant Ordinis Elephant. Fratres sive
 Equites quorum congregatio fiebat in dicto Sacello.*

Sect. I.

Sectio I.

Dlures equeidem ac aliæ in Membrana conscriptæ Papæ SIXTI IV literæ de Ordine Elephantino inveniuntur; sed cum ejusdem ferè instituti sint ac formæ, eademq; indulgentias, quæ in reliquis Bullis novissimè adductis memorantur, contineant, earum lectione Lectorem fatigare facilis superfedeo. Discussâ itaq; Episcopi Aarhufiensis *Owenii Bilde* traditione, ac cum Regiis Diplomatis, nec non Pontificum PII II & SIXTI IV Bullis collatâ verissimum equeidem id esse largior, quod *Owenius Bilde* tradidit, Insigne sc: societatis Equestre CHRISTIANI I fuisse Elephantem; hanc verò memorati Episcopi *Bilde* assertionem, sc: CHRISTIANUM I à SIXTO IV Pontifice tum, cum Romæ esset, Equestre hoc Insigne Elephantinum primò accepisse, veritati minimè consentaneum esse evincunt non modò allegatæ Pontificum Bullæ, sed etiam alia documenta & testimonia.

II.

His accedit assertio Anonymi in Msto de Ordine Elephantino, ubi refert inter alios, qui in Italia suis exorati precibus Acta SIXTI IV diligenter perlegerunt, Reverendum Patrem *Gosvium Nichel* in literis Romæ Anno 1662 datis ita scripsisse his verbis. *De Ordine Equestri Danico Elephantino in Actis SIXTI IV & Diariis particulatim, ac valde accurate conscriptis nihil omninò potui reperire, licet exquisita diligentia fuerit adhibita.* Porrò idem Mstum de Ordine Elephantino. *Quocirca ne tenebras studiò sectemur, liberè fatemur, eandem Elephanti tesseram & Ticini & in coronatione sua à CHRISTIANO I novis Tyronibus esse traditam, quam ipse ab Antecessoribus suis accepit.*

Adstipulatur sententiæ nostræ Celeberimus Antiquitatum Danicarum indagator ac vindex, *D. Olavus Wormius*, quippe qui in epistolâ ad *D. Jacobum Cabilianum* scriptâ, quam Bruxellis penes *Johannem Chifletium* se vidisse tradit MSSu Autor, ita suam aperit sententiam. *Ex omnibus rerum nostrarum peritis, quibuscum de hac re sc: de Ordine Equestri in Dania contuli, nihil aliud memoriâ dignum expiscari potui, quàm ratum esse, viguisse hic in Dania, longè ante tempora Regum ex familia Oldenburgica creatorum, Ordinem Equestre D. Virginis sacrum, cujus socii pensilem ex auro Deipara effigiem ex collo gestabant in catena ex Elephantis & peronibus alternatim conflata.* Hæc *Wormius*. His addatur incomparabilis ac Nobiliss. *Thomas Bartholinus* in *Dissert. Historica de Ordine Danebrogico* pag: 45, 46. *Verò mihi fit similis, Ordinis*
M Ele-

Elephantini Insignia habuisse CHRISTIANUM I à predecessoribus suis per manus quasi relictâ, Romamq; secum asportasse: sed aucta illa fuisse & consecrata à SIXTO Quarto, appensis Elephantis spineâ coronâ & tribus clavibus cruentis in honorem & memoriam passionis Domini Jesu Christi Salvatoris nostri, quemadmodum ex literis Canonicorum perspicio. Ita in sacrum Ordinem convertit Sixtus, qui militaris antea fuerat, idq; pio fine, ut ad expeditionem sacram excitaretur Rex, & mortis Christi recordatio inter nos perennaret. B. Virgini consecratum olim fuisse Ordinem insignia monstrant, quæ cum imagine Mariæ Sanctæ Genetricis, clavibus tribus & crucibus Elephantis appensis pinguntur à Bernhardo Justiniano in Historia Chronologica Ordinum Equestrum ex fide dignis historiis collecta. Hanc sententiam recte & limatò simul judicò affirmat Celeberrimus & Nobilissimus D. Oligerus Jacobus in Museo Regio pag. 75 Constat enim ex indulgentiarum Bulla Papæ PII II Viterbii 1462 exarata CHRISTIANUM I fraternitatem quandam sub vocabulo B. Mariæ de novo jam instituisse. Quemadmodum & ex Bulla SIXTI IV Romæ 1474 12 Calend. Maji memoratam torquem per ipsum Regem sub vocabulo societatis institutam fuisse, ipsumq; Regem Principibus, Proceribus, Baronibus & Nobilibus ex eadem confraternitate existentibus unam decentem torquem pro insigni dictæ confraternitatis largitum esse. Nec non pag. 78 De novo utiq; fraternitatem hanc instituisse Rex CHRISTIANUS I ibidem expressis verbis dicitur, qui, hinc elapso biennio, Hafniæ die S. Dionysii Sacelli dicti foundationem confecit, ubi inter cætera statuta voluit, preces fieri pro omnibus, qui tesseram suam gestant & gestarunt. Videatur Auctarium Musæi Regii pag. 27, 28.

III.

Atq; ita, suffragantibus doctissimorum Virorum testimoniis, demonstravimus, Ordinem Elephantinum seu B. Mariæ Virginis antiquissimum esse, & ultra CHRISTIANI I tempora originem suam habere. Reperta olim fuit inter alia documenta apud Canonicos Roeskildenses Epistola signata literâ B. num. 58, quæ testabatur quoddam genus Equitum in Dania fuisse dictum Bille Ridder, quemadmodum inde percepimus Dn. Albertum Henrici de Kænbj, & Dn. Nicolaum Fani dictos Bille Ridder legasse Episcopo Petro anno 1405 bona sua. Quam formam loquendi Bille Ridder per Bullatum Equitem vertissem, nisi vi & significatione vocum Danicarum per Equites imaginis (Billed Ridder) hæc duo vocabula potius reddenda esse existimassem, quasi qui imaginem Mariæ gerebant. Ita enim antiquitus vocatum fuisse Elephantinum Ordinem, sc: Ordinem Mariæ vetusta replicanti monumenta liquidò constabit; addita enim erat huic Ordini quondam B. Mariæ imago, in honorem quippe Mariæ Virginis olim fancitam

tam

tam fuisse nobilissimam Societatem Elephantinam rectè asserit *Andr. Favini in Theat. Hon. Tom: 2 pag: 1363*, quemadmodum & ex torqve Elephantina à *Johanne Boisseau in Promptuario* ejus descripta colligere licet; imago quippe Mariæ Virginis ex hujus sodalitiî figura pendens ibidem reperitur, id quod variæ etiam Pontificum Bullæ supra citatæ confirmant. Ordinem hunc splendidissimum alias **Selstab** κατ' ἐξοχήν, i. e. sodalitiium & fraternitatem cana vocavit antiquitas.

IV.

n Regii Ordinis Elephantini Insignia à SIXTO IV adaucta fuerint, perinde est. Ipse Pontifex SIXTUS IV tradit in Bulla prædicta An. 1474 **CHRISTIANUM I** solitum fuisse Regem elargiri hujus Ordinis torqvem Principibus, Baronibus, etc. Ergo insigne illud ante Regis Serenissimi CHRISTIANI I iter Romam in usu fuit. Quod etiam ex ipso CHRISTIANI I Diplomate regio supra allato illucescit, ubi ita: *Nos CHRISTIERNOS Dei gratiâ Dama, Suecia, Norvegia, Wandalorum, Gothorumq; Rex etc. Et volumus, ut in prædicta Capella administrantur sacra omnibus modis, ut sequitur etc. Proinde ut preces fundantur in eadem Capella quatuor stas temporibus, coram altari pro Nobis, dilectissima nostra Coniuge & liberis, Parentibus & Posteris, Rege Christophoro, Marchione Johanne, Duce Alfio & pro omnibus iis, qui hanc societatem gestant & gestavere: Datum Hafnia 1464.* Hinc argumentum conveniens erui potest; si enim orandum esset tenore Diplomatis Regii pro iis, qui non modò sodalitiium hoc 1464 gestabant, sed pro illis etiam, qui gestaverant, utiq; sequitur, quosdam fuisse Equites, qui ante 1464 hoc insigne Elephantinum habuerint; at verum hoc esse constat, quippe quod regiis probatur literis. Quis ergo non crederet, concurrentibus tot tantisque antiquitatum, & testimoniorum monumentis, quin Ordo Elephantinus longè ante CHRISTIANI I iter Romam viguerit? Quod præter PII II Bullam & varia Diplomata Regis CHRISTIANI I etiam duabus aliis ejusdem gloriosæ memoriæ Regis Epistolis probatur.

V.

d confirmandum enim ulterius gloriosissimum Regem CHRISTIANUM I Romam profectum à SIXTO IV Pontifice aureum hoc non accepisse sodalitiium, sc. Ordinem Elephantinum, extant binæ gl. m. CHRISTIANI I literæ, quarum primæ Anno 1457 ad *Geminanum Trevisanum* Aulæ Regiæ CHRISTIANI I Oratorem & Palatinum, secundæ datæ ex Castro Gottorph Anno 1462

d: I

d. I Decembr: ad *Franconem Fridericum* Marchionem Mantuanum, quas Nobiliff: & Amplissimus Vir *Thomas Bartholinus Junior* Antiquarius Regius & Professor in Univerf. Hafn: ex Manuscripto Codice Excellentissimi Comitis *Ottonis Rantzow* benignè mihi communicavit. Primæ ita se habent.

CHRISTIERNUS Dei gratia etc. spectabili & nobili Militi, Gemmano Trevisano aulæ nostræ Regalis Palatino & Oratori nostro salutem, gratiam nostram, & sinceræ dilectionis affectum. Quamvis in aliis literis nostris Regalibus, Privilegialibus, & gratiosis Torquem nostram, quâ collum nostrum regium & humeros nostros circumambire pro nostræ Majestatis gloria solemus, & milites ac nobiles & Generosos in signum nostræ magnificentiæ decoramus, Dilectioni Tuæ de manibus nostris largiti fuimus, & dedimus impresentiarum tuis promerentibus virtutibus & meritis, ac obsequiis fidelibus Nobis, & Coronæ nostræ impensis multipliciter, quia es militaribus, cingulo & honore ac insignibus decoratus, quatenus dictam torquem venustare auro possis & valeas decorare, circumquaq; jugi collo tuo ubicunq; te adesse contigerit, in signum benevolentia & gratiæ nostræ, tibi de nostrâ libertate Regia concedimus & imperimur. Datum etc. Anno LVII.

Indicat hæc epistola non solum Trevisanum hunc Militem sive Eqvitem, ita enim Miles pro Eqvite olim sæpius appellatus est, Anno 1457 à Rege torquem auream accepisse, sed Regem etiam solitum fuisse ante hunc annum 1457 eam, aliis dare hæc enim, inquit Rex, & *Milites ac Nobiles ac generosos nostros in signum nostræ magnificentia decoramus.*

Altera autem Epistola Augustissimi Regis *CHRISTIERNI I* ad Illustrissimum Principem *Franconem Fridericum*, Marchionem Mantuanum, cui Rex misit torquem humeris gestandam, hæc est. *Quoniam bonum sui ipsius est diffusivum, & ab increata bonitatis fonte creaturis omnibus derivatum est, esse & vivere, his quidem clariùs, illis autem obscuriùs. Quod si in potioribus bonis charitatis obscuritatisq; est differentia, non admiratione indiget, si in inferioribus bonis facta sit proprietatum disidentia. Nam ut in claritate à stellâ stella differt, se sic in probitate homo homini effert. Quemadmodum autem natura quibusdam præ aliis sideribus fulgorem indidit claritatis, ita & præ aliis mortales nonnullos ingenuitatis extulit dignitate. Quos ergo naturâ dignificatos virtus quoq; clarificat, eos cultioribus decet insignibus exornari. Torquem itaq; Affinis Amantissime vobis per Casparum nostrum mittimus, qualem nobis colla humerosq; Regios instituimus circumire, optamus igitur, ut & vestris gestetur humeris, & apud carissimam nobis Vestram claritudinem jugis nostri memoria teneatur. Si quidem is mos Romanorum erat antiquissimus, ut dum probissimi quiq; vitâ deceserant, ipsorum palam omnibus collocarentur statua, quæ & rerum bene*

ge-

gestarum ab his, quorum fuere simulachra, essent monumenta, & ad strenu-
 itatis actus spectatoribus hortamenta. Lucebat in effigie effigiati probitas, &
 quâ incederent viâ, rationabilibus non rationale idolum demonstravit: signum
 ante oculos positum designavit mortuum, sed eundem in memoria viventium
 vivere faciebat. Quia homo esse jam desierat, ipsius humanitas in sculptili
 legebatur. Nec ratione impari, aut causâ dissimili viris hâc nostrâ etate cla-
 rissimis, ut nostro censemur arbitrato, insignia conferuntur. Valete feliciter.
 Ex Castro nostro Gottorph. 1 Decemb. 1462.

VI.

Capellam Regium aliâs Roeskildiaë olim extractum & tempore
 CHRISTIANI I gl: m: Ordini Elephantino ac Fratrum hujus
 Ordinis (ita enim quondam appellati sunt) devotioni conse-
 cratum fuisse notum est: probatur enim MSSto quodam In-
 ventario Capituli Roeskildensis varias Bullas in membranâ fuisse con-
 scriptas, in quibus varia de hac Capella recensentur. Ipsa Capellæ fun-
 datio instituta est à CHRISTIANO I Anno 1459, quæ hæc est.

Vi Christiern meth Guds Raathe / Dannemarkis / Sverrigis /
 Benders og Gotters Konning / Grefve udi Oldenborg og Del-
 menhorst; Giore bitterligt alle Mænd / som nu ere og komme skulle /
 at efterdi vi af Guds Raathe vel betenkke kunne / at vi alle paa den
 Nderste Thag Opstande skulle / og tage Løn for onde og gode / tha er
 indtet nytteligere til Menniskens Ewige Salighed / end at betragte og
 fuldkomme de Stykker / som Guds Lof og Tieniste Daglig opholdis
 og øgis ved / og udi saa Maade these Verdens forgængelige Guds og
 Rigdom herom at vende til ævig Løn / Himmerige at have med Gud /
 og at hver er saa pligtig / Gud og then Hellige Kirke Tieniste at for-
 meere og øge / som Gud af sin Raathe og Barmhiertighed / her udi
 Verden Guds og Belfart tilføjet haver / som her vil have Løn af Gud /
 og Glæde af hans værdige Møther Maria og alle Helgene udi Him-
 merige til Ewigbed / og kunde vi vel besinde og betragte / at inted er vis-
 sere end Døden / og inted uvisere end Dødsens Time / thi ere vi med
 vor fiære Huus Fru Dorothea saa eens vorden / at Vi af Guds
 Raathe vil her udi Roeskilde / Synder under thi Helghe Trefoldigheds
 og S. Lucii Kirke Opbygge lade af ny et Capel, the Helghe Trefoldigheds
 Jomfru Maria, S. Anne og the Hellige Tre Konger / besynderlig med
 alle Guds Helgene til Lof og Ære / ther Guds Tieniste udi oppehol-
 dis og øghis maa / os / vor fiære Huus Fru / Forældre og Børn / for-
 farne og Efterkommere Konninger udi Danmark / til voris Siælis Sa-
 lighed. Og skal fornævnte Capel af thets Guds / som Gud os her i
 Verden af sin Raathe og Mildhed tilføjet haver / saa at ther udi Guds
 Tieniste holdis og øghis maa / thi have vi nu af beraad hue og villie
 med thet første udi Guds Navn gifvet / Skiot og afhendt / og give / Skio-
 N de

de og afhende med dette vort Nabne-Bref fra os/ vor fiære Huus-
Frue/ Børn/ Arvinger og Esterkommare Konger i Dannemarf/ alt
these efterfølgende Guds etc. og ville vi og skulle og Konger udi Dan-
nemarf være Fuldmægtige Patroner til Fornævnte Capel med sine/ this-
ligeste og have Fuldmagt/ naar hand Opbygdte vorder/ at skiffe hvor-
ledis hand skal forsee og forleenis. *In cuius rei testimonium secretum
nostrum unà cum secreto dilectæ Contoralis nostræ Reginae Dorotheæ presentibus
est appensum. Datum in Civitate nostra Roeskild. Anno 1459.* Proximæ,
qvæ seqvuntur, Regiæ literæ An. 1466 in Castro Hafniensi scriptæ
sunt, quibus dicta Capella trium Regum longè locupletior est reddita.
Qvo eodem anno Harburgii datæ sunt aliæ Regis literæ sub Regni si-
gillo, quibus omnia bona & privilegia Regiæ & inclytæ hujus Capellæ
trium Regum confirmantur. Has exceptit aliud Regium Diploma, sed
Anno 1467 signatum, qvò cautum erat, neminilicetum esset, mini-
mam hujus Capellæ bonorum partem vel in jus vocare, vel, factâ qvæ-
stione, sibi vindicare, datum in arce Harborg sub Regni sigillo. Cæ-
teræ aliorum nostrorum gl: m: Regum, qvi Pontificiam fovebant religio-
nem Bullæ utpote Augustif. JOHANNIS Regis Daniæ, Sveciæ, Norve-
giæ etc. datæ Roeskildæ Anno 1484, nec non Serenisfimi Daniæ &
Norvegiæ etc. Regis FRIDERICI I ibidem, sed Anno 1526 editæ respi-
ciunt privilegiorum & bonorum omnium tam statûs Ecclesiastici hujus
facelli, qvàm ejusdem confirmationem, adeò ut easdem hic recitare su-
pervacaneum sit. Capella hæc, aliàs trium Regum Sacellum qvondam
vocata, juxta CHRISTIANI I & JOHANNIS gl. m. Regum Diploma-
ta postea vocata fuit Regis Capella tempore Augustissimi Regis FRI-
DERICI I, qvi primus occurrit extitisse, qvi dictum Sacellum Regium
vocavit in literis Regiis scriptis Anno 1526 Roeskildæ.

VII.

uæterum qvænam hujus Ordinis vel instaurati sodalitiî Ele-
phantini, cujus Fratres in Regio Roeskildensi Sacello olim con-
gregabantur, regulæ & Statuta olim fuerint, quantum ex
fragmentis eruere ac colligere licuerit, ex sequentibus illu-
cescit.

1. Passum & crucifixum Christum jugi & sanctâ tenere memo-
ria.
2. Pro Ecclesia Christi fortiter pugnare.
3. Justitiam defendere, viduas, orphanos & egenos protegere.
4. Concordiam amare, Eleemosynas in pauperes erogare.
5. Elephantinum insigne in solenni congregatione & Festo ge-
rere.
6. Hoc idem insigne post mortem ad Capellam trium S. Regum
remittere.

Te-

Tenore foundationis trium Regum Capellæ tenebantur etiam hujus Ordinis Socii præter ipsam Ordinis tesseram testamento quinque aureos Rhenanos augustæ huic Capellæ legare, quorum pars pauperibus, pars in sacros usus cederet, quemadmodum id ex ipsa fundatione trium Regum Capellæ uberius observare licet.

Et veluti Sacellum hoc Roeskildense, regnante CHRISTIANO I gl: m: olim in Ordinis Elephantini usum Equitumque conventum fancitum erat ac destinatum, ita etiam de illustrissimis aliquot Equitibus à vetustissima memoria ibidem Roeskildia seculo XII creatis, ut & magnificis Equestribus ceremoniis Roeskildia celebratis disertè loquuntur Annales Historiæ Danicæ. Id quod infra *Cap. X Sect. Vet VI* ulterius enucleandum est. Atque ita satis superque discussum esse arbitror, quantum implicentur errore, qui tradunt Augustissimum Regem gl: m: CHRISTIANUM I Romam reducem factum Ordinem Elephantinum primò instituisse, ut novum Ordinem, nec Majoribus suis antea usitatum; in quo arguendo postea nostra occupabitur opera, priscis summi & antiquissimi hujus Ordinis symbolis criticis ad sua principia redactis, præmissisque hoc, quod sequitur, Capite de variis Borealiū nostrorum expeditionibus in varias terrarum regiones Orientales simul & Occidentales, easque remotissimas susceptis.

CAPUT VIII.

I. **B**reviter recensentur variæ Danorum & Borealiū expeditiones in Africam, Asiam: Gothi & Longobardi in Italia & Hispania varia gesserunt bella, nec non Normanni in exteris regionibus. II. Tempore Caroli Magni Oligerus Danus seculo 8 dimicavit in Asia, teste Turpino Remensi, Nauclero. III. Reginfridus sive Regnerus Lodbrogh seculo 9 expeditionem ad Hellespontum, Hispaniam, vicinas mari Mediterraneo regiones & Constantinopolim instituit, teste Saxone, Alberto Stadenſi; Mariana affirmat Normannos seculo 9 præliis fregisse Mauros in Hispania & Africa, Normanni seculo 10 præliis contenderunt contra Mauros & Olyssiponem, teste Pontano, nec non Saracenos, teste Purcha. IV. Danorum & Norvegorum operâ seculo 11 expugnatam fuisse Niceam anno 1097, tempore Gothofredi Bullionæi, testantur Fullerus & Historia Hierosolymitana, eosque in Palestinam profectos fuisse studio recuperandi terram sanctam contra Saracenos asserunt Abbas Stadenſis & Pontanus Anno 1103. V. Rex Sigvardus seculo 12 60 navibus transvectus ad Orientales oras, plurimas reportavit victorias, Alcairam vicit, & circumnavigatis Majorcâ, Minorcâ, Sicilia per Græciam ad Judæam venit, deinde, classe ad littora Ptolomaidis appulsâ, Hierosolymam adiit, & simul cum Balduino Rege Hierosolymitano Sidonem vicit: inde Constantinopolim & Cyprum petiit, test: Chron: Nor-

Nor-

Norveg: Adrichomio, Fullero. Plura testimonia Adrichomii, Tyrii, Fulleri afferuntur de Sidone captâ & Niceâ ope Danorum & Norvegorum, eorumq; rebus præclarè gestis in Syria. VI. Ericus Rex Daniæ contra Mauros in Hispania pugnavit, ac Lisbonam simul expugnavit, test: Chron: Saxon: Helmoldo, Saxone, initio seculi 12. Calvisius autem ad Annum 1147 Erici mentionem facit. VII. Canutus VI contra Saracenos seculo 12 Anno 1189 classem misit, captis Silumâ & Ptolomaide, & Sanctius Rex Portugallia ope Danorum & Norvegorum Silviam Anno 1189 cepit, testibus Hvitfeldio, Platina, Pontano, Fullero, alijsq;. VIII. Recitantur Literæ Regis Gallia Ludovici datæ in favorem Haquini Regis Norvegia in subsidium terra sancta profecturi Anno 1248.

Sectio I.

U t verò ad institutum propiùs per sacra Danorum & Borealium bella pervenire liceat, paucissimis enumeraturus sum, quibus temporibus, & quibus Ducibus hæc eadem suscepta fuere & peracta, idq; quantum ex Historiarum monumentis eruere licet. Nihil hic de Gothis ac Longobardis nostris loquar, quorum virtute magnam partem Italiae ac Hispaniae subactam fuisse constat: nonnihil verò de Normannis nostris, quorum Heroica acta in Apulia, Calabria, Sicilia, alijsq; regionibus quondam inclaruere: horum quippe res præclare gestas plurimi variarum nationum scriptores summis extollunt laudibus. Quibus addantur Danorum & Norvegorum felices in Ecclesiae Christi incrementa conatus, faltem ut ea, quæ materiae nostræ ac scopo intervire possunt, inde delibare liceat.

II.

Prodeat igitur in lucem primò locò Turpinus Episcopus Remensis, qui, remotis, quæ fabulosa sunt, tantò majorem fidem mereri debet, quantò majorem, teste Tarapha de Regibus Hispania, apud CAROLUM Magnum expertus est gratiam, ob magnam eruditionem & pietatem alias notus, teste Abbate Spanheimensi de Scriptoribus Ecclesiasticis. Verba Turpini hæc sunt in vita Caroli Magni Cap. II. Ut Dominus noster Jesus Christus cum duodecim Apostolis & discipulis mundum acquisivit, sic Carolus cum his famosis Heroibus, Christi Proceribus Hispaniam acquisivit ad Dei nominis decus. Primum venit Arnoldus de Bellanda etc. postea Ogerius Dacorum Rex, Constantinus cum suis exercitibus, novissime CAROLUS etc. Porro Cap. 18 Tunc CAROLUS MAGNUS divisit terram Navarraorum Britannis, terram Castel-

stellanorum Francis, & terram Portugallorum Dacis & Flandris. De hujus Ogerii nobili virtute ac gestis in Oriente ita, deficientibus aliis, qui Ogerio *ὄγερους* extiterunt, *Chronicon antiquum*, cujus verba imitari mihi visus est *Naucerus gen: 28*. In hac generatione, inquit, Ogerius Dux de Danemarchia, Princeps Christianissimus floruisse fertur, qui bello ferè omnes transmarinas partes obtinuit à Jerusalem usq; ad arbores solis, Deo illi propitiò & apertis ac magnis miraculis exercitum ejus confirmante. Hic in superiori India constituit imperium, cui præfecit Johannem filium Regis Frisonum. Qui Præstan peculiari gentis appellatione dicitur, eum nos Præster Johan nominamus, etc. Celeberrimus noster *Olaus Wormius* in Append: ad Monumenta Danica ex Msto quodam, quod in Bibliotheca Academiae Regiæ Hafniensis vidi, refert ductu belligerosissimi *Udger* Indos & Tartaros & Saracenos Christo nomina dare coactos. Non ego hic partes contra illos suscipiam, quæ ea, quæ de Ogerio referuntur, tanquam fabulosa enarrant, inter quos reperiuntur *Merula* in *Cosmogr*: & *Clarissimus Stephanus* in *notis ad Saxonem Grammaticum*, nec ea vindicare mens nostra & scopus est, quæ notissima sunt, scilicet Ogerium nostrum extitisse eum, qui multa præclara pro salute Christiana præstitit, de quo non dubitare convenit, magnam enim hujus Herois bene meriti gloriam non fabulis, sed historia dignam pauci attingere audent. Quod memorati Episcopi Remensis, qui sacris *Caroli Magni* & *Ogerii* nostri bellis interfuit, testimoniò satis confirmatur, qui licet ea, quæ gloriose lateq; ab *Oligero* nostro gesta sunt, succinctâ pennâ descriperit, nunquam tamen eam gloriam Danis attribuerat, nisi rerum gestarum & virtutis eorum certior fuisset. Quæ verò aliàs de præclaro hoc Heroe *Oligero* Dano traduntur ac narrantur, illa libertati & figmentis Pœtarum Scriptorumq; attribuenda esse arbitror, præsertim si fabulas sapere videantur; Videatur Celeberrimi *Thomæ Bartholini Junioris* *Traçtatus de Holgero Dano* editus *Hafn: 1677* Cap: XI, XII. De memorato autem *Holgero Dano* ita loquitur *Nobilis*; ac Celeberrimus *Vitus Beringius* in *Floro Danico* impresso *Othinia 1698* pag: 156. *Zelo*, inquit, *fidei ad arma peregrina profectus*, atq; à *Carolo Magno*, cujus castra & auspicia sequebatur, *Lossa Comitatu* in agro *Leodicensi* donatus, rei Christiane injurias in *Saracenos* & *Gentiles ultus est* etc. Id constat, ardentissimi spiritus Principem, relicto solo nostro, in quo natus & altus adoleverat, militatum foràs digressum inter agones & certamina, quacumq; progredere, per orbem perpetuâ victoriâ signasse vias, usq; adeò, ut *Rolandi*, æmuli primùm, mox commilitonis, non æquarit tantum, sed superarit gloriam: supra cujus famam non habuit eâ tempestate *Mavors*, quò erigeret armorum splendorem.

III.

De *Reginfrido* seu *Regnero* *Lodbrogh* seculò IX ita *Saxo Grammaticus* *Lib: 9 Histor: Dan:* Post hæc *Regnerus* expeditionem in *Helleponticos* parans, vocatq; *Danorum* concione saluberrimas se leges latu-
rum

O

rum

rum promittens, ut unusquisq; Paterfamilias, sicut ante quem minimum inter liberos duxerat, militaturum exhibuerat, ita nunc valentioris operæ filium, aut probationis fidei servum armaret, edixit. Quò factò, omnibus, quos ex Thora procreaverat, filius per Obbonem assumptis, Hellepontum ejusq; Regem variis contusum bellis lacescendo perdomuit. Albertus Abbas Stadenfis in Chronico ita: Pulsus ab Haraldo Reginfridus mari fortunam tentare instituit, piraticam longè latèq; per Hiberniam ac Scotiam exercendò. Atq; inde longinquam militiam ingressus, Hispaniamq; prætervectus non quicvit, donec ad mare Mediterraneum longò circuitu pervenisset, omnesq; circumpositas regiones unâ cum Constantinopoli direxasset, & tandem eodem remensus itinere in Daniam cum admirabili victoria rediisset. Ex hisce Saxonis & Abbatis Stadenfis verbis colligere licet, quæ arma in Hellepontum à Reginfrido suscepta fuerunt: quâ autem postmodum Maurorum clade, exponit Mariana Lib: 7 Cap: 16 de rebus Hispanicis: Northmanni circa annum 857 cum 60 navium classe ad litora appulsi oram maritimam, quàm latè Hispania patet, ad utrumq; mare depopulati sunt, atq; utramq; Balearem insulam ferrò incendioq; deformarunt, Mauris præcipuè infensi, cum Hispanicæ gentis consuetudine ad Religionem Christianam propensi essent. In Africam etiam transmissum, ubi non minorem cladem Mauris intulerunt. Idem testatur Clarissimus noster Pontanus in Historia Danica, quæ ita: Valida per ea tempora clasfis Normannorum ad littus Hispanorum profecta viam Gallie infestam reddidit, dum ope Regis Ramerici exustis 70 navibus ad mare regressi sunt. Qui cladi superfuerunt, Nerio promontorio superato, ad Tagi ostium irvecti, Olysfibonam urbem, quæ ad Maurorum ditionem redierat, omni belli injuriâ fatigarunt. Atq; inde aucti classe & viribus Hispalim obsederunt, Gaditanos agros & Asfidomæ fines, ablatis optimis prædis, vastarunt: Mauri, qui prælii fortunam tentare ausi sunt, tribus conflictibus magnò numero sunt cæsi, ad ultimum, cum diutius us locis consedissent, etiam nova arma in adversum moliretur Addehrhamus, magna gloriâ partâ, spoliis onusti discesserunt. De Normanis nostris ita Purchas Lib: 3 Cap. 22, And when they had performed great attempts by land and sea by hostiles incursions, they also expelled the Saracens, who at that time came into Italy, and sought to set them selves in Calabria and Apulia, and they brought colomes Northward Into Hetland, Ferrow and Island. Hæc partim decimo ferè seculò post Christum natum peracta sunt.

IV.

In undecimum seculum incidebat celebris illa Nicææ expeditio, cui interfuisse Danos & Norvegos tradit Thomas Fullerus in Historia belli Sacri Lib. I. Denmark and Norway near acquainted with the Artick pole though they lagged the last (and may they be excused, because of the length of the way) Were sharers in the honour of this

this

this employement and performed good sea service. Horum operâ expugnatam Niceam an: 1097 tradit prædictus Fullerus, quòd tempore Gothofredi Bullionæi factum fuisse referunt Hierosolymitana Historia Scriptores, cujus in exercitu quàm plurimos fuisse Danos testatur Albertus Abbas Stadensis ad annum 1097, quos tradit studio recuperandæ à Turcis ac Saracenis terræ sanctæ in Palæstinam profectos sub signis Lotharingiæ Ducis Gothofredi militasse. Clarissimus noster Pontanus ad annum 1103 ita: *Aderant in exercitu Gothofredi Bullionæi, cujus militare insigne postea videbimus, non tantum ex Germania & Gallia, sed Dani quoq; & Norvagi viri militares incredibili multitudine, quos pietas & gloria stimulabant. Nec terrâ tantum, sed classibus quoq; Gallia Hispaniaq; circumnavigata per Herculis fretum, mare Mediterraneum, contemptis ac superatis omnibus difficultatibus, in Palæstinam festinatum.* Idem testatur Michaelis Lib. II. Sect. V. de bello sacro ad an: 1101, regnante Baldvino Rege Hierosolymitano ac Gothofredi Bullionæi fratre ac successore.

V.

De alia celebri expeditione Regis Sigvardi seculò duodecimò scilicet inter an: 1103 & 1107, 1108 memorat Chronicon Norvegia pag: 402, 403, 404, 405. Eodem tempore, quo Regis Magni filii creati erant Reges Norvegia, reduces venerunt nonnulli ex illis viris partim Hierosolymis, partim Constantinopoli, qui hinc unâ cum Scofte Ogmundi filio, filiisq; ejus peregrè erant profecti, ob varias multarum regionum peregrinationes admodum experti, variaq; de exteris illis referentes. Quorum stimulis & ductu excitati Normannorum plurimi varias mundi Meridionales plagas adire flagrabant. Promittebant enim fausta quæris, & Normannos à Constantinopolitanis bene exceptos, ibidem admodum divites potentesq; futuros, si modò Casari servitia sua offerrent. Quo nomine quendam Regum exoptârunt ejus itineris Ducem. Rex ergo Sigvardus, Anno 1107 sexaginta navibus egressus, primò ad Henricum Regem Angliæ venit anno 1108, Deinde ad Hispaniam se contulit, ubi triremes Barbaricas obvias habuit, quibus debellatis, arcem quandam in Hispania expugnavit. Deinde Lisbonam adiit, cujus dimidia pars constabat Gentilibus, & dimidia Christianis, ubi tertium iniens prælium magna reportavit spolia. Post hæc adiit Carum, quam civitatem ditioni suæ subjecit. In insula Formitena prope Africam plurimos debellavit Mauros, quibus peractis, Majorcam & Minorcam petiit, victoriamq; obtinuit. Vernò tempore ad Siciliam venit, ubi à Cognato suo Rodgiero insula illius Comite, quem ibi invenit, integro octiduo lauto exceptus fuit apparatus. Sequenti verno tempore Rex Sigvardus mari per Graciam ad Judæam tetendit; Classeq; ad oram Ptolomaidis appulsâ, Hierosolymas deinde adiit, Baldvino, quem Rex ibi adinvenerat, tunc temporis in terra Sancta ad

gubernacula imperii sedente, qui, junctis armis, Sidonem, nec non aliam Gentiliam Civitatem cepere. Baldwinus varias reliquias ipsi dono dedit, & frustulum sanctae crucis, quod ita reverè esse unà cum ipso Patriarcha sancto assererebat juramento. Inde Rex Constantinopolin & Cyprum petiit, datis Casari Alexio navibus suis, vicissim ab eo plurimis equis donatus. Prolixius equeidem hæc descripta leguntur in Chronico Norvegia impresso Hafniæ 1633, sed præcipua solum inde excerpta hic inserere placuit. Huic etiam expeditioni Danos præstò fuisse confirmat Adrichomius in Theatro terra Sancta, idq; autoritate Grævilhelmi Tyrii de bello sacro. Verba hæc sunt. Cum An. à nativitate Christi 636 Sidon in Saracenorum manus pervenisset, Hierosolymorum Rex Baldwinus I anno IIII, instructâ Danorum, Norvegorum, qui sacra loca visitandi gratiâ apud Joppen appulsi erant, navium classe civitatem mari cingens, ac suo exercitu terrâ obsidione vallans eam mense Decembri cepit, ac captam cuidam ex Magnatum numero Eustachio Generi jure hereditario possidendam donavit, Danos, Norvegos pro navata bello opera præter victum nihil exigentes donariis honoravit. Eadem ferè habet Thomas Fullerus in descriptione belli sacri Lib: 5 Cap: 22. Norway (in that age the sprucest of the three Kingdomes of Scandia, and best tricked up with shipping) sent her fleet of tall souldiers to Syria: who like good fellows asked nothing for their work but their victuals, and valiantly wonne the citie of Sidon for the King of Jerusalem. And it is considerable, that Syria (but à step or stride from Italie) was a long race from Norway, so that their Pilgrimes went not onely into another countrey, but into another world. Denmark was also partner in the foresaid service. Also osterwards, Ericus her King thong he went not quite through to the Holy land, yet behaved himself bravely in Spain, and there assisted the winning of Lisbon from the infidels. Quid de Erico, cujus mentionem hic facit Fullerus, sentiendum sit, postea videbimus, paucis interea recitaturi, quæ uberius discrimina Boreales nostri in Palæstina contra Christiani nominis hostes subière. De quibus dilucidè Chronicon Abbatis Stadenfis, qui proximo ultra quadraginta annos a peracta hac expeditione vixit seculo, Gothofredus, inquit, presidus foederati sui Imperatoris Constantinopolitani Romaniam attigit. Ibi sociatis sibi tam Sicilia, quam Gracia, Danorum, Normannorum, coeterorumq; transmari-norum exercitibus, frequenti congressu Barbaros atterere coepit. Tandem, Romaniam subactâ & Nicæa expugnata, Antiochia consedit obsidio. Atq; ita instructis compositisq; copiis Danica prosapia in Saracenorum conspiravit perniciem, sed non e Damia solum, aut Norvegia, sed ex Sicilia etiam cum Regis eorum consanguineo Roberto, veluti & ex Gracia cum Alexio, in cujus aula magnâ frequentiam & gratiam reperiebantur complures Dani ac Norvegi; quemadmodum ex historia ERICI Eyegod per Saxonem nostrum, item ex Paulo Rhamnatio de bello Constantinopolitano, nec non Chron. Norvegie illucescit, adè ut coeli foliq; clementiam, simul ac notissimam Danorum ac Norvegorum fortitudinem in hæc religiosa tentamina conspirasse verè dicere liceat. Quis verò inter Regum liberos religiosum illud duxerit Danorum agmen, Tyrius de sacro bello ex parte tradit, qui ita:

SVE-

SVENO Danus filius Regis, qui etiam expeditionem sacram susceperat, cum Niceam transfisset, à Solymanno invaditur etc. Hæc sunt ferè ea, quæ ad hæc tempora notanda venerunt.

VI.

Quòd verò Doctissimus *Fullerus* ad annum 1147 Sidonis expugnationem referat, contendens anno 1145 Lisbonam Maurorum manibus ope *ERICI* Regis Daniæ ereptam fuisse, id disceptatione dignum iudico. Sidonem anno 1111 à Danis captam testantur *Tyrius* & *Adrichomius*, quorum testimonia nuper audivimus, & *Petrus Bizarus*, qui ita in *Hist. Genuensi de Expedit. Syr.* pag: 596. Eadem tempestate è Daniâ, quæ olim Cimbria fuit, & Norvegia haud exigua clasfis in mari Orientali ad communem Christianam Rempublicam juvandam conspecta fuit, quæ certè tam opportuno tempore subsidio nostris missa est, ut ejus usus maxime nobis utilis fuerit, & certè necessarius, cujus auxilio & virtute Sidon urbs inter *Berythum* & antiquam *Tyrum* nobilissima recepta fuit. Expeditioni illi, quam *Fullerus* annò 1147 factam esse tradit, ad stipulatur *Chronicon Saxonia*, quod refert anno 1147 tres expeditiones contra Christiani nominis hostes susceptas, primam in Syriam, secundam in Hispaniam, tertiam contra Slavos. In Hispania, inquit, militaverunt *ERICUS* Rex Daniæ, *Henricus* Frater Ducis Polonia, *Albertus* Antistes *Bremensis*, & *Dithmarus* *Verdensis* Præsul, *Comradus* Dux *Burgundia*, præterea navales copiae *Coloniensium*, *Flandrorum*, *Anglorum* & urbem *Olyfionam* post longam obsidionem expugnaverunt, traditam Regi *Galicie*, quem obstringunt, ut nominis Christiani hostibus resistat. De hoc *Erico* *Helmoldus* Cap: 50 ita tradit. *ERICUS*, potentissimus Rex, cum se devovisset ad iter *Hierosolymitanum*, fratri *Nicolao* regnum cum filio *Canuto* commendavit, accepto juramento, ut, si non rediret, filio suo, postquam adolevisset, regnum traderet. Cum ergo Regem *Hierosolymâ* redeuntem fata sustulissent, *Nicolaus*, licet concubina natus, regnum obtinuit. Longè aliter hanc *ERICI* historiam reliquit nobis *Saxo Grammaticus* Lib: 12 *Hist. Dan.* ubi refert *ERICUM* in *Cypro* antè mortuum fuisse, quam *Hierosolymam* veniret, *Ericum* etiam constituisse, se absente, *Haraldum* Regem, & alterum filium *Canutum* Tutori *Schalm* *Hvide* commisisse etc. Videatur, si placet, *Hvitfeldius* in *Histor: Dan.* de *Erico* *Eyegod* pag: 93, 94. Caput *ERICUS*, qui circa tempus obsessæ à Danis Sidonis vixit, regnare anno 1097, ultimum diem obiit anno 1105 in *Cypro*, quæ tempora incidunt cum *Gothofredi Bullionæi* expeditione & Regno ipsius in *Palæstina*. *Adrichomius* testatur Sidonem captam à Danis anno 1111, quò annò *Chronologi* nostri *Nicolaum* Regem ad gubernacula imperii Daniæ sedisse perhibent. Unde constat *Thomam Fullerum* aliam intendisse expeditionem, quam ad annum 1147 refert. *ERICUS* quippe Rex longè ante annum 1147 mortuus erat. *Calvisius* verò ad annum 1147. *Erici* quoque mentionem facit. In *Hispanica*, inquit,

qvit, expeditione militârunt Rex ERICVS Dania, Episcopus Bremensis, Burgardus, Comes Flandria, Theodoricus, qui potissimam exercitus partem duxit, cum Lotharingis & Anglis. Solverunt ex Anglia die 12 Aprilis in Hispaniam, deinde obsident Olysibonam, quæ erepta est ex servitute Maurorum post quinque mensium obsidionem 25 Octobr.

VII.

Porrò ut alia Danorum contra Saracenos acta in medium proferamus, insignis etiam seculò XII tempore Gloriosissimi Regis CANUTI VI facta est expeditio, cujus mentionem facit Hvitfeldius noster ad annum 1189, & Platina adducit testimonium pag: 150. Platina, inquit, Skrifver/ at de Danske/ Friser og Flandrer hafve med 50 Skibe løbet under Africæ Side/ og giordt de Saracener stoor Skade/ indtaget een Bne/ som heeder Siluma. Verba ipsius Platina hæc sunt: Clemente Pontifice incitante prater alios Principes Christianos etiam Frisones, Dani, & Flandrenses cum 50 trirremium classe inter navigandum ad littora Africae flectentes Saracenos magnis incommodis afflixere, captâ ac direptâ Siluma eorum urbe. Clarissimus noster Pontanus in Hist. Dan: ad annum 1189 ita: Romanus Pontifex Clemens ipsius nominis III missâ seorsim ad Canutum in Dania legatione, de auxilio mari submitiendo iisdem in Asia laborantibus rebus Regem cohortatus est. Et referunt Chronographi Danos tum unâ cum Frisonibus & Flandris navium 53 classem in subsidium confestim expeditisse. Quæ exinde classis, postquam oram solvisset, vi tempestatum in partem Olysibonensium delata tam insignem Sanctio Portugalensium Regi operam navavit, ut civitas Sylvensis à iugo Saracenorum liberata ipsius tum accesserit imperio. Ita autem cum classis Praefectis convenerat Sanctius, ut ipsis præda, sibi verò oppidum cederet. Idem in Chronico suo testatur Wolfgangus Dreschlerus, ubi hæc. Eodem anno, sc: 1188 Danica & Flandrica classis Africana littora infestat, Sylva urbe captâ & incensâ. Quod idem Georgius Fabricius in Chron. Saracenorum testatur, Eronius in Annal: Eccles: & Rogerius de expeditione Hierosolymitana ita: Coeterum unâ cum navibus Teutonicorum quoque Danicæ convenerunt in Palestina ad obsidionem munitionis hostilis. Thomas Fullerus in Hist: belli Sacri lib: V Cap. 22 de CANUTO ita loquitur; His successor, CANUTUS anno 1189 had provided his navie, but was prevented by death: his skips neverthelesse came to Syria. Insigne etiam testimonium suppeditat Doctis: Joh: Micralius in Syntagm. Histor. Lib: 3 Sect. 3 de Regibus Portugalliae pag: 705 SANCCIUS I. F. bellis adversus Saracenos institit auxilio Danorum ad sacrum bellum egressorum usus.

VIII. Ex-

VIII.

Exstant LUDOVICI Regis Galliaë literæ, ex quibus innotescit, Regem Norvegiaë HACQVINUM in subsidium terræ sanctæ peregrè proficisci proposuisse, verba hæc sunt.

LUDOVICUS D. G. Francorum Rex universis amicis & fidelibus
 “ suis Ballivis, Majoribus & Præpositis, ad quos præsentem literæ perve-
 “ nerint, salutem. Cum Charissimus noster, illustris Hacon Rex Nor-
 “ vegiaë in subsidium terræ Sanctæ transfretare proponat, sicut nobis
 “ per literas suas intimavit, vobis mandamus, quatenus si eundem Re-
 “ gem per navigium ipsius per mare contiguum terræ nostræ transire
 “ contingat, vel in terram nostram, vel in feuda nostra alicubi applica-
 “ re, ipsum ac suos benignè & honorificè recipiatis, permittentes eos-
 “ dem in terra nostra victualia emere, & sibi per forum legitimum de
 “ sibi necessariis providere. Actum apud S. Germanum in Laja
 “ 1248.

CAPUT IX.

I. **O**rdo Elephantinus originem traxisse fertur à caso in Oriente Elephanto. II. Vigeli, Meursii testimonia de Ordinis origine ab expeditionibus Africanis. III. Danos fuisse in Africa seculo 8 tempore CAROLI Magni testantur præter Chalcocondylam Amylium, Frantzium; Micralii testimonium de Danis & Normannis tempore CAROLI Magni, eorumque rebus præclare gestis in Oriente aliisque locis. Haraldus multa præclara gesit contra Saracenos & Scythas testibus Saxone Grammatico, Vilhelmo Malmesburiensi, Adamo Bremensi, Casp. Kirchmanno. De Danorum Græcis stipendiis adducitur testimonium Pauli Vindingii. IV. Inter Danos & Alexandrinos in Ægypto frequens olim fuit usus commerciorum seculo XII, teste Benjamine Navarreo. In Gothlandia reperti sunt multi nummi antiqui Arabici. Dani tempore Regneri Lodbrogh Olysibonam Mauris eripuerunt, teste Pontano; varia loca Orientis Danorum ope capta. V. Testimonia Bechmanni, Pierreville, & Bernhardi Justiniani de origine Ordinis Elephantini è Militia sacra Cruciatæ. Elephantorum olim usus erat in bellis Orientalibus. Nec impossibile fuit Elephantum vitâ privare: Elephantum in pugna occidit Eleazar. I Machab. VI. Da-
 nus

nus quidam Magnus Jacobi anno 1675 Sclopeto Elephantum in Africa necavit. Hujus Elephanti auris & dentes reperiuntur in Basilica Regia Hafniensi. Dentes Elephanti etiam vocantur cornua. VI. Olim mos erat hostibus detracta insignia vel spolia armis suis vel insignibus inserere. Petrus I Arragonia Rex 4 Maurorum Regum capita armis suis inseruit an. 1096: Cornu Olivant antiquitus usitatum erat & Danis notum. VII. Heroes quidam Boreales in Norvegia olim cognomen habuerunt ab Elephantis, & in insignibus proboscides Elephantinas & Elephantum ac crucem. Annis abhinc 600 Norvegi habuerunt leonem in armis; Batarorum leones in insignibus ab expeditionibus sacris originem habere affirmat Heuterus & Hoepingius.

Sectio I.

væ proinde ab exteris Scriptoribus de Danorum & Norvegorum fortitudine ac gestis contra Mauros, Africanos & cæteros nominis Christiani hostes conceptæ & relictæ sunt laudes, nostræ genti nunquam tamen ab illis concessæ, nisi præviâ acquisitæ fuissent magnanimitate, plurimis, si opus esset, probari poterant testimoniis. Invenimus enim varia secula multorum Principum nostrorum excursionibus & bellis funesta, etiam eorum, qui Annalibus Peregrinorum celebres, nostratum verò scriptis non ad eò noti sunt, aut, mutatis nominibus, quinam extiterint, certi. In tanta caligine, deprædicatâ interim primâ origine inclyti Ordinis Elephantini, neglexere sequentium temporum Scriptores & Nostratum curiosi literis mandare, quæ ad gloriosi hujus Ordinis Elephantini auspicia pertinere poterant. Qui factum, ut inde à Regum ac Principum nostrorum expeditionibus & gestis satis superq; cognitum constans illa traditio etiam ad Augustissimum gl: m: FRIDERICUM III Regem manaverit, maximum scilicet Ordinem Elephantinum primordia à Normanno quodam inter Principes nostros accepisse, qui contra Africanos & Mauros acriter pugnavit, & Elephantem in Oriente occidit, unde Elephantem in insigne militare, ut sacrum contra Barbaros trophæum, reportavit. In MSSto antiquo, antea citato, traditur, aliquem de literis bene meritum affirmasse, se legisse quondam, Danum quendam in bello sacro pro recuperatione terræ sanctæ gesto fortissime se albisimo Elephantis objecisse, eoq; casu gloriam & tesseram genti suæ peperisse, ut in torqve memoriam Danicæ fortitudinis circumferrent. Parvulam, quæ hic apparet, differentiam ratione nationis, sive Normannus sive Danus fuerit, qui Elephantem necandò gloriosa hæc patravit facinora, nullius esse momenti, & eodem recidere causam facile animadvertimus: Danicum enim nomen ad omnes Septentrionales se quondam extendit, & Normannorum & Danorum nomina pari passu ambulârunt, ad eò ut Danicò nomine tanquam po-
tio-

tiori & præcellentiori quondam vocati sint Boreales incolæ pro more tunc usitato, id quod eruditè ostendit & ex *Chronico antiquo Anglo-Saxonico* & *Historiâ Radulphi de Diceto* ad annum 1190 aliisque testimoniis probavit Nobiliss. D. *Otho Sperlingius* Consiliarius Regius & Historiarum Professor in Academia Equestri Hafniensi in *Comment. edito Hafn. 1694 de Danica lingua & nominis antiquâ gloriâ & prerogativa inter Septentrionales pag. 81, 82, & seq.* Danorum quoque Reges ut multoties antea, sic hodie trecentorum, & quod excurrit, annorum spatio utriusque regno gloriose imperasse constat, adeo ut perinde sit, siue Normannorum Danus, siue horum Norvegi fuerit, qui Elephantem peremit. Traditionis Authenticas literas, inter Regni Archiva quondam repertas, unâ cum Potentissimo quondam trium Borealium Regnorum Rege CHRISTIANO II apud exteros præsertim apud Flandros degente exulasse facile dixeris. Cujus antiquitatis insigne argumentum reliquit Potentissimus Rex, sigillo cum Elephanto & Liliis Capituli Roeskildensis Præposito Nobilissimo Magistro *Erico Walchendorphio* anno 1508 Aggershusii concessa.

II.

Ubi autem in Oriente, & à quo nostrorum Principum Elephas ille cæsus fuerit, de eo non conveniunt antiquitatum indagatores. *Vigelius in Encomio generosa mentis* id in regionibus Indiam & Mauritaniam versus factum fuisse indicat, qui ita: *Ut repetamus Danorum improvisa facinora, qui sub Christiano Duce miraculis vix credendis victoriam ad Indos extendebant, hanc gloriam inde secum reportantes, ut Comitatus ibi crexerint, ipsique ex illorum Elephantibus jam nunc nobiles milites insigniantur.*

Ad Indiam verò, aut eas, quæ Indiæ nomine intelligendæ veniunt, regiones venire, haud magis Majoribus nostris fuisse difficile, & gloriose perpetrare facinora, quam nostratibus hodie experientiâ & testimoniis probatur. Quo nomine Clarissimus *Jacobus Meursius* descriptionem Africae, Auctore *Ol. Dappero*, dedicaturus Augustissimo gl: m: Monarchæ CHRISTIANO V ita loquitur in dedicatione: *Sonder Zweifel mus vor diesem die Dänische Crone ein großes darin besessen haben se: in Africa. Es kan aber zu foderst aus dem erhellen/ daß durch die sonderbahre Tapferkeit einiger Dänischen Helden in ermeldten Africa damahls so grosse progressen gethan/ daß derselbigen Thaten von ihrem König mit einem absonderlichen Ritter-Orden/ so unter vieren 180 einer mit von den fürnehmsten in der ganzen Welt/ nämlich der Ritter-Orden vom Elephante/ sindt belehnet und begabet worden.*

Q

III. Ut

III.

Ut verò confecta Borealium Principum itinera in Oriente, Asia utpote & Africa, & variis Europæ regionibus uberius examinemus, probaturi Noltrates fortiter pugnando celebres extitisse & eximios Athletas etiam tempore CAROLI Magni, præter *Turpinum, Lyschandrum, Nauclerum, Suffridum, Bisciolam, Jo: Riochium,* & alios, audire hic convenit *Laonicum Chalcocondylam Lib: 2 de rebus Turcicis, pag: 45* edit. Paris: ubi ita: *Κάρολον δὲ μαλιστα δὴ τῶν βασιλέων τῶν τῶν πρὸς τὰς Λιβύας πόλεμον ἀνελέμενον, συνεπλαμβανομένῃ τῇ τῆ ἀδελφίδι αὐτῆ Ὀρλανδία, ἀνδρὸς τέλει τε καὶ ἀρετῇ τὰ ἐς στρατὸν ἐπισήμαγενομένη, καὶ Ρινάλδα, καὶ Ὀλιβερία, καὶ ἄλλων τῶν ταύτη ἡγεμονῶν, Παλατιῶν καλεσμένων, συνδιαφερόντων αὐτῶ τὸν πόλεμον, καὶ πολλῇ κατὰ τὴν Γαλασίαν μὲν πρώτῃ, μετὰ δὲ ταῦτα, κατὰ Ἰβηρίαν τρεψάμενον τὰς ἐναντίας, νίκας ἀνελέσθαι περιφανείς.* Africam Lybiæ nomine vocari apud Scriptores antiquos notum est, teste *Strabone Lib: XVII de Africa pag: 824.* Inter illos, qui tempore CAROLI M. bellum contra Mauros, Africanos & Saracenos suscipere, varios fuisse Danicæ juventutis Proceres præter *Chalcocondylam* comprobat *Paul. Æmilius de Reb. gestis Franc. Lib: 2. pag. 60.* *Itum, inquit, in Hispaniam non tanquam accitu Ibnabale, sed æque ac, si cum omni Barbariâ bellandum esset. Nullum genus auxiliorum repudiatum est. Non modò qui in ditioe fideve CAROLI erant, sed & quidam Danicæ Juventutis Proceres inter Duces recepti, quos studium armorum virtutisq; ostentanda cupidoperduxerat.* *Jo. Frantzius in Histor. CAROLI M. Cap. 44.* *Franci, Bavari, Dani cum contemptu hostis nunquam justo prælio superioris in ferrum ruebant, contra Barbara gentes mori, quam vinci præoptabant.* His accedit testimonium *Doctif: Micralii Lib: 3 pag. 585 Sect. 4* de Regno Neapolitano, qui ita loquitur. *Ut Neapolitanum regnum re-ctius intelligas, ab Ovo, quod dicitur, res repetenda est. Italia & vicina Sicilia à Saracenis, qui, Africa occupatâ, in Hispaniam jam trajecerant, sæpius tentabantur. Græci Imperatores suppetias rarò ferebant. Tutò Saraceni, classe illuc delati, opulentissimas prædas sæpissimè agebant: quò tempore Michaelis Baldi Imperatoris Græci & Ludovici II. ab Euphemio, Sicilia Præfecto in Imperatorem seditioso, irritati, totam illam insulam occupârunt, interfectòq; cum reliquis Græcis Euphemio, qui per illos Imperator fieri sategerat, sibi vindicârunt, & ex ea magnam Calabria & Apulia partem suo obsequio subjecerunt. Nec tamen Græci omnem spem recuperanda insula abjecere: Sed diversis temporibus, Ducibus cum classe missis, tam foecundum granarium repetere. Omnis labor ultra C C annos frustra insumptus est, donec Græci, adscitis in belli societatem reliquiis Longobardorum & Normannis præcipuas in Sicilia urbes reciperent. NORMANNI (de illis enim hic imprimis dicendum est) ex Cimbrica Chersoneso & aliis Septentrionalibus provinciis progressi, jam tempore CAROLI M. littoralem oram Gallia & Britannia depopulari coeperant, sæpiusq; in interiorem Galliam impetu factò, omnia miserabili clade affecerant. Duces eorum ab anno Christi 1000XL fuere SIGEFRIDUS, RO-*

RORICUS, HASTINGUS. Cædibus & incendiis omnia vastarunt, perq; ostia Ligeris & Sequana subinde invecchi varia oppida diripuerunt. Quin etiam aliquando per Gaditanum fretum circumvecchi, adverso Rhodano Valentiam usq; pervenerunt, & in Italiam, excursionem subitâ factâ, Pisas depopulati sunt. ROLLO imprimis ex mediocri stirpe in Normannia & ex Ordine illorum militum, quos Varvasores vocabant, uti testatur Otto Frisingensis. Lib. I de gestis Friderici I Cap. III, coactâ ingenti classe, seculo nono exeunte, ab Anglis primùm, deinde à Belgis & Frisus prædas egit. Tandem Sequanam ingressus Rothomagum occupavit, perq; Ligerim ad ipsam Parisiorum urbem delatus diuturnâ eam fatigavit obsidione, totamq; Galliam afflixit, nec prius compefci potuit, quàm Carolus Simplexi filiam Gillam ab alio Egidiâ vocatam, cum dote Neustria, quæ nunc primùm Normannia dici consuevit, elocaret; Hic Rollo sacro Baptismate, in gratiam novæ nuptæ, tinctus Robertus postea vocatus est, etc. Eadem memorat Nobiliss: Hvitfeldius de Normannis eorumq; origine in Gallia in Chronico Hist. Dan. pag. III, 112, 113 etc. Haraldum Sigvardi fratrem Sancti Olai uterinum, Norvegis plurimis comitantibus, in Africa seculo XI circa an: 1045 militasse, gratisimumq; Zoæ Imperatrici Constantinopolitanæ fuisse, atq; in Oriente strenuè se gessisse testatur Snorro Sturlesonius in Chron. Norveg. pag. 335, 336. Saxo Grammaticus noster Lib. 10 Hist. Dan. tradit Haraldum Blaaland, (potius legendum existimo Haraldum Blaaland, uti infra ex Theodorico Monacho de Haraldo Norvego legitur) trajectâ in Orientem classem, circumjacentem lacesivisse Oceanum. Gvilhelmus Malsmesburiensis Lib. 3 hæc testatur. Succesit Olao Haraldus Norvegius, frater Olai, qui etiam Imperatori Constantinopolitano dudum juvenis militaverat. Adamus Bremensis Lib. 3 Cap. 13 ita: Haraldus quidam Frater Oluph Regis & Martyris, vivente adhuc Germano, patriâ egressus Constantinopolim exul abiit, ubi miles Imperatoris factus multa prælia contra Saracenos & Scythas exercuit, fortitudine clarus & divitiis auctus vehementer: De hoc Norvegorum Haraldo MSSum Lubecense Anonymi Scriptoris de profectioe Danorum in terram Sanctam à Theodorico Monacho dicatum Augustino Archiepiscopo Nidrosiensi in Norvegia, qui vixit circa an: 1160, & post quinque seculorum intervallum à Bernh. Casp. Kirchmanno I. U. D. editum Amstelodami an. 1684 ulterius testatur, inter Normannos nostros Haraldum in adolescentia sua multa strenuè gessisse, subvertendô plurimas civitates paganorum, magnasq; pecunias auferendô in Russia, Æthiopia, quam nos, inquit, maternâ linguâ Blaaland vocamus: inde Hierosolymam profectum, ubiq; famosum & victoriosum: postea, peragratâ Sicilia, magnâq; pecuniâ extorta, venisse Constantinopolim. Eodem nomine Danos, utpote Constantinopolitanis olim charissimos, collaudat Saxo Grammaticus Lib. XII. Hist. Dan. ita locutus: Inter cæteros, qui Constantinopolitanae urbis stipendia merentur, Danicæ vocis homines primùm militiæ gradum obtinent, eorumq; custodiâ Rex salutem suam vallare consuevit. Græca enim stipendia meruerunt olim Dani eò custodiæ titulô, quò Helvetii in Galliâ, teste Illustri ac Nobilissimo Paulo Vindingio

Con-

Confiliario Regio Justitiæ, in supremo Tribunali & Consistorio Asfesfore in *Dissert. de Vere Græco s: variis Lingvæ Græcæ Scriptoribus editâ Hafn. 1693.*

IV.

Prodit etiam antiquitas & concinens Veterum fides testatur nostrates mutua cum Græcis & Alexandrinis non modò habuisse commercia, sed varia etiam fortunæ tentamina in Asia & Africa subiisse, & testis est *Strelorius* in *Chron Gothl: pag. 121* Gothlandiam ita floruisse, ut Emporium Visbye cum Græcis commercia exercuerit. Quod verò commercia inter nostrates & Ægyptios, Alexandrinos aliòsq; ultrò citròq; transvecta fuerint, id testatur celebris ille Judæus *Benjamin Navarraus Tudelensis* ad annum Christi 1173 in Itinerario suo, quod inscribitur *מסעות בנימין*, primùm in pressis Constantinopoli & postea Antverpiæ studio *Aria Montani* an: 1575, & demum Lugduni Batavorum an. 1633, ubi inter reliqua Europæa regna, quorum mercatores Alexandriam Ægypti suis quondam navibus petere consueverant, mentionem etiam facit Danorum. והיא ארץ סחורה וכולת לכל העמים ומכל מלכות אדום באים שם אל אלכסנדריא מארץ בלינסיה ושוסכנה ולומברדיא ופיליה ומלכי וסקיליה וקופיה וקרטייה ואספנייה ורוסיה ואלמאניה ושושנא ודנמרקא וגלאץ ופלנדרש:

Latinè ita vertit *Constantinus L' Empereur pag. 123: Regio hæc commercis frequentata omnium populorum est negotiatrix: Et è toto imperio Edom (Christianorum) Alexandriam adventant, è regionibus Valentia, Toscana, Longobardia, Apulia, Malchi, Sicilia, Cracovia, Corduba, Hispania, Russia, Germania, Helvetia, Dania, Gelats, Flandria, etc.* Hunc locum nervosè explicuit Summè Venerabilis Episcopus Aalburgensis *Doct. Joannes Bircherodius* in Tractatu, cui inscriptio est: *Arctos Alexandria sive de prisco Septentrionalium in urbe illa mercatu edit: Hafn. 1685,* enodando inter alia *Sect. XVI, & XVII,* quòd per גלאץ intelligi debeat Islandia, & per דנמרקא Dania, *Sect. XIV, & XV.* Oculato huic testi *Benjamini*, literatæ Reipublicæ præclare satis noto, quippe qui tribus mundi plagis Europâ, Asiâ, Africâ continuo itinere peragratis, res notatu dignas in memorato descripsit libro, fides meritò habenda est; utpote qui nullam causam habuit, cur aliquid in gratiam gentis Aquilonaris scriberet. Certò autem certius est, Majores nostros circa sæculi Christianorum noni complementum cum Alexandrinis commercia varia habuisse, & historia Gothlandiæ testatur ejus incolis multum negotii fuisse cum Græcis ac Orientalibus. Cujus rei fidem indubiam quoq; faciunt numismata varia peregrina, quorum omnium inscriptio Arabica erat, è Gothlandica tellure non ita pridem effossa, quorum aliquot asservata habuit inter alia rariora Nobilissimus ac Celeberrimus *Doct. Olaus Borrichius* Confiliarius Regius Cancellariæ & Professor Regius Hafniensis. Ex hisce autem num-

mis

mis facile liquet nostrates quondam in Oriente fuisse velut Bellatores, vel ut Mercatores, quorum prius comprobant non modò Saxo noster, quàm plurimamq; alia testimonia, sed etiam Scriptores Hispanici, qui referunt nostros Majores Regibus Arabicis multum negotii facessisse, spolia ipsis detraxisse, multumq; argenti domum secum attulisse. Hisce etiam ad stipulatur Clar. *Pontanus* noster in Hist. Danicâ, ubi ita: *Regnerus Lodbrogh, Rex Dania Magnus, maris Mediterranei subjectis regionibus & Constantinopoli direxata, demum admirabili cum victoria domum rediit. Hujus Regis numerosa proles valida classe Normannos ad externos perduxit, qui ad Tagi ostium euecti Lisbonam urbem, quæ ad Maurorum ditionem redierat, omni belli injuriâ fatigârunt, atq; inde aucti classe & viribus Hispalim obsederunt, Gaditanos agros & Asidonia fines, ablati opimis prædis, vastârunt. Ad extremum cum diutius iis locis consedisent, & jam nunc arma Adelramus in adversum moliretur, magnâ gloriâ partâ, spoliis onusti discesserunt.* Hisce addantur, quæ supra allata sunt, testimonia de iis urbibus ac locis, veluti & de iis Ducibus, à quibus variæ urbes ac loca faucibus Maurorum, Arabum & Barbarorum aliorum communi simul cum aliis Europæis Danorum ac Norvegorum auxiliò erepta sunt, utpote Lisbona, Formentera, Nicæa, Antiochia, Ptolemais, Sidon, Hierosolyma, aliæq; urbes, adeò ut omnia maximi hujus & antiquissimi Ordinis Elephantini *κεκτημεν* meritò in nostrorum expeditionibus Asiaticis & Africanis incubula sua in veniant.

V.

Huic sententiæ suffragatur præter alios Celeberrimus D. *Joh. Christoph. Bechmannus* in *Tractatu de Notitia dignit. Equest. Diss. XVI. Sect. 8. Equestris Ordo antiquior in Dania est Elephantinus, Elephasq; cum Castello Clinodium Ordinis exornat, quem tamen variis additamentis hodiernæ familiæ Oldenburgicæ Reges usq; ad FRIDERICUM III auxerunt.* Initia qui ex antiquitate repetunt ex militia Cruciatâ, seu sacris Danorum expeditionibus in Palestinam ea derivant: Dani namq; & Norvegi partem hujus militiæ faciebant. Eadem confirmat Nobiliss. *G. Pierreuille* in *Tractatu edito Londini an. 1683, cui inscriptio est: The Present State of Denmark. Some Writers are not of opinion, that it received its first Institution, when Christian the First had those many Honours conferred on him by Pope Sixtus the Fourth, but that the Badge was a meer Military Ensigne, formerly bestowed as a Memorial and Incitement to the Danish Princes, for the defence and promoting of Christianity against the Infidels.* Ita *Bernhardus Justinianus* in *Hist. Chronol. della vera origine di tutti gl. Ordini Equestri* recenset duas opiniones de origine Ordinis Elephantini, primam ab expeditionibus in exoticis regionibus, secundam verò, sed erroneam à CHRISTIANO IV vel FRIDERICO II. gl: m: Regibus supra refutatam. Concesso eapropter, quod satis superq; jam probatum est,

R

est,

est, Nostrates in variis Asiae & Africae Orientalibus locis multa praecelera facinora diversis tentasse temporibus, datoque; Elefantos fuisse in illis Orientis partibus, ubi eadem a Nostratibus perpetrata fuere, quod re ipsa ita esse certum est, cum Elefanti ibidem reperiantur, positum etiam, morem pugnandi cum Elefantibus ibidem fuisse usitatum, Elefantos enim quondam in bellis adhibitos fuisse constat, quid obstat quomodo minus Nostratum ille Princeps non ausus fuerit se albissimo illi Elefanto, de quo supra dictum est, opponere? Neque enim hoc adeo erat impossibile, quin fieri potuerit. Silens enim lubensque; hic praetereo illustre *Eleazarum* *avdegeabnuac* ac Heroicum plane facinus, quippe qui in accerrimo contra *Antiochum Eupatorem* praelio Elefantum proceram mole supra alios eminere viciens, instructum apparatu plane regio, atque eodem Regem vehi ratus medias perripuit acies, & plurimis hinc inde prostratis, viam aperuit, neque constitit, donec suppositus Elefanto, & adacto in ejus viscera ac ventrem mucrone, illum trucidavit; quo cadente, ipse immani Elefantis pondere oppressus vitam amisit, atque ut cum *Ambrosio Lib. I. Officiorum Cap. 40* loquar, *Elefanti ruinam inclusus magis, quam oppressus suo est sepultus triumpho.* Hujus pugnae mentionem facit Sacra Scriptura I *Machab: Cap. VI. vers: 43, 44, 45.* Videatur *Bochartus Lib. II. Cap. 27. pag. 271, 272, 273.* Sed, hoc omissum, domesticum hic adducam exemplum. Non ita pridem scilicet anno 1675 d. 12 Decemb: Vir strenuus ac nobilis Centurio *Magnus Jacobi*, Praefectus Regius navium Danicarum, quae ad Indiam miltiae erant, Elefantem ipsum e fluvio bibentem in Promontorio Bonae Spei trucidavit, globum plumbeum pone aurem e bombardam immisso, cum ex tractu Indiae Orientalis Coromandel dicto, ubi urbs regia Danorum Tranquebar cum Castello Dansburgo sita est, ad Daniam reverteretur. Res haec testata est, planeque; cognita, firmata plurimorum, qui hanc Elefanti necem simul adspexerant, testimoniis, imo ipsis Centurionis literis propria illius manu exaratis. Superfedeo facile labore easdem literas, quae praesto adhuc sunt, hic inferendi, ut brevitati consulam; ut ut plurima observatu digna contineant de necati Elefanti colore, magnitudine aurium, & dentium sive potius cornuum pondere, de Hottentottis, variis in Africa avibus aliisque; lectu dignis. Aurem ejusdem Elefanti adhuc suspensam videre licet in Cimiarchio Regio Hafniensi: pendebat vero auris adhuc recens libras 44, eratque; pedum trium et dimidii longitudine, duorum vero & dimidii latitudine. Videre quoque; ibidem licet dentes duos ejusdem Elefanti, quorum singuli pendent 150 libras, Cornua appellari malunt nonnulli, quae sententia habet graves Patronos, tam inter antiquos, quam recentiores; *Cornua esse*, inquit Doctis: *Ludolfus* in *Hist. Aethiop: Lib. I. Cap. 10.* *Non dentes, quod ebur vocamus, apud Aethiopes non ambigitur.* Ideo haec Elefantorum arma lingua Aethiopum *Akronot* cornua, vel *Karna nagut* vocant, i. e. cornu Elefanti, ex Lexico Aethiopico ejusdem *Ludolfi* constat; Eandem sententiam instituta a sagacioribus Elefanti Anatome uberius confirmat, & imprimis inter recentiores

ores A: *Moulin* in Anatomica relatione Elephanti Dublinensis edita Londini 1682.

VI.

Notum præterea est non Danos solum, sed alios etiam bellatores antiquos in hostem, præsertim in melioris notæ & insignium Duces, fortiter insurgendi occasionem quæsiuisse, & vel cæsi vel capta publica signa, arma, manubias suis inseruisse armis. Et veluti usu receptum erat publico fortium Virorum facta in Clypeis & scutis Hieroglyphicè nonnunquam ostendere, ita mos & zelus fuit Principum Christianorum non modò in publicis armis præferre genuinas cruentorum animalium species, quibus declararent, quinam essent, & quid vellent: sed huiusmodi etiam aliis detractas, ut publica fortitudinis & profapiæ Insignia in triumphis duxisse. Et quod varii Principes in Europa armis etiam ea, quæ hostibus locò trophæi erant erepta, olim inferuerunt, testatur *Sigonius Lib. 9.* de Regno Italiae exemplo *Otthonis Mediolanensium vice-Comitis*, qui Saraceni occisi galeam, tanquam insigne spolium, loco Insignium postea habuit. *Hieronymus Bara* ad annum 1096 refert *Petrum I* Arragoniæ Regem quàm plurimos vicisse Mauros, inter quos quatuor Regum ac Principum Maurorum abscissa fuerunt inventa capita, multisq; pretiosis gemmis ornata, quæ postea, media cruce rubra in quadrum distributa, ac in scuto argenteo collocata, illi & posteris Regibus propria Regii Arragonum diadematis, scutorum ac militarium vexillorum fuere insignia. Idem testatur *P. Palliot in Ind. Armor. pag. 49.* De *Alphonso I* Rege Portugalliæ eadem ferè refert *Micralius Lib. 3. pag. 705* ad annum 1139. ALPHONSUS I *Henrici & Tarasie filius, Alphonso VI Regis Castellæ & Legionis nepos, memorabili prælio quinque Saracenorum Regibus ad Orichiam cæsis, quinque eorum capita in insignia retulit.* Vernacula nostra Historia tradit *Fanemundum* infensò animò contra *Salimonem* ivisse, & cæso eqvò, fractoq; ipsius clypeò, cornu Olivant ipsi detraxisse, suòq; collo applicuisse. Id testatur etiam veteris Auctoris de Hist. Dan. M. Stum, cuius verba in *Celeber. Olai Wormii* Tractatu de aureo Cornu pag. 29 in Latinam translata linguam hæc sunt: *Rex Salimon lorica & galeam Regis Bordantis gladiò findens eum occidit, is ad collium gestabat cornu Fanemundi, quod Olivant vocabatur, cuius sonus per quindecim milliaria Francica audiri potuit; istud cornu in possessionem Rolandi CAROLI M. ex sorore nepotis pervenisse idem Auctor affirmat.* *Rolandus* etiam, qui *Ogerio* nostro alias *Holigero Dano* amicissimus erat, cornu dictum fuisse *Olivant* asserit *Merula* in *Cosmogr. Priscis* autem Danorum militibus contra Mauros & Saracenos pugnantibus aliquid de Olivantino sive Elephantino cornu & insigni dictum fuisse ex Islandicis quibusdam antiquis cantilenis res credula est. Verba Pœtæ Islandici de hoc cornu olim canentis ita se habent, teste memorato *D. Olao Wormio* eruditissimo antiquitatum Danicarum vindice.

Per

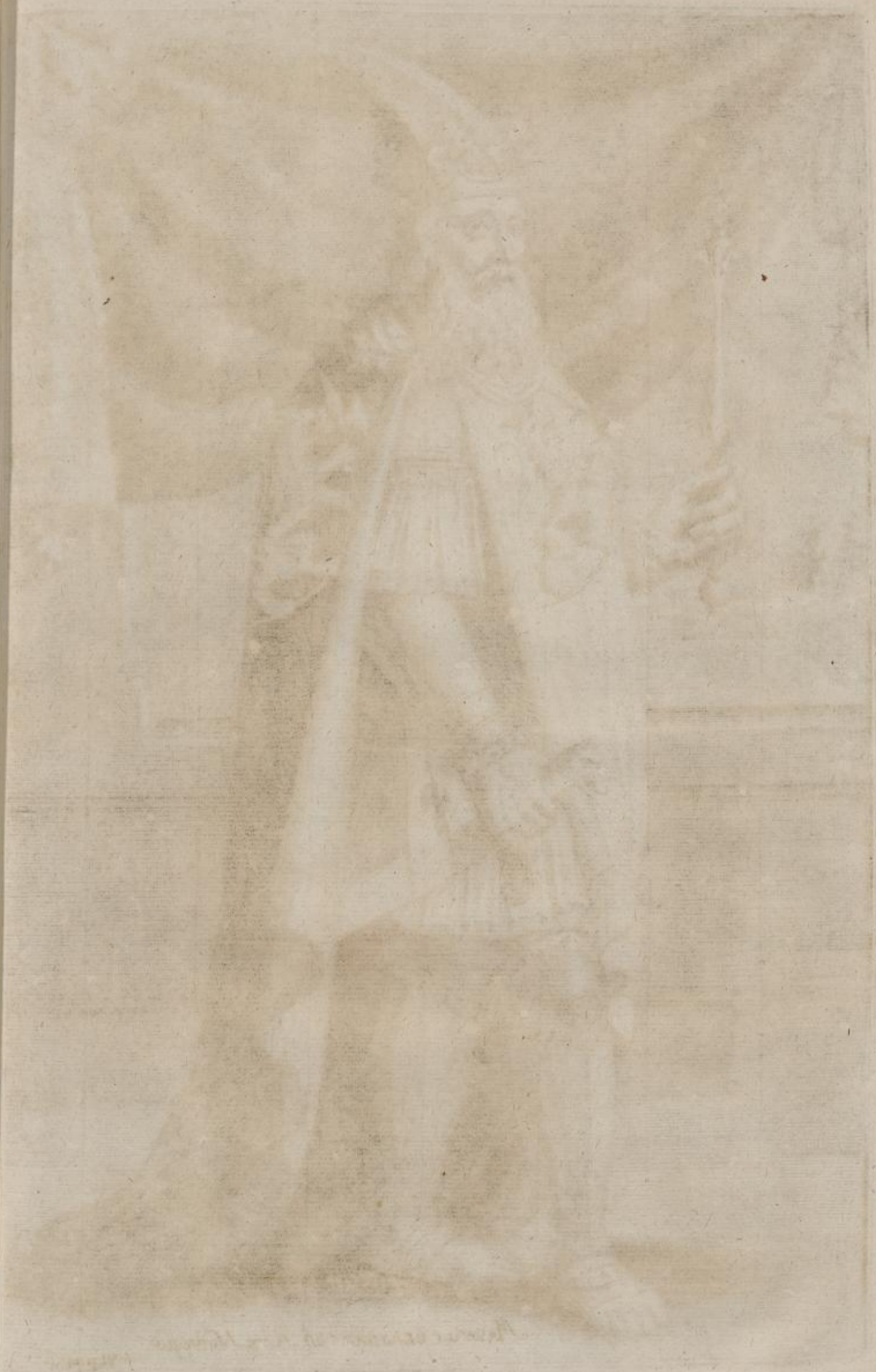
Per viginti miliaria Gallica audiebatur sonus Olivanti, dum scutorum expugnator cornu inflavit durissimum. More equidem Pœtico hîc facta est exaggeratio, indubia tamen est de cornu Olivanti ejusq; usu antiquissimo testificatio. Hujus cornu Olivanti mentionem quoq; faciunt Thomas Hubertus, Andreas Angel. in *Annal. Brandenburg.* aliq;

VII.

Circa prædicta autem sacrarum expeditionum tempora occurrunt etiam domestica exempla ac testimonia de illustribus quibusdam Heroibus Borealibus in Norvegia ab Elephanto cognomen sortitis. *Brynolpho Elephanti* datum fuisse celebre nostratibus Elephantinum nomen testantur Annales nostri, tradente *Snorrone Sturlesonio* in *Chron. Norveg.* pag. 200, 201 circa An. 1015. Nec *Brynolphus* solus erat, qui cognomine Elephantis inclaruit, sed alium in *Chronico Norvegiae* fuisse legimus, qui vocatus est *Haraldus Elephanti* An. 1067, teste *Chron. Norveg.* pag. 381. Quod etiam probabile est argumentum, nomen & insigne Elephantinum nostratibus non modò isto tempore, sed ante etiam innotuisse. Neq; enim hoc nomine vocati fuerant, novo cæteroquin in hisce regionibus, nisi Elephantinum insigne & nomen in pretio & usû quondam fuisset, & Borealibus antea usitatum & gloriosum. Hoc illustratur antiquis quibusdam Insignibus Norvegicis proboscide Elephantinâ insignitis, & imprimis armis quibusdam pervetustæ antiquitatis circa eadem tempora usitatis, ac Nidrosiæ, quæ urbs sedes quondam Archiepiscopalis erat regni Norvegiæ, non ita pridem inter alia schediasmata in Bibliotheca plurimum Venerabilis ac Nobiliss: Doct. *Erici Pontoppidani* Diocesis Nidrosiensis Episcopi. b. m. reperiatis, quippe quæ repræsentant ea insignia ac signa, quæ ad Orientales nostras expeditiones convenienter referri possunt, Elephantem utpote & crucem.

Nec

MAGNUS OLAFSSON Rex Norvegiæ
Tab. VI pag. 69.

Nec Elephantis solum, sed Leonis etiam Insignia apud priscos Boreales in Norvegia antiquitus usu recepta fuerunt. Ultra 600 autem annos, & quod excurrit, exhibuere MAGNUS OLAI BARFOD gl. m. Rex Norvegiae circa annum 1102: test: *Chron. Norveg.* pag. 399 Vid: *Tab. VI*, & ERICUS Rex Norvegiae circa an. 1292 Leones in Clypeis ac Insignibus cum securi Amazonicâ.

Ericus
Rex Norve
giae An.
1292.

Illorum inter doctos sententiam hîc lubens silensq; prætereo, qui autumant, usum Leonum in insignibus publicis apud Batavos & Flandros, qui in comitatu cum Borealibus sæpius erant contra Christiani nominis hostes, ab expeditionibus sacris originem traxisse. Adversatur equidem huic sententiæ *Boxhornius in Theatro Hollandiæ*, ubi redarguit *P. Heuterium* asserentem Batavorum Insignia Leonina à devictis Palæstiniis devenisse. *Hoepingius* tamen in *Tract. de Insignium jure præscio ac novo Cap. 6. pag. 415* affirmat Belgarum viciniosq; Principes bello sacro nomen dantes uniformia Leonis apud posteros huc usq; immutata persistentia sibi sumpsisse arma. Sed hanc quæstionem hîc excutere ac ventilare non opus est; id potius observatu dignum videtur, varios Reges ac Principes Christianos circa tempora sacrarum expeditionum contra Christiani nominis hostes varios instituisse Ordines Equestres. Danos itaq; & Norvegos, qui expeditionibus sacristoties adfrære, militari etiam ac equestri quâdam societatis tessera sibi invicem addictos fuisse communis aliarum nationum consuetudo, aliorumq; iisdem temporibus institutorum Equestrium Ordinum ratio facile sîvadere videtur.

S

CAP. X.

CAPUT X.

I. rigo Ordinis Elephantini invaluisse fertur 500 abhinc annis. II. Per Elephantum designatus est olim Rex & Princeps. III. Romanorum Imperator casar ductus est à caso Elephanto. Elephantinus Ordo originem habuisse dicitur à caso Elephanto. IV. Multi Ordines Equestres instituti sunt seculo XI, XII, XIII, tempore sacri belli. V. Valdemarus I Rex Daniae gestavit insigne solis radiati tempore sacrarum expeditionum. Valdemarus II annò 1188 creatus est Eques à CANUTO VI: idem CANUTUS VI Ordinem Elephantinum instituisse fertur. VI. Hanc sententiam confirmant testimoniis suis Oligerus Jacobus, Voigtius, Marcus Giöe, Thomas Bartholinus. VII. Exhibetur moneta rarissima & antiqua cum Elephante & imagine Mariae Virginis per Cardinalem Bessarionem ex Oriente Romam allata. Casiam à Puteo de hac moneta iudicium, Regum sc: fuisse militum Christianorum insigne in Oriente contra Saracenos, ac referendum esse ad Ordinem Elephantinum in Dania. Talem nummum Orientalem cum Elephanto & Mariae icone, nec non corniculatâ Lunâ habuit Illustrissimus Cancellarius Frisius. VIII. Corniculatam Lunam, quæ Turcarum insigne est, continebat olim Ordo Elephantinus.

Sectio I.

vò verò Auctore inter tot potentissimos Reges, Principes & Illustrissimos Heroes, quos è Dania & Norvegia in Orientem profectos plurimas temporibus belli sacri instituisse expeditiones sacras notissimum est, & evidenter satis ac apertè suprà probatum, hoc illustre Elephantinum Insigne demum in militare, & Equestre Danorum decus transferit, id non illâ, quâ par est, industriâ ac studiò accuratè annotârunt prisce Antiquitatum nostrarum Cultores. Originem autem hujus Ordinis quæri, ac circa ejusdem primordia investigantium laborare industriam illustre antiquitatis signum est. Recenset MSSum illud sæpius repetitum varias de origine maximi ac antiquissimi Ordinis Elephantini sententias. Inter varias autem sententias pro certissima habetur, augustum & Equestre hoc Insigne Elephantinum ultra 500 annos invaluisse: multi quippe post expeditiones nostrorum contra Africanos & Mauros factas nonò, decimò, undecimò & duodecimò seculò usq; ad CHRISTIANI I gl. m. Regis tempora intervenere anni, quorum intermediis nullæ à nobis susceptæ sunt expeditiones contra Africanos & Orientales, multò minùs ipso tempore gl. m. CHRISTIANI I, adeò ut nullam ea propter causam habuerint vel nostro-

stro-

strorum Regum alii, vel CHRISTIANUS I in Equestrem tesseram applicandi sibi Elephantem, ostentum naturæ, simulachrum Africae, Babyloniorum insigne, nisi antea in usu fuisset, iis præsertim, qui expeditionibus memoratis præfuerunt, de quibus supra dictum est. Varios autem Daniæ & Norvegiæ Reges gl. m. variis seculis in mari Mediterraneo ac locis Orientalibus, durante bello sacro, strenuè ac laudabiliter se gessisse supra audivimus.

II.

Principes verò ac Duces harum expeditionum regio & Equestri apparatu conspici voluisse, nec communia cum inferioribus ostendisse signa credibile est, & à cæso Elephanto, de quo supra, ea sibi applicuisse Hieroglyphica, quæ Majestatem exprimere poterant, Elephantem utpote, idque in memoriam fortitudinis, suarumque expeditionum, Ægyptiis existente mystico per Elephantum, teste *Horo Apollinari*, designare Regem vel Principem; unde *Egmundus Frigelus de Statuis Illustrum Romanorum* refert Elephantos non nisi Principibus decretos. Meminit *Strabo Lib. 15 Geogr.* legem fuisse Indorum privato homini equum, aut Elephantum alere non licitum fuisse, quod utrumque Regiæ possessioni cederet. Regem Pegu maximo vendicasse honori, nivoè vehi Elephanto, tradunt historiae. *Achmet Oneirocrit. Cap. 270* ita. *Elephas ad completissimum Virum interpretandò refertur, & si quis Elephanto vehi visus fuerit, Princeps erit, & Principis alicujus amplissimè possessionibus potietur.*

III.

De cætero quemadmodum apud *Spartianum* in vita *Ælii Veri* legimus designatos Augustæ Majestatis hæredes dictos esse Cæsares ab interfecto in prælio Elephante, cum Elephas, juxta doctorum sententiam Maurorum lingua Cæsar appellatus sit, vid. *Cap. I. Sect. 7*; ita nostrates Mauris infesti, teste *Mariana*, cæso in Oriente à Boreali Principe candido illo Elephante, ut antè memoratum est, reliquere posteris Elephantem, ut gloriosum fortitudinis & expeditionum suarum contra Africanos, Mauros & Saracenos insigne, quod diversimodè tesserae militaris instar, in clypeis, armis, collaribus, monetis, cognominibus, torquibus postea ostenderunt, & etiamnum ostendunt.

IV.

Præterea notum est, quòd non modò seculò XI, sed etiam XII, & deinceps multi Ordines Equestres introducti fuerint, præsertim durante bello sacro contra Mauros & Saracenos. Ordinem

Jo-

Johannitarum, hodie Equitum Malthensium, institutum circa exitum seculi XI annò 1099 doctè descripsit D. *Joh. Christ. Bechmannus* in Tractatu novissimè edito 1695, & *Christ. Osterhausen* An. 1702. Ordinem Templariorum annò 1115, vel 1118 inceptum fuisse, atq; Ordinem Equitum Teutonicorum sive Marianorum aut Crucigerorum seculò XII floruisse testatur *Alexander Rosseus*. Ordo Calatravæ ab aliis ad annum 1121, ab aliis verò ad an. 1158 refertur: Ordo S. Jacobi in Hispania ad annum 1170, Ordo Alcantaræ ad an. 1176, de quibus videatur *Franciscus Caro de Torres in Historia de las Ordenes Militares de Sant Jago, Calatrava y Alcantara. Franciscus Rades de Andrada & Mariana Lib. 2. de rebus Hispanicis.* Ordinem Equitum de Avis in Portugallia annò 1146 contra Mauros inceptum esse testatur *Lupus du Sequerra Pereira*. Ordo Equitum Ensiferorum in Livonia floruit circa an. 1200, qui postea cum Crucigeris in Prussia seculò XIII circa an. 1238 conjuncti sunt, teste *Hvitfeldio pag: 163 in Historia Canuti VI. Videatur Henrici Leonhardi Schurtz-Fleischii Historia Ensiferorum Ordinis Teutonici Livonorum edita Wittebergæ 1701.* De aliis Ordinibus Eqvestribus temporibus belli sacri & postea institutis videantur *Mememius, Megiserus, Justinianus, Elias Ashmole, Mene-trerius, Adr: Schoonebeek* Collatis itaq; , quæ de Ordinibus Eqvestribus tam religiosis quàm militaribus ac secularibus eorumq; origine tradiderunt Auctores quàm plurimi, ulterius innotescit, nihil frequentius fuisse Christianis Regibus ac Principibus in Oriente, Hispania, Portugallia, Gallia, Germania, Italia, Livonia, Prussia, quàm varios Eqvestres instituisse Ordines; profectò idem Danis licuit ac Normannis, toties Orientales oras belligerâ manu ac mente aggressis, adsciscere sibi, locò tesserae Eqvestris, Elephantinum insigne in gloriam ac fortitudinis rerumq; in Oriente bellè ac bellicosè simul gestarum memoriam.

V.

Illustrissimus autem ac antiquissimus Ordo Elephantinus, juxta nonnullorum sententiam, ab Augustissimo gl. m. Rege CANUTO VI originem suam habuisse fertur. Variæ autem & prægnantes sunt rationes, quæ originem Elephantini Ordinis CANUTO VI adscribendam esse svadent. Ut enim nihil loquar de parente illius VALDEMARO I, quem insigne solis radiati vel radiis coruscantis in pectore suo, tempore sacrarum expeditionum, portasse constat, idq; in piam memoriam, quòd Christiani, cum in Africa contra Saracenos bellum gererent, ope nubis crasæ refrigerantis à Solis ardore liberati essent, teste *Alberto Stadenfi*; probè hìc observanda sunt varia testimonia Historica de CANUTO VI. Ita de gloriosissimo hoc Rege testatur Nobilissimus *Hvitfeldius*, quòd, indictâ Cruciatâ à Papa *Clemente III*, non solum se promptum ad subsidia contra Saracenos mittenda declaraverit, sed ad arma etiam Barbaris Livonis inferenda, Majorum premendo vestigia, benevolum se exhibuerit. Enumeratis itaq; quam

quàm plurimis, quas contra Livonos gessit, expeditionibus, pag: 150 loquitur de Eqvestri VALDEMARI II ornamento, quippe quem frater illius CANUTUS VI Eqvitem creaverat. An. 1188 blev Hertug Valdemar slagen til Ridder i Roeskild 7 Calend: Aug: og blev hans Broders Mand og Tienere over Slesvig Hertugdøm; *Meisius in Historia Danica An. 1188. Fratrem verò Valdemarum Eqvitem Roeskildie renunciatum mox Slesvici Ducem creat.* Comitibus de Orlemund Eqvitis creati anno 1201 mentionem etiam facit *Hvitfeldius in Chron. Dan. pag: 167.* Celsissimum Otthonem Marchionem Brandeburgensem an: 1273 in Comitibus Slesvicensibus ab *Erico VI gl: m: Rege Daniae Eqvitem renunciatum fuisse testatur idem Hvitfeldius in Histor: Dan: Erici VI pag: 275.* Non eqvidem hic memoratur, quo Ordine insignitus fuerit *Valdemarus II*, vel reliqui, quorum Eqvestris dignitatis hic primò mentionem fecit *Hvitfeldius*. Neq; tamen Regium hunc Eqvitem *Valdemarum II* receptis illis apud varias gentes insignibus solum decoratum fuisse probabile est, gladio scilicet & baltheo, quem etiam Ordinem nimirum Ordinem gladii & balthei hic olim viguisse memorat *Hvitfeldius*, inferioris tamen dignitatis fuisse, sed ejusmodi potius insignitum fuisse diademate, quippe quò supra alios coruscaret. Ubi enim reperies per totam nostram Historiam plures pro Eqvite novo simul concurrentes rationes, quàm tempore CANUTI VI? ubi plura testimonia de Regio Danorum Principe solenniter creato Eqvite, quàm *Valdemaro II*? Examinatis itaq; quæ supra allata sunt, ac probè discussis ventilatisq; omnibus circumstantiarum momentis, earumq; connexionem, scilicet (1) facras expeditiones ac bella contra Mauros ac Saracenos tunc gesta fuisse, variòsq; Ordines Eqvestres institutos fuisse. (2) Reges Daniae gloriosos etiam fuisse participes harum expeditionum, ac eorum nonnullos simul fuisse in locis illis, ubi gerebantur bella sacra. (3) CANUTI VI singulatim factas an. 1188, 1189, & 1190 expeditiones in eadem incidere tempora, quippe qui *Sanctio* Regi Portugalliae insignem opem tulit in civitatis Sylvensis simul & Ptolemajdis à jugo Saracenorum liberatione anno 1189. (4) Elephantinum Ordinem antiquitus promiscuè vocatum fuisse Ordinem Mariae. (5) Usu receptum fuisse istis temporibus, varia gestare insignia ad exprimenda ejusmodi, quæ gesta erant, bella & acta. (6) Elephantinum simulachrum Africam & Orientales regiones quondam significasse, evidenter satis, ut opinor, inde illucescit, proximè ad veritatem eorum accedere sententiam, qui Ordinis hujus primordia ad CANUTI VI & expeditionum sacrarum tempora, adeoq; ad seculum XII referunt, circa ejusdem seculi exitum ante 500 annos & quod excurtit circa an. 1188 & 1189.

VI.

Huic sententiae subscribunt Celeberrimus *Oligernus Jacobus in Museo Regio pag: 107, Voigtius in Tractatu de Ordine Elephant-*
T
nec

nec non, alios ut taceam, Excellentissimus Heros Dn: *Marcus Giöe*, Eqves Ord: Danebr: & Confiliarius Regius intimus in elegantissimâ Oratione MSS. de Ordine Elephantino habitâ in arce Regia Friderici-burgensi an: 1694 die 4 July. Convenienter & ad confirmandam hanc sententiam eruditè differentis incomparabilis ac Nobiliss. Doct. *Thomas Bartholini* in dissert. *Historica de Eqvestri Ordine Danebrogico* pag. 31, 32, 33, verba hic inferere lubet. *Sequentibus post Valdemarum nostrum sc: II temporibus Equitum crebra occurrit mentio in Annalibus, qui ab Armigeris seu Nobilibus aliis semper distinguuntur in omnibus Instrumentis publicis & transactionibus. Non debet ille Ordo cum Nobilissimo Elephantino confundi, quippe Danebrogicus promiscuè nobilitate generis & virtute eminentibus conferri solebat, unde major horum Equitum numerus passim celebratur, Elephantinus verò Principibus idq; variis concedebatur: Hic antiquitate majori, quonquam necdum satis cognita, ideoq; augustiore memoria pollet, ille recentior à Valdemaro nostro coelestis Labari occasione in usum tractus. Nolo mihi in his credi, sed publicis monumentis, quæ in dictorum fidem afferam, ne gratis aliquid dixisse videar. Cum Christianus Primus Oldenburgicus ex itinere Romano Mantuam ac Margravium Ludovicum secundò reviseret, duos ex nobilibus Aula Equites, sine dubio Danebrogici Ordinis, sicut antea Mediolani, creavit, sed ipsi Margravio, affinitatis vinculo per Barbaram Reginae suæ Dorotheæ germanam juncto, dedit Elephantinum nobilissimi scilicet Ordinis insigne, quod Aureum quoq; Vellus Historici nostri *Hvitfeldius* & *Pontanus* vocant, non quòd tale fuerit, sed quòd dignitate & instituti antiquitate ne utriquam Velleri cederet. Plusculos enim annos Ordo Danorum Eqvestris ante Philippi Burgundi, qui Aurei Velleris Conditor primus fertur, statem computat. Retrosi numeremus secula Annalium nostrorum, inveniemus Ordinis Eqvestris Viros, sed Majorum gentium, antequam vel Aureum Vellus vel Danebroga in orbe essent nota. Hinc certa est suspicio, quia alios Ordines in Dania ignoramus, ad classem Elephantinam pertinere. Ita *Waldemarus* frater *Canuti* A. C. 1188 Eqvestri narratur honore decoratus *Röeskildia* VII Calend. Augusti, & eodem *Canuto* imperante A. C. 1201 *Albertus* Comes *Orlemunda* eadem militia Eqvestris insignia recepit, ob res magnificè in *Livonia* pagana confectas, cujus quidem historiae *Saxo Grammaticus* nullam facit mentionem, quia à scribendo feriabatur, defuncto eodem anno *Abfolone*, à quo spiritum trahebat, post cujus quoq; fata debitum naturæ reddidit, & quonquam quinquennio postea superfuerit ex nonnullorum calculo, ultra quintum tamen *Canuti* Regis annum, in quo filium Historiæ suæ disertissimus Auctor abruptit, tædiò scribendi vivendiq; Patrono suo viduatus, progredi noluit. Ita etiam *Jannus Laurentii* in Tractatu Danico ab expeditionibus Danorum Orientalibus originem Ordinis Elephantini deducit, cujus verba in Latinum Idioma translata hæc sunt. Legimus etiam nostros nobiles Danos olim aliis in locis, videlicet apud *S. sepulchrum*, & à *Cæsare* & Regibus creatos fuisse Equites, eosq; illius *Cæsaris*, & Regis Eqvestre insigne gesfisse, qui illos renunciarerat Equites, illos verò, qui à gloriosissimis nostris Regibus in Ordinem Eqvestrem adsciscuntur, datur insigne Ordinis Elephas, quod absq;*

omne

omni dubio à *Serenissimis gl. nr. Danorum Regibus* receptum est, idq; primum ob *vetustatem antiquissimi regni*, deinde in *memoriam maxime multitudinis & copiarum*, quas ad longè *disitas orbis regiones olim miserunt*, *exteris regnis ac regionibus sibi subjectis*, de quibus *exteri Scriptores in maximam Danorum gloriam scripsere.*

VII.

Præmissis itaq; iis, quæ de variis Regibus ac Principibus nostris Borealibus in Dania & Norvegia dicta sunt, qui in variis Africa & Asia regionibus per tria ferè secula exteris oris inclaruerunt, ac Christiano nomini contra Saracenos succurrere faterentur, præbent adhuc insignem fidem ac lucem binæ illæ monetæ rariores, quarum altera è Græcia in Italiam per Cardinalem *Bessarionem* devenit, & ab optimo Cardinale, qui à *Massonio* ut insigne Græciæ decus laudatur, ad Celeberrimum & doctissimum Virum *Casianum Puteanum* transtulit, de qua monetæ Celeberrimus ac Doctissimus D. *Christianus Ostensfeldius*, Assessor in supremo Justitiæ Tribunali, & Regius in Academia Hafniensi Medicinæ Professor ita in literis suis hac de re scriptis iudicium censuramq; suam doctè aperit. *Casianus à Puteo Abbas & Eques Romæ inter rariora Musæi aureum nummum in charissimis habuit ex Oriente per Cardinalem Bessarionem, ut ipse dicebat, allatum. Nummus hic primâ facie Elephantem præferebat, qui catenâ è nubibus pendeat, insistentis hypostilio, quod coronâ ex spinis contextâ cingebatur, alterâ facie imaginem B. Mariæ Virginis sedentis cum infante Jesu præferebat.* Quale illustre ac pereruditi *Puteani* fuerit iudicium de prætenti nummo prædictus *Ostensfeldius* suggessit, idq; ipsis *Puteani* verbis, esse sc. *insigne militum Christianorum, qui sacro bello in Oriente adversus Saracenos militassent, & conjecturâ ducebatur regium fuisse insigne, & quidem ejus Ordinis, cujus hoc tempore usus est apud Daniæ Reges.* Talem nummum itidem in Hispania, ubi Dani & Norvegi contra Mauros fortiter pugnaverunt, se vidisse confessus est Generosissimus & Nobilissimus Dn. *Cornelius Lerke* Sacræ Regiæ Majestatis Daniæ & Norvegiæ ad Regem Hispaniæ Legatus & Consiliarius Status; sæpius nominatum MSStum de Ordine Elephantino meminit hujus itidem generis monetæ cum Elephanto ab una parte, & Mariæ Virginis effigie ab altera parte, & talem inter *καμήλια* sua Excellentissimus & Illustrissimus Heros Cancellarius Dn. *Christianus Frisius* quondam asservatam habuit, cujus numismatis figuram hic videre licet.

VIII. In

Septentrionalium nostrorum Moneta ex Palestina
per CARDINALEM Besarionem ad Puteanum deducta.

Ex Archivis CANCELARII Frisii.

VIII.

In hisce binis monetis videtur corniculata luna, referebat enim olim Ordo B. Mariæ, seu Ordo Elephantinus, etiam corniculatam lunam. Vid. Tab. VII Num: 1, 2, 3. Quod luna corniculata sit insigne Turcarum è Bembo, Silvestro Petra Sancta, Spenero, Busbequio, Hieronymo de Bara aliisque constat. Lunas autem tesserarias plerumque indicia esse & monumenta victoriarum de Mauris vel Afris reportatarum affirmat Marcus Gilbertus Part: 2. Cap. de Luna. Pium eapropter erat gratâ mente agnoscere, quæ Dei erant miranda opera; per corniculatæ verò Lunæ ad imos pedes subjectionem religiosum monstrare trophæa Christiana. Hæc Turcarum corniculata insignia inter spolia fuisse, quæ Dani ab illis deportarunt, evincunt non modò tot de Danorum expeditionibus, sed de horum etiam victoriis testimonia, inter quas celebris illa fuit, quæ Nicæâ captâ, parta erat, ubi insignem turrin tali fuisse corniculatæ lunæ specie ornatam tradit Chronicon antiquum de ætatibus temporum. Mennenius de Symb: Principum refert, Ludovicum Burboniorum Ducem in signum duraturi contra Turcas odii corniculatam Lunam ad pedes Mariæ apposuisse. Gothofredus novus ille Rex Hierosolymitanus in clypeo tres corniculatas Lunas gesit, teste Hieronymo de Bara; cæterorum exempla recensere supervacaneum est, cum hodie etiamnum insignia Turcarum per corniculatas Lunas explicentur, & à Christianis in triumphum deducta ostendantur.

CAP. XI

CAPUT XI.

I. **D**e variis mutationibus ac figuris Ordinis Elephantini, ejusq; incremento ac diuersis Insignibus ab antiquissimis temporibus ad præsens usq; tempus. Antiquissimam Ordinis figuram cum 4 Elephantis turritis & crucibus, nec non imagine Mariæ, ac corniculata Luna exhibet Johannes Boisseau. Aliam antiquam cum 4 Elephantis & calcaribus ac Mariæ effigie & 3 clavis habet Petra Sancta. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. Variæ exhibentur figuræ Ordinis Elephantini usitata regnantibus in Dania gloriosissimis Regibus stirpis Oldenburgicæ CHRISTIANO I, JOHANNE, FRIDERICO I, CHRISTIANO II, CHRISTIANO III, FRIDERICO II, CHRISTIANO IV, FRIDERICO III. IX. CHRISTIANUS V Ordinem Elephantinum novissime adauxit, ac splendide ornavit. X. Brevis descriptio sollemnis congregationis Equitum Ordinis Eleph: & Danebrog: anno 1694 d. 4 Julii in arce & Capella Equestris Fridericiburgensi peracta, & novissime adaucta utriusq; Ordinis Elephantini & Danebrogici ornamenta recensentur. In Ordinem Elephantinum An. 1694 die 5 Julii recepti fuerunt sex Principes Germania.

Sectio I.

Demonstratâ itaq; quantum ex primis Annalium prisco-
rum monumentis & variis Historicorum testimoniis
eruere licuit, antiquissimâ Ordinis Elephantini origi-
ne, varias & prisca ejusdem Ordinis figuras ac muta-
tiones hic attingere ac curioso Lectori exhibere expo-
stulat instituti ratio. Has autem pro lubitu ab Augu-
stissimis Regibus Daniæ, ut Ordinis hujus supremis
Dominis, à prima origine variis modis variatas fuisse ac mutatas tam no-
tum est, quàm quod notissimum. Ad antiquissimas autem Ordinis hu-
jus figuras referenda sunt illa Schemata, quæ repræsentant Ordinem
cum 4 Elephantis turritis & crucibus alternatim junctis, atq; in mo-
dum anchoræ quasi concatenatis cum imagine Mariæ Virginis Jesum
in sinu tenentis, & corniculata Luna sub pedibus: Quam figuram de-
lineat Joh. Boisseau, ac torquem Ordinis ex 4 Elephantis & crucibus
compositum fuisse refert ad denotandas expeditiones Danorum con-
tra Saracenos, atq; has expeditiones quondam appellatas fuisse Crucia-
tas. Consulatur etiam Petrus Palliot: pag: 503 Num: 46. Aliam anti-
quissimam Ordinis figuram, torquem scilicet ex 4 Elephantis turritis
& adjunctis calcaribus cum B. Mariæ aurata Icone, quæ radios solis
instar evibrabat, & appendicula, in qua clavitres erant ad denotan-
dum

dum clavos illos, quibus Christus crucifixus est, annotavit *Sylvester Petra Sancta in Tesseris Gentilit: editis Romæ 1635 pag: 635 Vid: Tab. VII Num: 1, 2, 3.*

II.

 Quâ formâ Ordinis Elephantini Insigne tempore gl: m: CHRISTIANI I Regis Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ exhibitum fuerit, indicat Nobilis: *Hvitfeldius in Histor: Danica, Peterfonius & Hammelmannus in Chron: Holsatiæ*, ubi CHRISTIANUS I traditur Româ redux anno 1474 Ludovico Margravio Mantuano obtulisse Aureum suum Vellus Elephantum. Ordinis autem figuram, quâ Augustissimus Rex Margravium illustrissimum decoravit, juxta descriptionem in Italia fortè repertam, *Bernhardus Justinianus in Hist: Chronol: Ordinum Equestrium* exhibet, torquem scilicet ex crucibus Patriarchalibus confectam, dependente Elephanto, & sub eo B: Maria Virgine solaribus radiis circumdatâ, additis 3 clavis, idq; in memoriam passionis Christi. Hinc olim appellatus erat ordo Mariæ propter imaginem Mariæ Virginis, quam antiquitus exhibebat. *Tab. VII Num: 4.* Similem figuram æri incisam videre licet apud *Adrianum Schoonebeek* in Tractatu nuperrimè edito Amstelodami An. 1699, cui titulus est: *Histoire de tous les Ordres Militaires ou de Chevalerie Cap: XCV.* In eo autem aliorum errorem secutus est memoratus Author, dum Elephantini Ordinis originem ad annum 1478 referendam esse asserit.

III.

 Gloriosissimum Regem trium Borealiû Regnorum JOHANNEM depingit *Thilo Lagius* cum triplici torqve, suffixâ Regiæ illius effigie ac coronato capite. Talis etiam figura in conclavi Serenissimæ Reginæ *Sophiæ Amaliæ* in arce Fridericiburgensi quondam visa est. *Tab: VII. Num: 5.* De forma maximi Ordinis Elephantini tempore Regis JOHANNIS aliàs refert Episcopus Aarhusensis *Ovenius Bilde* in Epistola supra recitatâ Ordinem gestatum fuisse cum Elephante ex aureo torqve dependente, additis ad pedes Elephantis, locò pedamenti, coronâ spiricâ & 3 clavis ad signandam Christi passionem, *Tab. VII Num: 7.*

Aliam formam à priori distinctam exhibet depicta effigies Dn. Diderici de Reinden, quam Nobilissimus *Paulus Klingenberg* è legatione Hollandica redux secum attulit: quippe quæ constabat ex torqve cum plurimis Elephantis & turribus intermediis, dependente infra unico Elephante turrato, cujus Herois ætatem in Augustissimi Regis JOHANNIS tempora incidere indicat Chronologica annorum additorum supputatio. Dicti Equitis effigiei exemplar inter rariora in splendidissimâ Augustissimorum Regum Daniæ Pinacothecâ Hafniensi ho-

hodie etiam conservatum videre licet. Vid. *Tab: IV. pag: 27 & Tab: VII Num: 6.*

IV.

Ad ævum Regis CHRISTIANI II quod attinet, exstat in membrana à Potentissimo hoc Rege diploma raræ antiquitatis, regio sigillo confirmatum, cujus tenore quondam concessit an. 1508 Præposito Roeskildensis Ecclesiæ, ubi Sacellum Ordinis Elephantini olim erat, Nobilissimo Dn. Magistro Erico Valkendorphio, ejusq; successoribus in signum regię gratiæ Insignia cum Elephanto turrito additisq; liliis, videatur hoc diploma supra recitatum *Cap: VI pag: 37, 38.*

V.

Regnantibus gl: m: Augustissimis Regibus FRIDERICO I, nec non CHRISTIANO III, non adeò frequens erat usus Ordinis Elephantini, & tractu temporum crux olim Elephanto addita ex Equestris Ordinis Elephantini Insignibus exclusa est, simul cum icone B. Mariæ Virginis & 3 clavis.

VI.

Temporibus autem Serenissimi Regis FRIDERICI II maxima Ordinis Elephantini mutatio accidit. Hic enim Augustissimus Illustrissimus hujus Ordinis restitutor fuit, quippe qui, introductâ Orthodoxâ ac puriore religione Augustanæ Confessionis, & eliminatis Pontificiorum erroribus, preces ac cultum Sanctorum detestatus, loco B. Mariæ Virginis, substituit unicum turritum Elephantem è torqve aureo dependentem, & habentem à latere Regii nominis characterem F. S, atq; sub pedibus adscriptas quatuor literas. T. I. W. B. hoc est: *Trew ist Wildbrat/* quod erat apophthegma regium, quod aliâs Italicâ lingvâ redditum usurpavit. *Fedeltà e cosa rara.* Hujus Serenissimi Regis tempore usitata etiam fuit alia forma, scilicet Elephas turritus suspensus torqve aureâ cum imagine Regis in Elephanti latere, sub pedibus verò notatæ erant literæ M. H. Z. G. A. id est: *Mein Hoffnung zu Gott allein/* quod etiam erat Symbolum aliud ejusdem Potentissimi Regis præter alia schemata, quæ hic exhibentur *Tab: VII. Num: 8, 9, 10, 11.* Alia quoq; forma usu recepta erat à FRIDERICO II, scilicet torqvis, dependente monetâ oblongâ aureâ cum Elephanto turrito & nomine F. S: additis sub pedibus Elephanti 4 literis characteristicis Regii Symboli. T. I. W. B, & circumscriptis literis. *Mein Hoffnung zu Gott allein* 1580, de qua Vid. *Tab: VIII. Num: 1. & Oligerum Jacobum in Muséo Reg: pag. 75.*

VII. Im-

VII.

Imperante verò gl: m: Potentissimo Rege CHRISTIANO IV splendida Regii Ordinis Elephantini tessera ita mutata est, ut Elephas turritus primam Regii nominis literam coronâ ornatam regiâ in medio ostenderit usq; ad annum 1616, quo Calmariâ feliciter expugnatâ, ac victorioso contra Svecos reportato triumpho, character regii nominis omissus est, & quatuor adamantes, interposito armato brachio, ac sedente in collo Elephantis Æthiope, substituti sunt. Aliam etiam observavi formam tempore ejusdem Regis gl: m: CHRISTIANI IV, scilicet Elephantem torqve aureo pendulum, cum inscriptis literis in medio Elephantis . Aliò præterea modò variatam Ordinis Elephantini tesseram gestavit prædictus gl: m: CHRISTIANUS IV, Elephantem nimirum cum unica magni pretii gemma in medio Elephantis latere, idq; in sanctæ fidei & imperii unitatis memoriam, unico numero aliquid nec dividente nec multiplicante. *Tabula VIII. Num: 2, 3, 4.*

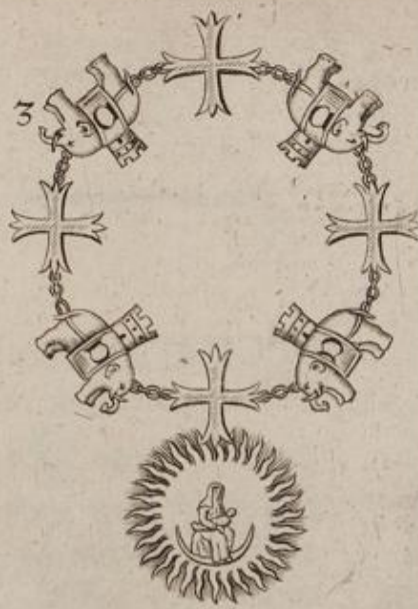
VIII.

Ad ætatem Augustissimi Danorum Monarchæ gl: m: FRIDERICI III quod pertinet, loco quatuor gemmarum armatum brachium in media parte habentium, 5 adamantes in latere Elephantis è cœruleo cingulo pendentis in quotidianam 5 vulnerum Christi recordationem ad formam crucis substituti sunt: Gestavit tamen Gloriosissimus Rex interdum Elephantum cum unico magni valoris adamante, ac torqvem auream in fasciam cœruleam mutavit. Cui splendori, eodem Serenissimo Rege Auctore, addita est anno 1663 argentea stella circulum, in quo Clementissimi Regis Symbolum *Dominus Providebit* comprehendebatur, ambiens, quem sertum quoddam artificiosè connexum, in cuius medio idq; in cœrulea & argentea planitie duæ coronæ conspiciebantur, exceptit. Quo Illustrissimo Ordine Serenissimus Saxoniae Princeps, & S. Rom: Imperii Elector, JOHANNES GEORGIUS III nuptias celebraturus cum Serenissima Daniæ Principe Anna Sophia FRIDERICI III filia Hafniæ an: 1663 ornatus est. *Vid. Tab. VIII. Num: 5, 6, 7, 8.*

IX.

Ultima, quæ restat, maximi Ordinis Elephantini forma, eaq; variata accidit tempore Augustissimi ac Clementissimi gl: m: Monarchæ CHRISTIANI V, qui Ordinis hujus decus maximè ac splendidissimè adauxit. Quamvis enim eadem Ordinis hujus Symbola, quæ usu erant recepta regnante gl: m: FRIDERICO III

diu

Insigne ORDINIS ELEPHANTINI tempore CHRISTIANI REGIS

Dania, Norvegia, Suetia, etc.

Insigne REGIS IOANNIS et REGIS Daniae

Equitum Ordinis tempore IOANNIS Norveg. Suetia, etc.

Insign: ORD: ELEPH: temporibus CHRISTIANI et IOHANNIS REGUM Dan. Norv. Suet. et

rahi ORDINIS ELEPHANTINI

tempore FRIDERICI II

REGIS Daniae, Norvegia, et

...lin
...W
...NN
...CHRISTIAN
...CHRISTIAN
...CHRISTIAN
...CHRISTIAN
...18

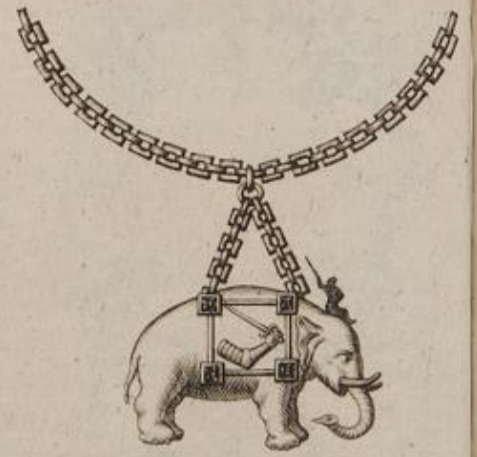
Tempore FRIDERICI II.

CHRISTIANI IV.

REGIS Daniæ et Norvegiæ etc.

Tempore CHRISTIANI IV.

FRIDERICI III.

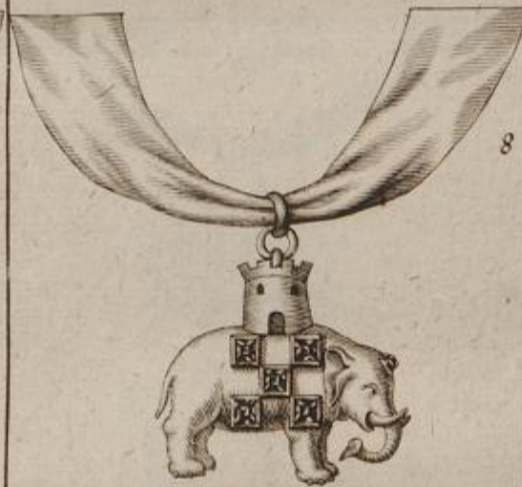
Regis Daniæ et Norvegiæ etc.

Tempore FRIDERICI III.

CHRISTIANI IV. Regis Daniæ et Norv.

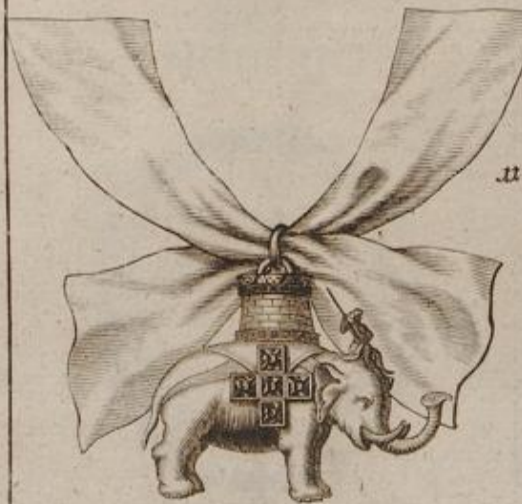
CHRISTIANI IV. Regis Daniæ et Norv.

Novis: Insignia

Ordinis Elephantini tempore

CHRISTIANI V. Regis Daniæ et Norv.

diu servaverit, substituto loco Symboli *Dominus Providebit*, quod FRIDERICUS III habuit, proprio Symbolo *Pietate & Justitia*, deinde tamen majorem Ordinis hujus curam clementissimè suscepit, loco binarum coronarum in stella argentea crucem Danebrogicam ordinando in memoriam Ordinis Danebrogici à CHRISTIANO V restaurati, quippe qui ab Heroicis Danorum gestis in Livonia originem suam habet, torquem auream ex plurimis Elephantis & turribus concatenatam, utpote diebus solennibus ab Illustrissimis Equitibus gestandam Ordini addendo, togam ac vestes Equestres, nec non tegumen capitis variis ornatum gemmis ac plumis instituendo, aliisque ornamentis verè splendidis ac magnificis Ordinis hujus dignitatem adaugendo, Leges & Statuta ejus revisa, & adaucta promulgando, quorum vi Festum Congregationis in Divini Numinis gloriam Ordinisq; memoriam in Regio, quod Fridericiburgi est, Sacello quovis anno tertiâ posthac Pentecostes die celebrandum iussit, id quod anno 1694 die 4 Julii maximâ solennitate ac gloriâ peractum est. Cujus solennis Actus eodem tempore à me observati descriptionem breviter concinnatam curioso Lectori hìc exhibere libet & lubet.

X.

Die 4 Julii an: 1694 omnes utriusq; Ordinis Elephantini nec non Danebrogici Equites Aurati, quicumq; tunc temporis intra Augustissimi Monarchæ Regnorum & Ducatum limites florere, in Regia arce Fridericiburgensi congregati fuerunt, iisdemq; ibidem præsentibus, renovata & ab Augustissimo Monarcha gl: m: CHRISTIANO V adaucta Illustrissimi Ordinis Elephantini Statuta promulgata fuere. Omnia decenti, ut par erat, Ordine peracta, & sequentibus præcipue ceremoniis repræsentata sunt. Horâ octavâ matutinâ utriusq; Ordinis Equites ad Regiam se contulerunt, ibiq; servato ordine & gradu dignitatis, Sacrarium intrarunt, & quidem ad hunc præcipue modum. (1) Primus Ordine processit Magister Ceremoniarum, ut & ordinis Secretarius. (2) Comitabantur lentò còq; decenti incessu Equites Aurati Ordinis Danebrogici, alter alteri junctus suo quisq; aureo novòq; Equestri torqve ornatus. Aureum hoc crucis Danebrogicæ signum, quod antea gestare solebant Excellentissimi Ordinis Danebrogici Equites, erat ex causto album, cujus extremas oras rubeus firmabat limbus, totum gemmis obsitum & distinctum è fascia inter binas itidem rubicundas lineas candida pendulum. Sinistrum Equestris tunicæ latus ornabat argentea stella octangula, in cujus medio spatio crux conspiciebatur. Ornamenta verò ac Symbola Ordinis hujus Nobilissimi insigniter adauxit Augustus Ordinis Restitutor gl: m: CHRISTIANUS V, & præter togam Equestrem plumasq; Eoi coloris, quem Auroram appellarunt Veteres, nec non bombycina albicantis filii serici pectoralia, femoralia, tibialia, amictumq; splendide adornatum

torquem Ordinis Danebrogici ex crucibus, interpositis WALDEMA-
RI II, & CHRISTIANI V nominum characteribûs ordinavit, nec non
stellam in sinistra pectoris parte gestandam cum radiis argenteis ex o-
pere Phrygio & inscriptis hisce literis *Restitutor*. Hæc omnia meliùs il-
lustrantur eleganti monetâ, percussâ in Ordinis Danebrogici restau-
rationem & celebrationem, quæ diem natalem CHRISTIANI V, scili-
cet diem XV Aprilis an: 1695 illustrabat. In hoc numismate conspi-
citur in primo latere effigies Regis CHRISTIANI V togam & torquem
Ordinis Elephantini induti, in postico autem nummi latere videre li-
cet manum nube exertam, ornamenta Ordinis Danebrogici tenentem,
super globum coelestem, additò Symbolò Ordinis: *Tessera Fide-
lissim.*

3. Hiscetam magnificè procedentibûs, proximè seqvebantur Illu-
strissimi Ordinis Elephantini Eqvites, suo quisq; comiti, ut suprâ dixi-
mus, junctus, magnificò & sumptuosò, Ordini Eqvestri novissimè de-
stinatò, vestium habitu cultuq; ornatus & indutus. Novus enim ac
Eqvestris hic habitus complectebatur & ostendebat non modò tho-
racem & braccas supra genua decurtatas è veste serica candidi coloris,
aureisq; intertextas notis, scutulati operis, verùm etiam pileolos Roma-
nos holoserico nigrò obductos, plumisq; candidi coloris & rubicun-
di adornatos: adaugebant deinde vestium magnificentiam margaritiferi
coloris tibialia fasciis circum crura aurò ubiq; distinctis condecorata,
nec non toga Eqvestris ad talos usq; demissa ex holoserica veste coccinei
coloris confecta, quæ quoq; sericò candidi coloris fulcita videbatur, cui
insigne ornamentum peperit collare circumdatum, præterea lineola vel
limbus ejusdem serici candidi non modò ab inferiori sed etiam superiori
parte conspiciebatur: repræsentavit stella duplicem magnitudinis formam,
majorémq; quàm quæ more solito adhiberi solet; à colli parte anteri-
ori propendebant chordæ binæ magnitudinis speciosæ, quæ fascias au-
reas sericò coccineò mixtas ordine dependentes tenebant. Togæ
Eqvestris hæc tamen observata est differentia, quòd Principes pallia sua
lon-

longiore, reliqui autem breviorē gestaverint firmate. Colla Equitum torquis aureus circumdedit, cujus forma plurimorum Elephantorum atq; turrium species repræsentabat cum signo Ordinis Equæstris Elephantini, scilicet Elephanto, qui aureo torqui annexus in medio pectoris pendebat. (4) Ordinem concomitantium honestabant & decorabant Serenissimi Principes Hæreditarii ac Filii Regii Regnorum Daniæ & Norvegiæ Hæredes. (5) Horum agmen, antecedente Cubiculario supremo scipionem aureum manu tenente, claudebat Rex Augustissimus eodem, de quo antea diximus, vestium habitu ac ornamentò: firma regii vestimenti, quippe quod reliquorum Equitum firmate longius erat, ab Illustrissimo Heroe Dn. *Ulderico Christiano Gyldenlovio* Archicubiculario Regio & Archithalasso Generali gerebatur, quam plurimis Proceribus, Purpuratis Heröibus, & Ministris Aulicis proximè concomitantibus. Postquam decenti hoc ordine & Illustrissimo conventu Sacrarium omnes intrarant, Rex Clementissimus in medio Sacrarium, ad hunc Equæstrum conventum ordinati, & quidem in folio Regali magnificè ornato sedile occupavit. Emericerunt supra thronum integra regnorum, & quæ eò pertinent, Ducatum & Provinciarum Insignia torquibus utriusq; Ordinis Regii cinctâ & circumdata, inscriptò frontispicio solii Symbolò Regio: PIETATÆ & JUSTITIA, Principibus ab utroq; latere Sacræ Regiæ Majestati justo ordine assidentibus & circumfidentibus, positisque Ordinis Elephantini Equitibus triginta sellis holofericò rubrò obductis. Supra unamquamq; sellam Insignia Equitum nec non eorundem nomina ac Symbola scuto impressa videbantur. Circumstabant ab utroq; latere ambitus templi Equites Aurati Ordinis Danebrogici, quorum Insignia nominibus & Symbolis notata & decorata ante fenestras circumspiciebantur, veluti etiam adhuc suspensa ibidem in splendidissimo Sacello Regio Fridericiburgensi videre licet singula omnium utriusq; Ordinis tam Elephantini, quam Danebrogici Equitum, qui hodie vivunt, Insignia & adscripta Symbola. Vid. *Tab: X.* Auditâ deinde concione, quam habuit Summè Venerabilis ac Nobilissimus Doct: *Pet: Jesspersonus* Sacræ Regiæ Majestatis Confessionarius & Concionator Aulicus peractisque ritè sacris, in honorem Augustissimi Regis & Equæstris Ordinis Elephantini memoriam orationem Danicam perelegantem fecit Excellentissimus Eqves Ordinis Danebrogici & Consiliarius Regius Intimus Dn: *Marcus Giöe*, quâ finitâ & recitatâ à Perillustri ac Generosissimo *Vincentio Lerche*, Secretario utriusq; Ordinis & Consiliario Regio Statûs, Equæstris Ordinis Elephantini Statutis, totus hic & solennis actus buccinarum clangore & venustâ hilariq; festivitate finitus est, & Sacrarium dehinc reliquerunt omnes & singuli, servato eodem, quò antè intraverant, ordine gradûs & dignitatis, & conviviò tandem lautè ac opiparè instructò omnes utriusq; Ordinis Equites Rex Clementissimus eodem excepit tempore.

Postero die scilicet 5 Julii sex Germaniæ Principes Serenissimi & Celsissimi in Ordinem Elephantinum solennibus adsciti fuerunt cere-

mo-

monis, Dux FRIDERICUS Gotha-Saxonicus, EVERHARDUS LUDOVICUS, Dux Würtembergâ Stutgardensis, Dux ERNESTUS LUDOVICUS Hasfia-Darmstadiensis, Dux PHILIPPUS Hasfia-Cassellanus, Dux FRIDERICUS LUDOVICUS Holfato-Bechensis, & Dux LEOPOLDUS EVERHARDUS Würtembergâ Mumpelgartensis, quorum Legati à Regio Ceremoniarum Magistro comiter excepti, & in Sacrarium deducti, ac singuli Eqvestris Ordinis Elephantini vestibûs induti, ritu solenni splendidissima Ordinis ejusdem maximi ornamenta ante solium Regium, flexis genibûs à Sacra Regia Majestate, eâ, quâ par erat reverentiâ accepere. Quibûs omnibûs ritè & magnificè peractis, insigni ac pompæ plenâ magnificentiâ domum reducti sunt Celsissimorum Principum Legati.

Actum hunc solennem nuperrimè descripsit Amplisf: *Wilhelm: Ernest: Tentzelius* Historiographus Ducalis Saxonicus in Colloqv. Menst: editis annò 1695 mens: Novembr. pag: 905: ornamenta verò nova Ordinis Elephantini partim exhibet nummus cusus an: 1694, in Ordinis Elephantini adaucti memoriam, in cujus anteriore latere videre licet gl: m: Regis CHRISTIANI V Ordinis Elephantini togâ & torqve induiti iconem, in adverso autem ejusdem nummi latere novissime adaucta Ordinis Elephantini ornamenta à coelo irradiata, circumscripto Ordinis Symbolo: *Magnanimi Pretium*. Numisma memoratum hic suam refert formam.

Ordinis autem hujus Illustrissimi Elephantini ornamenta simul & Eqvestrem amictum novissime à CHRISTIANO V. gl: m: splendide adauctum accuratiùs videre licet in Tabula, quæ repræsentat memoratum gloriosiss: mem: Augustissimum Monarcham CHRISTIANUM V, Eqvestri ornatu vestitum. Vid: *Tab: IX*.

Jacobus Deyerd pinxit.

Hab. Schaten. sculp.

1679

1719. 2. 26.

CAPUT XII.

Statuta Ordinis Elephantini anno 1693 ab Augustissimo gl: m: CHRISTIANO V adaucta hęc recensentur.

Leges ac Statuta eminentissimi Ordinis Elephantini à primâ institutione varia fuerunt, ac multoties etiam à Serenissimis Daniæ & Norvegiæ Regibus pro temporum ratione variata. Statuta autem Nobilissimi hujus Ordinis, prout Anno 1693 Kalendis Decembris ab Augustissimo immortalis memoriæ Monarcha CHRISTIANO V renovata fuerunt ac adaucta, hæc sunt.

Nos CHRISTIANUS QUINTUS, DEI Gratiâ, Rex Daniæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq; Dux Slesvici, Holsatiæ, Stormariæ & Dithmarsia, Comes in Oldenburg & Delmenhorst, Palamtestamur, & universis ac singulis notum facimus, quòd, quemadmodum veteres providâ semper meditatione considerantes, quâ ratione compensari possent eorum merita, qui virtutem animiq; fortitudinem notabiliter præ aliis exfererent, varios honoris gradus constituerunt, ut per eos unusquisq; pro meritis ad gloriam ascenderet; Quos inter primus jure collocatur Equestris Ordo, quò Virtutum exempla singulis manifestè ante oculos ponuntur, externòq; illo signo clarè fatis docetur, ei, qui tali modò dignus judicatus est, ut in Potentum Principum Coronatorumq; Caputum familiaritatem admittatur, istum honorem propter ingentia gloriosaq; merita contigisse; Quin & alii eò ipsò magis stimulantur, ut tantorum virorum vestigiis insistant, visòq; præ oculis præmiò, tantò majori ardore in curriculo versentur, quantò certius, tactâ metâ, brabèum sibi polliceri queant; Accedit, quod Principes Coronisq; fulgentia capita per hunc interpretem ad concordem fiduciam ac sinceram amicitiam mutuò inter sese obligentur; Ita & prisca Danorum Reges hæc omnia prudentissimè perpendentes ante immensum tempus Nobilissimum Ordinem Equestrum Elephantinum in eundem finem instituerunt, quem Reges & Principes singulos summo in honore ac veneratione semper habuisse constat. Nobis itaq; præcipuam gerentibus curam, ut prædicto Ordini non solum consveta, quam semper obtinuit, reverentia servetur, sed & major indes accrescat dignitas, clementissimè placuit, memorati Ordinis Legum & Statutorum longò temporis intervallò per varios Reges variè immutatorum curam suscipere, quæ summâ diligentia jussu nostro

stro revifa, exclusis omnibus cum his temporibus, nostrâq; purâ & integra Religione Evangelicâ minùs convenientibus, prout sequitur, renovare, immutare & adaugere vitum est.

I. Nos solùm nostrosq; in Solio Regali Hæreditarios Successores, Daniae & Norvegiae Reges, Supremos Nobilissimi hujus Ordinis Dominos esse, fore & nuncupari volumus.

II. Nobilissimi hujus Ordinis Eqvites triginta numero sunt, præter Ordinis Dominum ejusq; Filios, qui prædicto numero non includantur, utpote Nobilissimi hujus Ordinis nati Eqvites.

III. Nemini Nobiliss: hunc Ordinem ingredi liceat, qui 30 ætatis annum supergressus non fuerit, exceptis Ordinis Domini Consanguineis Filiisq; naturalibus, qui, completis viginti annis, admitti possunt.

IV. Nobilissimi hujus Ordinis Socios dextrò latere quotidie gestare volumus Elephantem purò constantem aurò, albòq; pictum encaustò, qui dorsò Castellum, collò Æthiopem sagittam manu tenentem, sedentemq; ad radicem Castelli, atq; latere crucem adamantinam feret; Elephantem sustinebit fascia serica coloris coerulei ex sinistro dependens humero. Tunicae autem sinistrum, quâ pectus tegit, stella ornabit argentea acupicta, octo constans radiis, in cujus medio erit crux argentea acupicta, rubro villosi serici plano innitens.

V. Congregationis Festò Eqvites solennem habitum induti torquem aureum gestare debent, qui collari Togæ superimpositus gestantis collum vinciet, constabitq; ex Elephantis & Castellis aureis; singuli Elephantes stragulum ferent coeruleo pictum encaustò, aureisq; circumdatum segmentis, cui ex auro inducetur D Latinum, vocem (Dacia) denotans; Bini Elephantes, proboscidem sibi invicem obvertentes, Castellò unò concatenabuntur, binisq; Elephantorum caudis mutuò sibi oppositis itidem Castellum unum internectetur; Et cum prædictum torquem gestant, Insigne hujus Ordinis de duorum Elephantorum proboscibus parvulâ catenâ annexum in medio pectoris pendebit.

VI. Ordinis Domino hujusmodi est habitus: Thorax braccæq; fuccinctæ ex albo panno, cui argentum intextum est, cum tæniis aureis futuras celantibus. Tibialia ex serico Margaritarum imitantia colorem, cum periscelidibus aureis acupictis. Pileus Romanus villosò sericò nigri coloris velatus, ac plumis albis Cristaq; nigrâ insignis. Toga è villosò sericò coccinei coloris, densòq; ac splendenti sericò albi coloris

loris & perforatò suffulta, cui longum erit fyрма, amplum circa humeros Collare, limbusq; oras ejusdem summas atq; imas circumqváq; ambiens; Omnia è prædictò albò & perforatò sericò. Stella, cujus mentio articulò 4 facta est, duplo major hìc erit illà, qvam Tunica præfert, sinistraq; Togæ parti annectetur; Anteriùs de pectore binæ versùs terram propendent chordæ ex auro contextæ, in fasciculum utrinq; definentes;

Consimilis est huic Eqvitum reliqvorum omnium habitus, exceptò qvòd

I. Thorax braccæq; eorum ex albo serico aureis floribus distincto confectæ sint. II. Pileus plumis albis rubrisq; cum niveâ Cristâ ornetur. III. Binæ illæ de anteriori togæ parte supernè dependentes chordæ cum fasciculis suis ex auro coccineiq; coloris sericò sint contextæ. IV. Soli Principes longiori fyrmate, Eqvites reliqvi omnes brevissimò utuntur.

VII. Ordinis Socii sub insignibus suis gentilitiis Ordinis tesseram, nempe Elephantem de torqve Ordinis coeruleâve ejusdem fasciâ pendulum, qvamdìu vivunt, præferre tenentur, ut omnibus palam fiat, illos Ordinis hujus Socios esse.

VIII. Unusquisq; qvi in Nobilissimum huncce Ordinem admittitur, pro Ordinis Domini, Daniæ & Norvegiæ Regis, juribus Majestatis, gloriâ & regnis propugnet, verbi Dei Ministros veramq; Evangelicam Religionem defendat, pauperes, viduas & Orphanos protegat, Dei gloriam, Nobilissimiq; hujus Ordinis dignitatem summò conamine promoveat, omniâq; & singula horum Ordinis Statutorum verba, clausulas & puncta observet.

IX. Unicuiq; Ordinis Socio in Ordinem recens recepto Diploma, qvale hujus Nobiliss: Ordinis Eqvibus dari solet, Latinâ confectum lingvâ, Ordinisq; Domini manu & sigillo Ordinis munitum tradi volumus, unde, qvo tempore Ordini sit inscriptus, constare possit.

X. Volumus etiam Nobilissimum hunc Ordinem Sigillum habere peculiare, cujus unum latus præferet Ordinis Domini, Daniæ & Norvegiæ Regis, Insignia, qvæ fasciâ illa Eqvestris, eiq; superimpositus Ordinis Torqves circumcingent; Infra Insignia de prædictâ fasciâ pendebit Elephas suo instructus apparatu. Alterum verò sigilli latus Elephantem repræsentabit, prout articulò 4 describitur, expressum campòq; insistentem viridi; supra Castellum extabit Ordinis Symbolum, vide-

delicet, *Magnanimi Pretium*. Inq; circuitu ad exteriorem Sigilli oram, hæc verba : *Magnum Sigillum Nobilissimi Ordinis Elephantini*.

Hoc ipsum Sigillum rubræ ceræ impressum pyxidi includetur eburnæ circularis formæ, ac tæniæ ex auro coccineiq; coloris serico contextæ alligabitur.

XI. Nobilissimi hujus Ordinis Societati posthac tantum inscribentur Reges & Principes Extranei, Evangelicam Religionem profitentes, Ordinis Domini intimi Consilarii, summi Ministri, præcipui militiæ Præfecti, Ordinisq; Danebrogici Equites; provisò tamen, quod sint Religionis Evangelicæ, atq; in Ordinis Domini commodum bellicis rebus aliove modo virtutem suam & fidelitatem adeò declaraverint, ut universo mundo & Ordinis Sociis manifestè appareat, Ipseq; Ordinis Dominus judicet, illos dignos esse, qui in eminentissimi hujus Ordinis societatem admittantur.

XII. Ordinis Dominus, compertò, locum aliquem in Ordinis societate vacare, proximos Ordinis Socios convocabit, ut loco & tempore definitis compareant, ac de alicujus persona deliberent, qui dignus sit vacantem in Ordine locum occupare.

XIII. Dicti Ordinis Socii Virum proponent, quem virtute suâ in Nobiliss: hujus Ordinis Societate locum meruisse sincerâ mente judicent, nec de ullo, nisi tam benè merito, amicitia vel cognatione inducti consilium dabunt; Et in hunc finem aliquot Virorum nomina chartæ inscribant, eaq; sub manibus suis & Sigillis Ordinis Domino præsentent, ut ex propositis aliisve ex proprio arbitrio aliquem eligat.

XIV. Nemo in Nobiliss: hunc Ordinem recipietur, qui Ordinis Danebrogici Eques antea non fuerit creatus; Si contingat, ut Ordini huic nominatim destinetur, qui illius antehac nondum fuit particeps, absq; ullâ solenni Ceremoniâ eundem suscipiet octo ante dies, quàm Elephantinum adipiscatur; Cum autem in hunc admittitur, Ordinis Danebrogici Insigne deponere, illudq; Ordinis Secretario, Apochâ ejus mutuo receptâ, tradere tenetur.

XV. Quando solenni cum Ceremonia aliquis Eques creari debet, juxta Ceremonialem hujus Ordinis ritum agere conveniet.

XVI. Omnis in Nobiliss: hunc Ordinem receptus ab Ordinis Domino, cum ad eum scribat, DOMINI titulò compellabitur.

XVII. Omnis

XVII. Omnis Ordinis Domini subditus in Nobiliss: hujus Ordinis societatem receptus quemvis alium Ordinem, si forte quem habuerit, deponere atq; hunc solum gestare tenetur.

XVIII. Quicumq; in Nobiliss: hujus Ordinis societatem posthac intro-mittitur, nullum alium in posterum suscipere, aut præ se ferre Ordinem tenebitur, si Ordinis Dominus hac in re non consentiat; Qui autem ab Ordinis Domino consensum hunc ac licentiam impetravit, dum in Regnis Regionibusq; Ordinis Domino subjectis moratur, alios illos Ordines ab alio quocunq; Ordinum Dominò in se collatos deponere, & hunc solummodò gestare tenetur.

XIX. Unusquisq; in Nobiliss: hunc Ordinem receptus ab Ordinis Secretario accipiet Ordinis legum apographum fideliter cum Originali collatum, Ordinisq; Sigillò, & Ordinis Secretarii subscriptione roboratum.

XX. Is, qui ab Ordinis Domino Eqves constitutus est, Secretario Ordinis Insignia sua gentilitia vivis suis coloribus depicta, ut & Symbolum suum tradet, quæ omnia in æneâ præscriptæ magnitudinis & in formam clypei fabrefactâ laminâ deinceps depingentur, atq; in Sacello Ordinis, quod Fridericoburgi est, supra sedem Eqvitis in ipsius honorem suspendentur.

XXI. Unicuiq; Eqviti in Sacello Fridericoburgensi certa assignetur sedes; Ordinis Domini sedes in mediò erit, & ab utroq; latere reliquorum Eqvitem sedes, quibus Festo Congregationis insidere debent.

XXII. Ut autem inter Ordinis Socios nulla de præcedentia oriri possit controversia, unusquisq; Ordinis Socius in omnibus Ordinis Conventibus eò ordine sedeat & procedat, quò Ordinis societati insertus est; & si plures eodem die Ordine fuerunt investiti, ille semper superiorem obtineat locum, qui ab Ordinis Domino Insigne Ordinis primò accepit; hoc tamen habito discrimine, quod Electores inter se, Principes inter se, & alii Eqvites inter se hoc ita observent, & quod Electores & post eos Principes omnes superiora præ omnibus aliis Eqvitibus loca obtineant.

XXIII. Congregationis Festum Fridericoburgi quotannis celebretur tertio Pentecostes. Omnesq; Ordinis Elephantini Eqvites, quotquot adsunt, hòc die habitum Eqvestrem induti à destinato conclavi ad Sacellum Ordinis eò, qui inferius explicabitur, ordine procedant, sedes suas occupent, sacra antemeridiana audiant; his finitis, in idem Concla-

ve sese conferant, ibiq; mancant, donec ad mensam accersantur, ubi integro Eqvestri habitu vestiti assidere debent; Eodem etiam die Dominus Ordinis integrum suum habitum Eqvestrem indutus cum Ordinis Sociis discumbet; Præterea omnes, qui adsunt, Eqvites tribus annuatim diebus, nempe tertio Natalis Christi, tertio Paschatos, & Natali Ordinis Domini die Torquem Ordinis cum Elephantò inde pendulò, loco fasciæ coeruleæ, solitas induiti vestes gestare debent.

XXIV. Sacram concionem, resq; coram altari divinas eodem die peragat Ordinis Domini Confessionarius, quibus omnibus finitis, unus Ordinis Sociorum, vel Ordinis Dannebrogici Eqvitem, in Ordinis Domini gloriam & Ordinis laudem Orationem intra templum habeat.

XXV. Processus à constituto Conclavi ad Sacellum, & iterum à Sacello ad prædictum Conclave faciendus hęc ordine fiat; Primò bini Ordinis Præcones habitum ipsis assignatum induiti procedant, his proximi Ceremoniarum Magister & Ordinis Secretarius progrediantur eò vestiti amictu, qui Art: 40 describitur. Seqvantur Ordinis Dannebrogici Eqvites vestimentis solitis cum torqve Ordinis induiti, & duo simul incedentes, impari autem si fuerint numero, tres primò ordine; Post hos Ordinis hujus Socii duo simul procedant eò ordine, quem Art. 22 exhibet; hos excipiant Ordinis Domini juniores natu filii, duo simul, si tot adsint, solus autem, si unicus modò extet; hinc Ordinis Domini primogenitus Filius solus progrediatur, omnesq; recensiti habitum 6 Art: definitum gestent. Deinde Regis supremus Aulæ Marschallus baculum officii manu præferens incedit, Pileum ipsius rubræ & flavæ jacentes plumæ triplici serie condecorant; &, absente supremò Aulæ Marschallò, vicem ejus supremus Cubicularius impleat. Ultimò à quatuor Cubiculi Præfectis rubrum umbraculum è villosò sericò factum gestatur, sub quo Ordinis Dominus solus ingreditur, vestitus prout in 6 habetur Art: , Syrma togæ ipsius à seniore in officio Cubiculi Præfectò tunc præfente sublevatur; Utrumq; umbraculi latus muniunt quatuor Ordinis Dannebrogici Eqvites ab Ordine Domino ad hoc destinati, qui prædictis quatuor Cubiculi Præfectis adjumento esse debent: hos omnes satellites Regii cingunt, & post Ordinis Dominum sequuntur omnes, quos sequi vult, supremi Ministri, nullo certo ordine observato.

XXVI. Sacris Congregationis Festò in Sacello finitis, Ordinisq; Sociis in destinato congregatis Conclavi, Secretarius Domino Ordinis referat, si quis Ordinis Sociorum contra hæc leges & Statuta aliquid deliquerit etc.

XXVII. Non

XXVII. Non licet Elephantem torquemve, quibus Ordinis Dominus aliquem investivit, mutare, vendere, abalienare, commodare, oppignorare, in debiti solutionem alicui tradere, aut dono dare, quocumque demum prætextu id fiat, five ob inopiam, five alias ob causas, sed ab Equite, quamdiu vivit, diligenter asservari debet.

XXVIII. Nulli Ordinis Domini subdito in Nobiliss: hujus Ordinis societatem elevato licet citra Ordinis Domini concessionem sub extraneo quoque Principe militare, vel longinqua suscipere itinera; Permissio- nem autem ab Ordinis Domino humillimè flagitans repulsam non ferret, nisi illius ministerio ipse Ordinis Dominus indigeat; Extraneis vero in Nobiliss: hunc Ordinem receptis, qui Ordinis Domini imperio non subsunt, ubicumque velint, nisi contra ipsum Ordinis Dominum, exceptis tamen casibus Art: sequenti recensendis, castra sequi licitum esto.

XXIX. Si Ordinis Dominum extraneo Principi, cujus unus pluresve subditi ex Ordinis Sociis sunt, bellum inferre contingat, tali Equiti Equitibusve citra ullam honoris & fidei jacturam dedecorisve famam, quasi contra Ordinis Dominum, aut Nobilissimi hujus Ordinis Leges & Statuta aliquid deliquissent, Dominum suum patriamque defendere licet; si verò ejusmodi Equitis aut Equitum Dominus Ordinis Domino bellum inferat, ab hujusmodi expeditione superfedere debent, nisi à suo Domino ad eam subeundam cogantur: Tali enim incidente casu, illius copiis inesse licet, eam tamen conditione, quòd eorum Dominus in propria personam castra sequatur, ipsique Ordinis Domino sub manibus suis & sigillis maturè id denuntient.

XXX. Si unus pluresve Equites duorum extraneorum Principum inter sese bella gerentium servitiò detineantur, unusque eorum vel plures in hostium potestatem perveniant, tum ille illive Equites, qui factioni Ordinis Socium comprehendenti interfunt, omnem curam adhibere debent, ut libertati restituantur.

XXXI. Si inter duos Equites discordiam vel litem aliquam horum tantum personas concernentem oriri contingat, Ordinis Socii, quibus controversia innotuit, Ordinis Dominum hujus rei certiore mox facere debent, ut partibus contrariis privatam vindictam interdicit, atque coram presentibus Ordinis Sociis, utriusque rationibus auditis, inter eas decernat, cujus judicio acquiescere tenentur.

XXXII. Nec ulli Ordinis Socio cum alio Ordinis Socio duellò congregari licet, sed injuriam passus coram Ordinis Domino conqueratur, ut, illo Judice, satisfactionem reportet.

XXXIII. Nulli

XXXIII. Nulli Ordinis Socio absq; Ordinis Insigni publicè versari licet, sub viginti ducatorum auri, pauperibus Hillerodii prope Fridericoburgum solvendorum mulctâ; Si verò Ordinis Insigne penitus deponat, ut integro anno illud non gestâsse constet, ab Ordinis Societate rejiciatur, utpote qui Nobilissimo hoc Ordine ulterius includi semet ipsum indignum fecit.

XXXIV. Nemo honore, vita, vel totis rebus suis condemnatus, etiamsi post condemnationem poena illi remittatur, in Nobiliss: hunc Ordinem admittetur, nec qui citra evidentem vim summamq; necessitatem in aliquò conflictu fugiens cohortem suam & stationem deseruit, nec qui ob aliquod infame scelus diffamatus est; Quod si quem in Ordinem admissum horum quædam commississe, aut ab Evangelicâ religione ad alienam transiisse probetur, continuò ex Ordine rejiciatur.

XXXV. Si quis inter Ordinis Socios alicujus criminis ab Ordinis Domino reus judicetur, damnatusq; ab Ordine excludatur, tunc Secretarius Insigne Ordinis à criminoso, si subditus est, & de ipsò præsentia dicta est, mox exigere debet citra omnem contradictionem ab illo sibi tradendum etc.

XXXVI. Ordinis Socio aliquo ex Ordine rejecto, Insignia illius à loco suo removeantur, diesq; & annus, quò rejectus est, Matriculæ Equitum, ut & causa diminutionis Protocollo Ordinis inscribantur.

XXXVII. Mortuo aliquo Ordinis Sociò, Insignia illius similiter à sede ejus afferri debent, & destinato loco deinde suspendi.

XXXVIII. Ordinis Socio aliquo decedente, hæredes illius intra trium mensium decursum Ordinis Secretarium de morte ejus certiozem facere, simulq; ipsi Insigne & Statuta Ordinis, nec non Torquem, si eundem ab Ordinis Domino Eqves prædictus acceperat, remittere debent, receptâ ejus apochâ, quâ in posterum legitimè se tueri poterunt; Si fortè contingat, ut Insigne Ordinis desideretur, aliud huic par restituere tenentur; Sin verò in bellò aliòve infortunatò casu Eqves obierit, unâq; cum eo Insigne Ordinis ablatum fuerit, omni ejus ulteriori restitutione liberati sunt.

XXXIX. Mortuò aliquò Eqvite, Insigne Ordinis rubrum super pulvillum è serico villosò factum, arcæ funereæ, dum in ædibus detinetur, imponi, posteaq; in exsequiis, (si publicis ceremoniis peragantur) per unum ad id destinatum Marschallum ante funus in demortui gloriam fer-

ferri debet: Mareschallum istum proximè sequantur Ordinis Ministri, atq; post hos Ordinis Socii, quotquot adsunt; Ipsorum autem Equitum corpora talibus ceremoniis sepelire licet, quales demortuorum honori justos cognati arbitrantur superstites.

XL. Unum esse volumus Ceremoniarum Magistrum, & unum Secretarium Ordinis, quibus Ministeriis non adhibendi sunt alii, quam qui Insignibus Gentilitiis dotati sunt; Quando autem officia hæc ingrediuntur, certum iis ab Ordinis Domino confertur signum Ordinis, quod, dum Ordinis Ministri sunt, ab albâ fasciâ rubris oris circumdatâ unius; ex globulorum tunicæ foraminibus alligatâ in medio pectoris pendulum quotidie gestabunt; In omni præterea Ordinis Congregatione Equestrem Ordinis Dannebrogici habitum, cum pileo triplici plumarum albarum serie ornatò, induti sunt.

XLI. Ceremoniarum Magistri officium erit, quando publicâ quis ceremoniâ Eques creatur, ut & anniversariò Congregationis Festò curam gerere, ut debitis in locis omnia ritè præparata sint etc.

XLII. Secretarii Ordinis officium erit, patentes Literas, quæ ab Ordinis Domino Equiti donantur, expedire, & in margine subsignare; præterea Equestrem habebit Matriculam, cui Equitis uniuscujusq; nomen, titulum, & tempus, quò in Ordinem receptus est, inscribere, deinde Insignia illius Gentilitia vivis suis coloribus depicta cum Symbolo adjuncto, nec non prædictas Literas patentes inserere debet etc.

XLIII. Erit etiam ipsi certum Ordinis Protocollum, in quo annotabit, quò quisq; tempore in Ordinem receptus sit, utrum ceremoniis factum sit illud nec ne etc.

XLIV. Unumquemq; , qui in Nobilif: hunc Ordinem cooptatur, admonebit, ut pauperum Hillerodii prope Fridericoburgum, secundum propriam generositatem memor sit etc.

XLV. Erit quoq; ipsi curæ, cum in Nobilif: hujus Ordinis Societatem intromittitur aliquis, ut Insignia ejus Gentilitia & Symbolum extradantur, ac super sedem ejus in Sacello Ordinis suspendantur; Horum præterea Statutorum apographum Sigillò Ordinis & subscriptione suâ roboratum exhibebit Equiti, etc.

XLVI. Si fortè ex Ordinis Sociis aliquis contra hæc Leges deliquerit, Congregationis Festò hoc Ordinis Domino, secundum ea, quæ Art. 26 habentur, referet etc.

Z

XLVII. In

XLVII. Insignia Ordinis, quæ ipsi post mortem Equitum traduntur, Ordinis Domino restituet, ac pro restitutis quotannis apochâ ipsi communicabitur.

XLVIII. Ordinis Præcones binos esse volumus, qui, cum publicâ aliquis ceremoniâ Eques constituitur, nec non anniversariò Congregationis Festò, quotiesq; alia Ordinis negotia ipsis injunguntur, in habitu Præconibus consuetò comparere debent, deaurata scèptra manibus gestantes, pileosq; rubris plumis ornatos induti.

XLIX. Reges, Electores & Principes sine ulla prædictos Articulos observandi necessitate in Nobilib: hujus Ordinis Societatem admitti possunt, cum speret Ordinis Dominus, eos benevolè tantum fidâq; amicitia secum acturos, Evangelicam Religionem defensuros, atq; Nobilib: hujus Ordinis dignitatem curaturos.

L. Horum Articulorum Autographum Ordinis Sigillo munitum in Ordinis Domini, Daniæ & Norvegiæ Regis, Archivis asservari volumus, cumq; secundum temporum circumstantias illos pro arbitrio immutandi & adaugendi potestatem habere. Datum in Arce nostrâ Regiâ Hafniæ, Kalendis Decembris, Anno Christi Millesimo, Sexcentesimo, Nonagesimo Tertio, Regni Nostri Vigesimo Quarto.

Anno 1698. d. 26 Augusti Potentissimus Rex gloriosæ memoriæ CHRISTIANUS V clementissimè decrevit, ut Torquem Ordinis diebus illis, quorum mentio facta est in Statutis Regiis Art. XXIII, si eodem tempore in regnis ac regionibus Ordinis Domino subjectis præsentibus sint, sive in Regia aula adsint, sive non, nec non die tertio Pentecostes, solitas induti vestes, Equites gestare debeant: Equites autem, quando solennis aliqua Ordinis Congregatio ceremoniali ritu aliàs habenda est, hac de re certiores facere velit Ordinis Dominus.

Anno 1701. d. 31 Aprilis ab Augustissimo Monarcha FRIDERICO IV clementissimè sancitum est, ut loco diei XV Aprilis die XI Octobris Torquem Ordinis Equites gestare teneantur.

CAPUT XIII.

I. **D**e Ordinis Elephantini ac Equitum splendore et gloria. II. De Ordinis Domino, Sociis ac Equitibus, eorumq; Symbolis, nec non Sciagraphia Equestris Sacelli Friderici-burgensis. III. De Ordinis Ministris.

Seçt. I.

5

S
i
r
r
r
l
c
o
æ
b
ro
ir
o
ta
r
o
r
d
o
ui

is
E
ia,
e
o
fla
g
m

ux

Se

THE GREAT BRITISH MUSEUM

15. München delin.

SACELLUM REGIUM EQUESTRE FRIDERICIBURGENSE.

Joh. Friedlein sculp. Hoffm. 1703.
Tab. X. pag. 96.

MUSEUM BELGICUM

Hoffm. 1703
X pag. 98

Sectio I.

on prolixi erimus enumerando Serenissimos inclytissimi Ordinis Elephantini Socios atq; Illustrissimos Equites. Reges, Electores, Principes quamplurimos, Marchiones, Comites & Illustrissimos Megistanes in splendidissimam Regii hujus Ordinis Societatem olim cooptatos fuisse tam notum est, quam quod notissimum. Potentissimum Angliæ Regem HENRICUM VIII, nec non Serenissimum Regem Scotiæ JACOBUM V Ordine Elephantino donatos fuisse ab Augustissimo JOHANNE gl. m. Rege Daniæ, Sveciæ & Norvegiæ testantur *Owenius Bilde*, *G. Pierreville*, nec non *Elias Ashmole*. Alibi forsitan in *Heroico* Equitum Ordinis Elephantini *Theatro* uberius de illustribus ac Heroicis eorundem gestis disserendi dabitur occasio, cum hæc vice Equestre Ordinis Elephantini Breviarium à nobis solum exhibeatur. Juxta novissima Ordinis Elephantini Statuta Regia Cap. XII adducta Triginta erunt Ordinis hujus Socii præter Augustissimum Ordinis Dominum, ejusq; Filios ac Serenissimos regnorum Daniæ & Norvegiæ Principes Hæreditarios, utpote Ordinis hujus natos Equites, & Illustrissimæ Ordinis Societati post hæc tantum adscribentur Reges, & Principes Extranei, Evangelicam religionem profitentes, Ordinis Domini Intimi Consiliarii, Summi Ministri, præcipui militiae Præfecti, Ordinisq; Danebrogici Equites.

II.

Ut autem brevitati consulatur, recensere hæc convenit Serenissimos Ordinis Elephantini Socios, nec non Illustrissimos Equites hoc tempore degentes, eorumq; Symbola ac Insignia, quippe quæ in splendidissimo ac Regio Sacello Equestri Fridericiburgensi circa Regium Augustissimi Monarchæ FRIDERICI IV gloriosissime imperantis Thronum disposita ac suspensa, scutisq; impressa viderelicet. Memorati autem Sacelli Equestris, quod in superiori magnificentissimè constructi Templi Fridericiburgensis parte versus aram situm est, ideam æri incisam Tabula X repræsentat.

Supremus Ordinis Elephantini DOMINUS

hodie regnat

Augustissimus ac Potentissimus

Monarcha,

FRIDERICUS QVARTUS,

Rex Hæreditarius Daniæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq;, Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Oldenburg & Delmenhorst.

Symbolum ac Insignia Sacræ Regiæ Majestatis vide Tab. XI.

Se-

Serenissimi Augustissimæ Regnatricis Domus Principes Hæreditarii, utpote Ordinis Elephantini nati Equites, sequentes sunt.

Serenissimus Princeps ac Dominus CHRISTIANUS, Princeps Hæreditarius Daniæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq; , Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst.

Insignia Regiæ Celsitudinis vide Tab. XI.

Reverendissimus & Serenissimus Princeps ac Dominus CAROLUS, Princeps Daniæ & Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq; , Coadjutor Episcopatus Lubecensis, Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst.

Symbolum & Insignia vide Tab. XI.

Serenissimus Princeps ac Dominus WILHELMUS, Princeps Daniæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq; , Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst.

Symbolum & Insignia vide Tab. XI.

Serenissimus Princeps ac Dominus GEORGIUS, Princeps Daniæ, Norvegiæ, Vandalorum, Gothorumq; , Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ, & Dithmarsiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst.

Symbolum & Insignia vide Tab. XI.

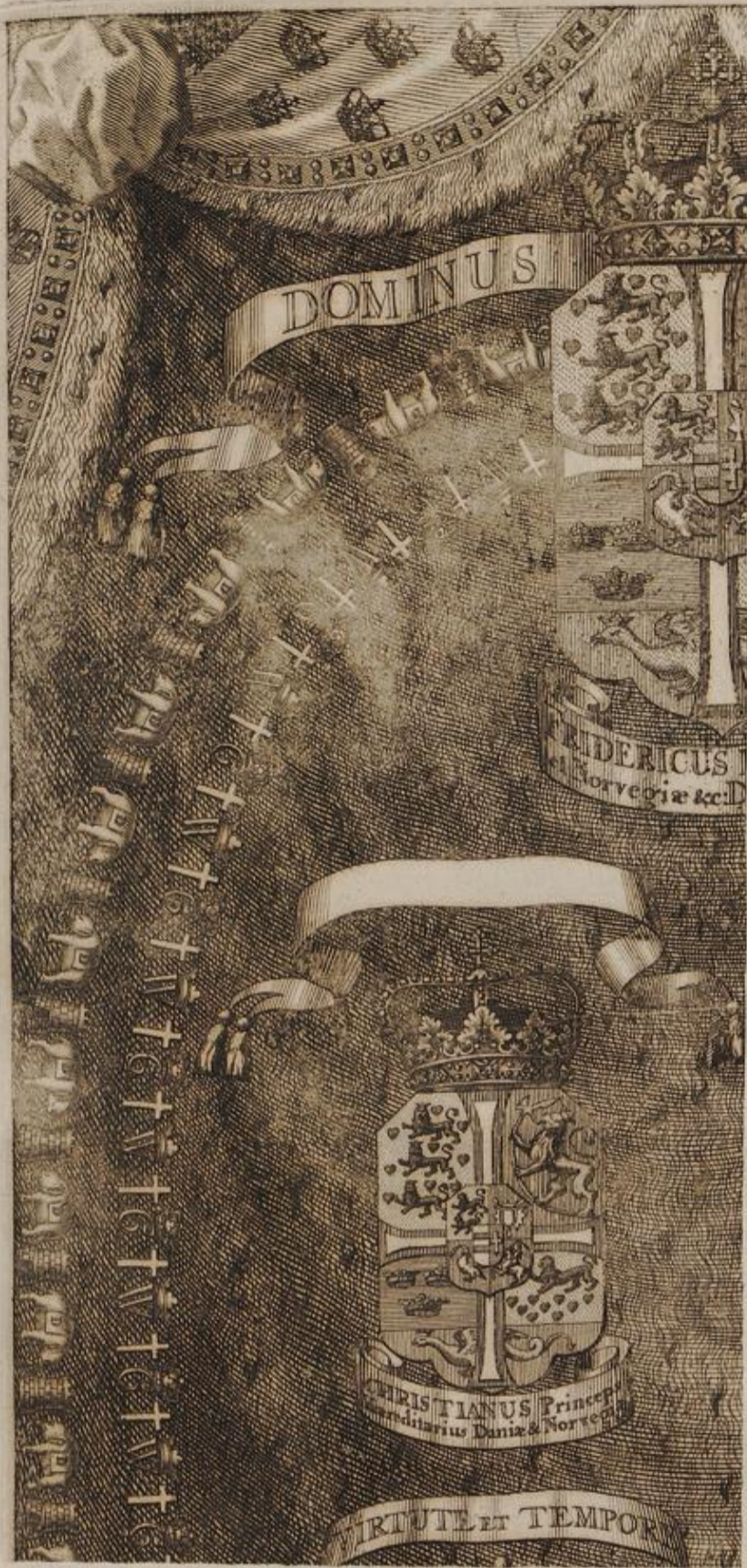
Serenissimi Ordinis Elephantini Socii atq; Illustrissimi Equites, hæc tempestate superstites, salvâ unicujusq; præcedentia ac prærogativâ, juxta annorum ac dierum seriem, quâ inclytissimum hunc Ordinem adepti sunt, nec non eorundem Symbola ac Insignia hæc sequuntur. Vid. Tab. XII, XIII, XIV.

I. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. CAROLUS, Landgravius Hasfiæ, Princeps Hirschfeldiæ, Comes Cattimelibocensium, Diezensium, Zigenhainensium, Niddanorum & Schaunburgensium. An. 1667 d. 26 Jun.

II. Reverendissimus & Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. AUGUSTUS FRIDERICUS, Hæres Norvegiæ, Episcopus Lubecensis, Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ & Dithmarsiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst. An. 1667 d. 24 Octobr.

III. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. CHRISTIANUS ERNESTUS, Marchio Brandenburgensis, Magdeburgi, Borussia, Stetini, Pomeraniæ, Cassubiorum ac Vandalorum, nec non in Silesia, Crofnæ & Carnoviæ Dux, Burggravius Norimbergensis, Princeps Halberstadtii, Mindæ & Camini. An. 1668 d. 28 Martii.

IV- Po-

II

TUS
8. Mart.

rius
Junii.

CONRADUS Comes
de Reventlou. 1681. 1. Julii.

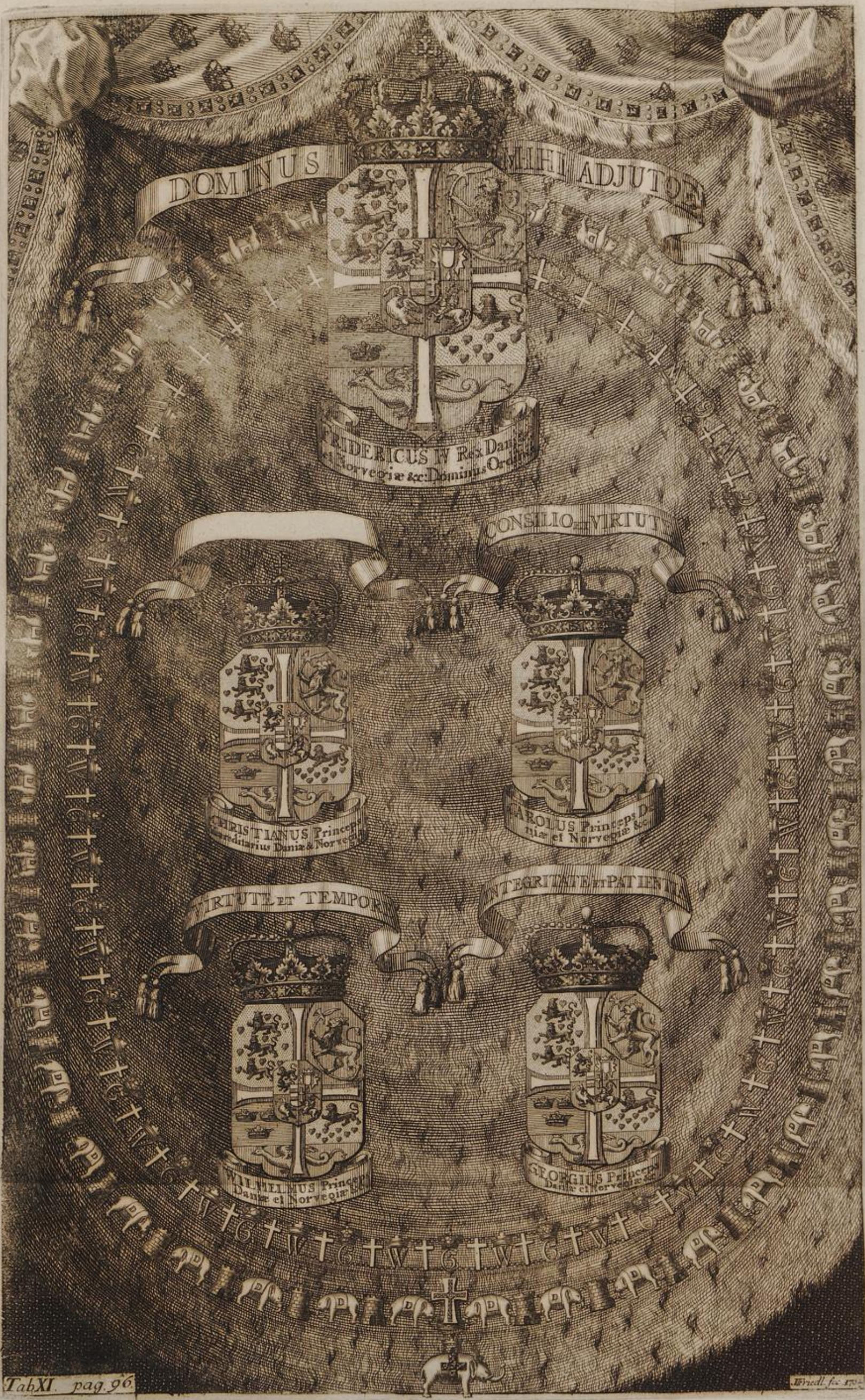
FRIDERICUS MAGNUS
Marchio Baden-Durlacensis 1682. 26. Julii

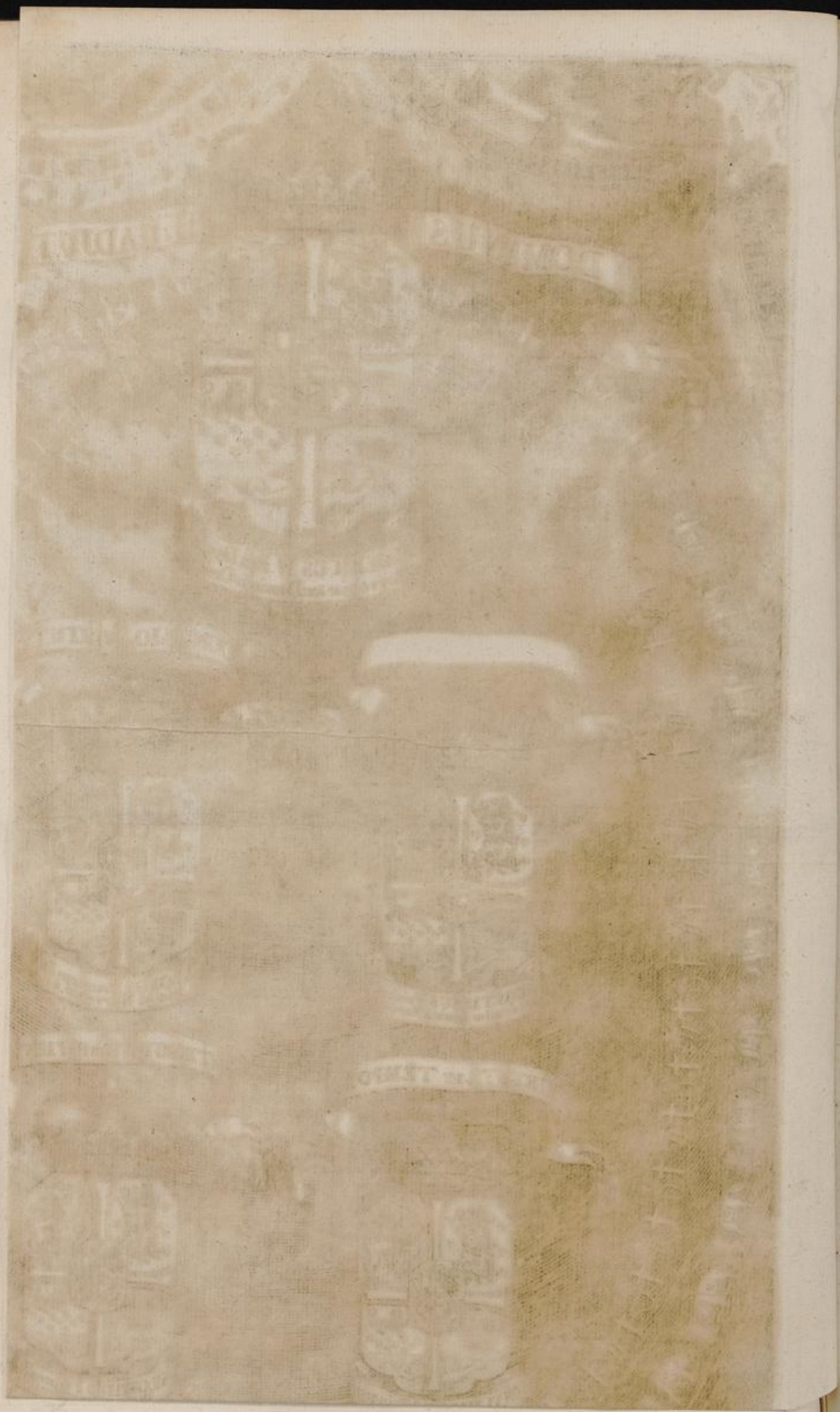

CHRISTIANUS EBERHARDUS
Princeps Frisiae Orientalis. 1682. 3. Novembrii

Tab. XII. pag. 96.

Wiedemann

F
C
7

INSIGNIA ET SYMBOLA EQUITUM ORDINIS ELEPHANTINI

CAROLUS Landgravius
Hassiae Casellanus. 1667. 26. Junii.

AUGUSTUS FRIDERICUS
Episcopus Lubecensis. 1667. 24. Octob.

CHRISTIANUS ERNESTUS
Marchio Brandenburgensis. 1668. 28. Mart.

FRIDERICUS Rex
Borussiae. 1678. 28. Novembr.

GUSTAVUS WILHELMUS
Comes de Wedel. 1679. 11. Martii.

FRIDERICUS Landgravius
Hassiae Homburgensis. 1680. 29. Junii.

CONRADUS Comes
de Reventlow. 1681. 1. Julii.

FRIDERICUS MAGNUS
Marchio Baden-Durlacensis. 1682. 26. Julii.

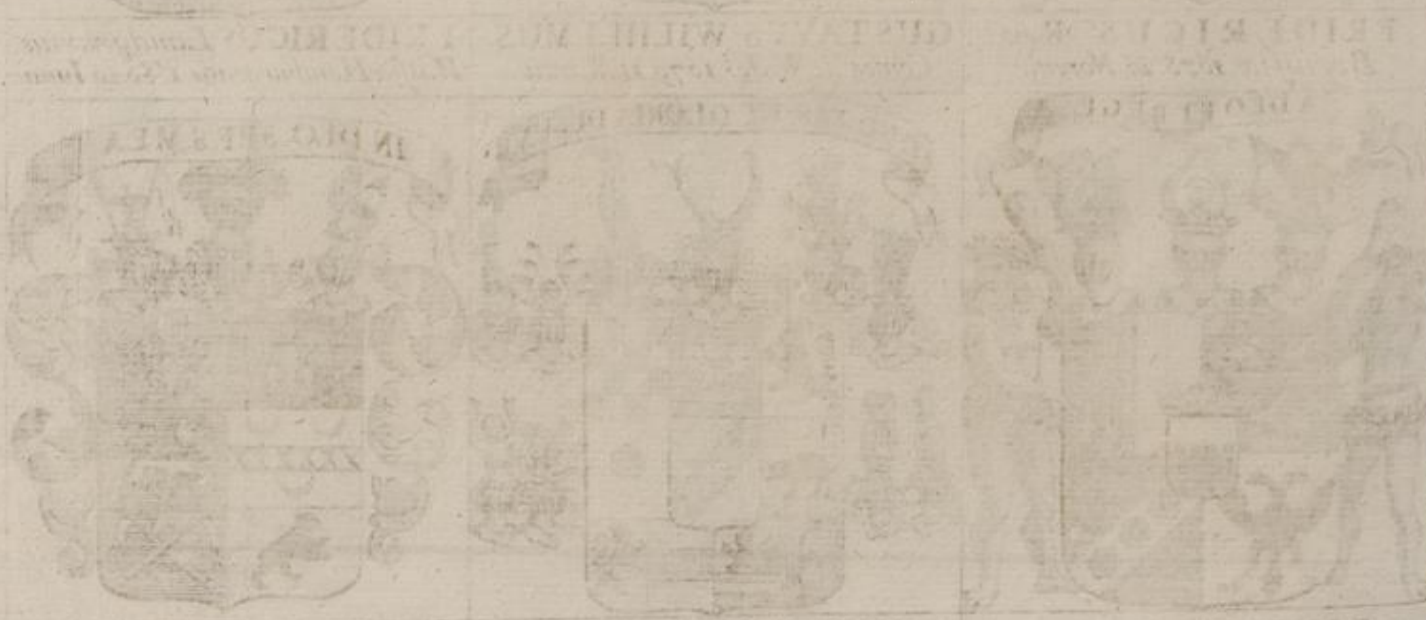
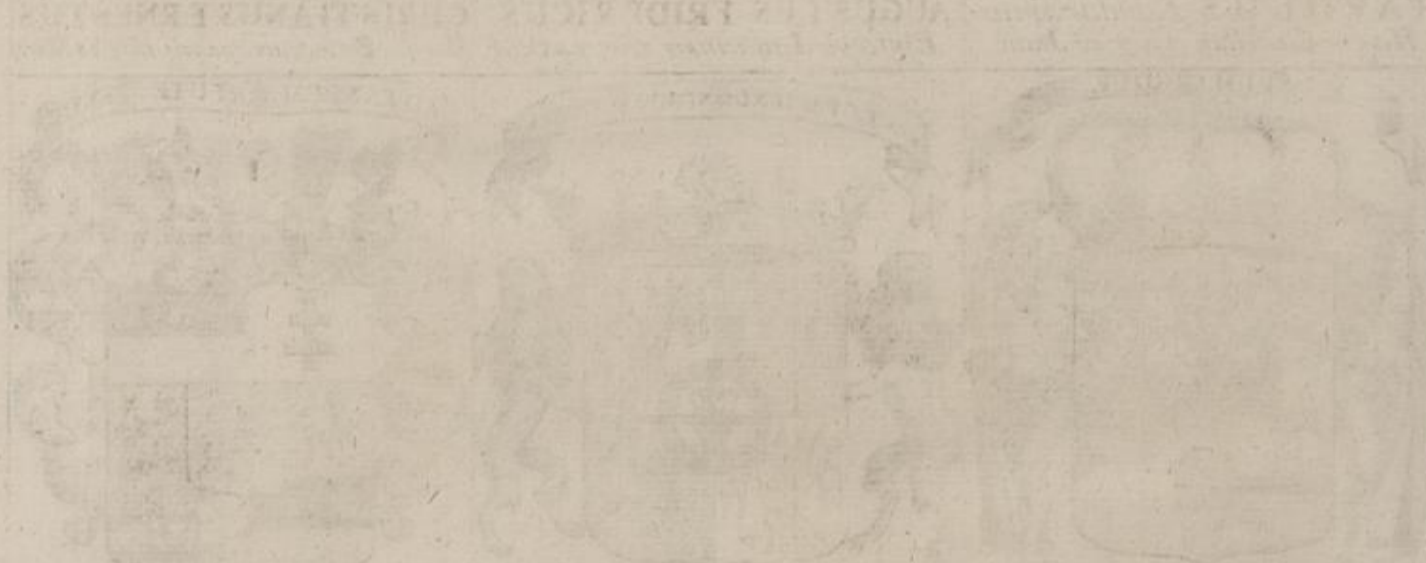

CHRISTIANUS EBERHARDUS
Princeps Frisiae Orientalis. 1682. 3. Novembr.

INSIGNIA

SYMBOLA

ECCLIASTICUM ORDINIS ELEPHANTINI

FRIDERICUS MAGNUS CHRISTIANUS FERDINANDUS
 CONRADUS COMES

FRIDERICUS AUGUSTUS
Rex Poloniae 1686. 24. Septembr.

FRIDERICUS
Comes ab Alfeldt 1688. 31. Julii.

ANTONIUS ULRICUS *Dux Brunsw.*
et Lunaburg. Wolfenbüttelens 1693. 9. Januarii.

FRIDERICUS *Dux Saxoniae*
Gothanus 1694. 3. Julii.

EBERHARD' LUDOVIC' Dux
Wirtenbergae Stuttgardens 1694. 5. Julii.

ERNESTUS LUDOVICUS *Landgr.*
gravius Hassiae Darmstadiens 1694. 5. Julii.

PHILIPPUS *Landgravius*
Hassiae Castellanus 1694. 5. Julii.

FRIDERICUS LUDOVICUS *Dux*
Holsatiae Beckensis 1694. 5. Julii.

LEOPOLDUS EVERHARDUS
Dux Wirtenb. de dom. Montispelgard 1694. 5. Julii.

ULRICUS CHRISTIANUS
de Guldentlöwe. 1695. 26. Martii.

WILHELMUS *Princeps Anhal.*
tinus Hatzgerodensis 1695. 7. Decemb.

CHRISTIANUS SIEGFRIEDUS
de Plesfen 1695. 7. Decembr.

FRIEDRICH	FRIEDRICH	FRIEDRICH
ERICH	ERICH	ERICH
ERICH	ERICH	ERICH
ERICH	ERICH	ERICH

HENRICUS Dux Saxoniae
Römhildensis. 1696. 19. Januarii.

ALBERTUS ERNESTUS Princ.
ceps Oetingensis. 1698. 22. Januarii.

JOHANNES GEORGIUS Dux
Saxoniae Weissenfelsensis. 1698. 19. Sept.

AUGUSTUS WILHELMUS Dux
Brunsvic: et Lunab: Wolfenbüttel. 1699. 9. Aug.

FRIDERICUS Landgravius
Hassiae Casſelanus. 1700. 27. Maji

JOHANNES AUGUSTUS Princ.
Anhalt: Serrestensis. 1701. 28. Octobr.

FRIDERICUS WILHELMUS
Dux Mecklenburgensis. 1703. 28. Febr.

JACOBUS
Baro de Wasenaer. 1703. 21. April.

CAROLUS RUDOLPHUS Dux
Württemberg: Neustadiens. 1703. 27. April.

CAROLUS
Comes ab Ahlefeldt. 1703. 27. April.

Faint, illegible text and markings, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

IV. Potentissimus ac Serenissimus Princeps ac Dominus FRIDERICUS, Rex Borussiae, Marchio Brandenburgensis, S. R. J. Archi-Camerarius & Elector, Magdeburgi, Cliviae, Juliae, Montium, Stetini, Pomeraniae, Cassubiorum & Vandalorum, nec non in Silesia Croznae Dux, Burggravius Norimbergensis, Princeps Halberstadii, Mindae & Camini, Comes in Hohenzollern, Marca & Ravensbergae, Dominus de Ravenstein, Lavenburg & Bütow. An. 1678 d. 26 Novemb.

V. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. GUSTAVUS WILHELMUS, Comes de Jarelsberg, Baro de Weddel, Dominus de Evenburg, Ratz & Nörnberg, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, Sacrae Reg. Majest. Daniae & Norvegiae Campi-Mareschallus, Comitatum Oldenborgensis & Delmenhorstensis Gubernator. An. 1679 d. 11 Martii.

VI. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS, Landgravius Hassiae, Princeps Hirschfeldiae, Comes Cattimelibocensium, Diezenfium, Ziegenhainensium, Niddanorum, Isenburgenfium, Schaumburgenfium & Budingensium. An. 1680 d. 29 Jun.

VII. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. CONRADUS Comes de REVENTLOW, Dominus de Clausholm, Callöe, Frisenwold & Löystrup, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, Sacrae Reg. Majest. Cancellarius Magnus, Consiliarius Intimus & Provincialis, Cubiculi Praefectus, Summus Venationis Regiae & Praefecturae Haderslebenfensis Gubernator. An. 1681 d. 1 Julii.

VIII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS MAGNUS, Marchio Badensis & Hochbergenfensis, Landgravius Sautenbergiae, Comes de Spanheim & Eberstein, Dominus de Röteln, Badenweiler, Lahr & Mahilberg etc. An. 1682 d. 26 Julii.

IX. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. CHRISTIANUS EBERHARDUS, Princeps Frisiae Orientalis, Dynasta Essenensis, Ratisdorpium & Witmundae etc. An. 1682 d. 3 Novembr.

X. Potentissimus ac Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS AUGUSTUS, Rex Poloniae, Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Borussiae, Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Voliniae, Podoliae, Podlasfiae, Livoniae, Smolensko, Severiae & Czernichoviae, Dux Saxoniae, Juliae, Cliviae, Montium, Angriae & Vestphaliae, S. R. J. Archi-Mareschallus & Elector, Landgravius Thuringiae, Marchio Misniae, nec non Superioris, Inferiorisq; Lusatae, Burggravius Magdeburgensis, Principali Dignitate Comes Hennebergicus, Comes Marcae, Ravensbergae & Barbby, Dominus Ravensteniae. An. 1686 d. 24 Septembr.

XI. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus FRIDERICUS, Comes ab AHLEFELDT, Langeland & Rixingen, Baro de Mörsburg, Dominus de Segard, Gravenstein & Wiltnis, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, S. R. M. Consiliarius Intimus & Provincialis, Regius Ducatum Slesvici & Holfatiæ Vicarius, Cubiculi Præfectus, Gubernator Dithmarfiæ etc. An. 1688 d. 31 Jul.

XII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. ANTHONIUS ULRICUS, Dux Brunsvicensium & Luneburgensium etc. An. 1693 d. 9 Januarii.

XIII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS, Dux Saxonæ, Juliæ, Cliviæ, Montium, Landgravius Thuringiæ, Marchio Misniæ, Principali Dignitate Comes Hennebergicus, Comes Marcæ & Ravensbergæ, Dominus Ravensteniæ & Tonnæ. An. 1694 d. 5 Julii.

XIV. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. EBERHARDUS LUDOVICUS, Dux Wurtembergensis & Teccensis, Comes Montisbelicardiensis, Dominus de Heidenheim. An. 1694 d. 5 Jul.

XV. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. ERNESTUS LUDOVICUS, Landgravius Hasfiæ, Princeps Hirschfeldiæ, Comes Cattimelibocensium, Diezensium, Ziegenhainensium, Niddanorum, Schaumburgensium, Isenburgensium & Budingensium. An. 1694 d. 5 Jul.

XVI. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. PHILIPPUS, Landgravius Hasfiæ, Princeps Hirschfeldiæ, Comes Cattimelibocensium, Diezensium, Ziegenhainensium, Niddanorum & Schaumburgensium. An. 1694 d. 5 Jul.

XVII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS LUDOVICUS, Hæres Norvegiæ, Dux Slesvici, Holfatiæ, Stormariæ, & Dithmarfiæ, Comes in Oldenborg & Delmenhorst. An. 1694 d. 5 Julii.

XVIII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. LEOPOLDUS EBERHARDUS, Dux Wurtembergensis, Teccensis & Chastillonensis, Comes Montisbelicardiensis & Colligniensis, Dominus de Heidenheim. An. 1694 d. 5 Julii.

XIX. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. ULDARICUS CHRISTIANUS GYLDENLÖWE, Dominus de Comitatu Samsøe, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, S. R. M. Archithalassus & Cubiculi Præfectus, Islandiæ Gubernator Primarius, & Summus Rei Veredaræ in Norvegia Præfectus. An. 1695 d. 5 Mart.

XX. Se-

XX. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. WILHELMUS, Princeps Anhaltinus, Comes Ascaniæ, Dominus Bernburgi & Servestæ. An. 1695 d. 7. Decembr.

XXI. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. CHRISTIANUS SIGFRIDUS de PLESSEN, Dominus de Pariin & Höyckendorf, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, S. R. M. Consiliarius Intimus & Præfecturæ Vordingburgensis Gubernator. An. 1695. d. 7 Decembr.

XXII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. HENRICUS, Dux Saxoniae, Juliae, Cliviae & Montium, Landgravius Thuringiae, Marchio Misniae, Principali Dignitate Comes Hennebergicus, Comes Marcae & Ravensbergæ, Dominus Ravensteniae. An. 1696 d. 19 Jan.

XXIII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. ALBERTUS ERNESTUS, Princeps Oettingensis etc. An. 1698 d. 22 Jan.

XXIV. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. JOHANNES GEORGIUS, Dux Saxoniae, Juliae, Cliviae & Montium, Landgravius Thuringiae, Marchio Misniae, nec non Superioris, Inferiorisq; Lusatiae, Principali Dignitate Comes Hennebergicus, Comes Marcae, Ravensbergæ, & Barby, Dominus Ravensteniae. An. 1698 d. 19. Sept.

XXV. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. AUGUSTUS WILHELMUS, Dux Brunsvicensium & Lunenburgensium. An. 1699 d. 9 Augusti.

XXVI. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS, Landgravius Hassiæ, Princeps Hirschfeldiæ, Comes Cattimelibocensium, Diezensium, Ziegenhainensium, Niddanorum & Schaumburgensium. An. 1700 d. 27 Maji.

XXVII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. JOHANNES AUGUSTUS, Princeps Anhaltinus, Comes Ascaniæ, Dominus Servestæ & Bernburgi, Jeveriæ & Kniphaußen. An. 1701 d. 28 Octobr.

XXVIII. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. FRIDERICUS WILHELMUS, Dux Mecklenburgensis, Princeps Vandalorum, Sverini & Ratzeburgi, nec non Comes Sverinensis, Terrarum Rostochii & Stargardiæ Dominus. An. 1703 d. 28 Februarii.

XXIX. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. JACOBUS Baro de WASSENAER, Dominus de Opdam, Hensbroeck, Spierdück, Wochmeer, Zytwyck, Kernhem, Twickelo, Laege etc. Eqves Auratus Ordinis Elephantini, Eqvestris Militiæ, nec non Copiarum Fœderati Belgii Præfectus Generalis, urbis Silvæ-Ducis ejusdemq;
di-

ditionis & arcium vicinarum Gubernator, Academiae Lugduno-Batavae Curatorum Praefes etc. An. 1703 d. 21 April.

XXX. Serenissimus Princeps ac Dominus Dn. CAROLUS RUDOLPHUS, Dux Wurtembergensis & Teccensis, S. R. Imperii Princeps, Comes Montisbelicardienfis & Dominus de Heidenheim. An. 1703. d. 27 April.

XXXI. Illustrissimus & Excellentissimus Heros ac Dominus Dn. CAROLUS Comes ab AHLEFELDT, Langeland & Rixingen, Dominus de Mörsburg, Eqves Auratus Ordinis Elephantini, Sacrae Regiae Majestati à Consiliis Intimis & Cubiculis, nec non Supremus Stabuli Praefectus & in Collegio Commenciorum Praefes. An. 1703 d. 27 Aprilis.

III.

Honore Statutorum Regionum duo sunt Ordinis Ministri, quorum officii, conspicuae dignitatis, splendidiq; habitus mentionem faciunt Articuli XL, XLI, XLVII. Haec spartas hodie adornant

Perillustris ac Generosissimus Dn. MARTINUS BIERMAN de EHRENSCHILDT, Dominus de Enggaard, S. R. M. Consiliarius Status & justitiae, nec non Ordinis Ceremoniarum Magister.

Perillustris ac Generosissimus Dn. VINCENTIUS LERCHE, Dominus de Lerchenfeldt, S. R. M. Consiliarius Status & Cancellariae, nec non Ordinis Secretarius, Magister Ceremoniarum & Cubicularius.

Eorundem Insignia Gentilitia hanc habent faciem.

CAP. IV.

CAPUT XIV.

I. II. III. IV. **E**ncomium Elephanti ob multas virtutes, nec non varia Heroicarum Virtutum Emblemata per Ordinis Elephantini tesseram Elephantum significata hic afferuntur. V. Applicatio insituitur ad Illustrissimos Ordinis Elephantini Equites. VI. Epilogus.

Sectio I.

Coronidis locò ad illustrandam Ordinis Elephantini gloriam, quippe qui Elephanti signò ac tessera semper inclaruit, brevissimè hic de Elephanti natura & virtutibus differere libet ac lubet; quantò enim magis cæteris animalibus Elephante præstat, tantò majorem Illustrissimis Ordinis Elephantini Equitibus conciliat gloriam, ac indicium simul est hoc Elephantinum Insigne plurimarum insignium virtutum. Hieroglyphicè igitur per Elephantum adumbrantur plurimæ Equite Aurato dignissimæ virtutes.

Ob amorem enim rerum coelestium laudatur Elephas. Tradit *Ælianus Lib. 4, Cap. 30. Histor. Animal: Elephantos pietatis & reverentiæ erga coelestia signa magnam reddere speciem, dum reconditâ quadam ratione ramos primùm ex Sylva decerpunt, eosq; in sublime lunam versus movent, quasi ad lunam supplices. Videantur Plinius Lib. VIII. Histor. Natur. Solinus & Pierius in Hieroglyphicis. Hinc Ursinus Episcopus Tanensis symbolum suum habuit, conjunctis Elephanto & Luna; Sic ardua peto, teste Jacobo Typotio.*

Amor patriæ Elephanto etiam tribuitur, refert enim *Ælianus Lib. 10 Cap. 17 Elephantum tanto patriæ amore duci, ut extra illam desiderio & moerore conficiatur, nec unquam naturalis soli memoriam obscurari & evanescere posse.*

II.

Prudencia & sagacitate Elephas quoq; gaudet. Hinc Elephantum a sensibus suis acutissimis commendat *Cicero de Natura Deorum*, & Elephanto nullam belluam prudentiorem esse asserit. *Aristoteles Lib. 9. Hist. Animal. Cap. 46* describit Elephantum, quòd sit πάντων τῶν ἀγέλων πλεονέτατον καὶ ἡμερότατον ευαίωθητον καὶ συνέσει τῇ ἄλλῃ ὑπέρβαλλον: *Philostratus* sic: τὸ το γὰρ ζῶον δεύτερον ἀνθρώπου τίτῳ, κατὰ συνέσειν τι καὶ βελός. Quæ omnia sano sensu accepta potius tamen pro laude, Bb quam

quam

quàm descriptione animalis habenda esse existimo. *Plinius Lib. 8 Cap. 1* aliqvantò latius progreditur, Verba ejus hæc sunt: *Animalium maximum Elephas, proximumq; humanis sensibus quippe intellectus illi sermonis patrii & imperiorum obedientia, officiorumq; quæ didicit, memoria: amoris & gloria voluptas, imò verò, quæ in homine rara, probitas, prudentia, æquitas, religio quoq; siderum, solis & luna veneratio.* Plinio adstipulatur *Lipsius Cent. I. Epist. 25. Dio Lib. 4 Cap. 24. Strabo Lib. 4.* Plinium simul & Lipsium hic examinare non permittit instituti nostri ratio: quavis enim mores ac virtutes hujus belluæ partim a natura, partim ab institutione admirabiles sint, ut fidem ferè excedant; nonnulla tamen majora vero de Elephanto relata esse credo.

III.

Elementiam præbet Elephas inferioribus animalibus, Hinc *Ælianus Lib. 7 Cap. 36.* *Elephas nunquam insequentibus se opponit, nisi aut filiorum suorum aut ægrotantium causâ, pro his nimirum nihil non moliens inexpugnabilis manet.* De Elephanto alias produnt naturæ speculatores, quòd provocatus grave cum Dracone, Rhinocerotè, & grandioribus animalibus aliis bellum gerat: erga debiliora sit mitis adèò placidæq; naturæ, ut congregatim concurrentia proboscide paulatim removeat ac segreget, ne forsitan imprudens eorum aliquot proterat. Hinc numisma castrense cûsum est annò 1553 a Philiberto Duce Sabaudia & Casarearum copiarum in obsidione Hesdini Præfecto, in cujus anteriore latere videre licet ejusdem Ducis effigiem, a posteriore verò latere Elephantum cum variis agnis & minusculis animalibus, non tamen ab Elephanto læsis, cum hac inscriptione: *Infestus infestis: Sic infestus infestis quidem esse voluit hic Dux Celsissimus; turpe tamen duxit lædere non lædentem, aut minores gravius ulcisci injurias, teste Lukio in Sylloge Numismatum pag. 159.*

IV.

Fortitudine quoq; pollet Elephas, tela enim & sagittas, quæ cuti inhærent, excutit. *Hinc Lucanus Lib. 6.*

*Sic Lybicus densis Elephas oppressus ab armis
Omne repercussum squalenti misile tergo
Frangit, & hærentes motâ cute discutit hastas,
Viscera tuta latent penitus, citraq; cruorem
Confixâ stant tela ferâ, tot facta sagittis
Tot jaculis unam non explent vulnera mortem.*

Ita Eqvestris Heros insidias ac tela hostium non timet. Elephas in apertò campo vel bellò contra hostes nunquam pavescit, nec nisi a gra-

gravissimo impetu superatur. Unde Emblema apud *Picinellum Tom. I. pag. 372, vi parvâ non inflectitur.* Quinimo sagittæ impactæ Elephantum magis in hostem concitant.

V.

Has igitur Elephanti virtutes in Equitem Auratum optimè quadrare manifestè satis elucescit. Quid enim Auratum Illustrissimum hujus Ordinis Equitem magis decet, quam pietas erga Deum, amor in patriam, patriæq; Patrem Regem Augustissimum, cauta rerum gerendarum prudentia, benigna erga inferiores benevolentia, generosa pro patriæ salute fortitudo? Et prolixius hîc quidem agi posset de variis Elephanti virtutibus, aliisq; de Elephanto scitu dignissimis; sed lubens silensq; ea hîc præterire brevitatis ergo consultum duxi: neq; enim omnia, quæ de Elephanto, ejusq; magnitudine, robore, usu in bellis ac triumphis, insignibus, monetis dici possent, & ex antiquitate varia simul illustrari, excutere hîc scopus est; sed paucis solum de Ordine Elephantino differere, quippe qui ab Elephanti symbolo nomen sortitus est. Amplissimi tamen ac Doctissimi Professoris Lipsiensis *Johannis Cypriani* judicium in Continuatione Historiæ Animalium *Wolfgangi Franzii* editâ Lipsiæ 1688 hîc annectere lubet, quippe qui virtutes Elephanti ad Equestrem Ordinem Elephantinum applicat, cujus hæc sunt verba pag. 123. *Ad quæ aliaq; , inquit, virtutum in Elephantis simulachra Reges Daniæ respexisse voluit Franciscus Memenius Decanus Antverpiensis in Deliciis Equestrium sive militarium Ordinum pag. 144, Pontanus in Chorogr. Daniæ, Vosius Lib. 3 de Idololatria Cap. 50, cum in memoriam profligatorum feliciter, sub auspiciis Gothofredi Bullionæi & Baldvino I Rege Hierosolymitano, Saracenorum, Maurorum & Africanorum Elephanti imaginem suis subderent insignibus & Ordini Equitum pro symbolo darent torquem aureum ex Elephantis castella gerentibus & calcariibus, signo dignitatis Equestris.* Appositè quoq; & aptè ad institutum hoc Equestre illustrandum differentem *Pontanum* in *Chorogr. Dan.* audire hîc convenit. *Nec mirum, inquit, Elephantis symbolum a Regibus Daniæ huic Ordini cohonestando adsumptum, cum summis virtutibus hoc nobile animal ab antiquis prædicetur, & quod proximè ad naturam humanam accedat, fortitudine scilicet militari, prudentia & fulcro imperiorum, religionèq;, quæ non nisi in hominem cadit, clementia Regia etc.* Testimonio Clarissimi hujus Viri addam verba Summè Venerabilis ac Nobilissimi Sælandiæ Episcopi Doct. *Henrici Bornemanni* in elegantissimo Panegyrico, quo Regi Augustissimo gl. m. CHRISTIANO V natalem quadragesimum nonum anno 1695 die XV April. gratulatus est pag. 38. *Equidem peropportune in duplici hoc Equestri Ordine Elephantino nempe & Danebrogico superbit & gloriatur Dama nostra, cum Emblema quoddam & imago felicitis Reipublicæ & Regni in utroq; latet. Ad portanda quippe cum robore geminata imperii pondera quadrat pulchre Elephas, cum nulla belluarum,*

rum,

rum, teste Tullio, Elephanto sit prudentior, & Libycus, ut narrant historia, Elephas acutissimis sensibus & firmis viribus omnibus facile armentis praestet. Convenienter etiam huic sententiae, atq; in justam Elephantum simul & Ordinis Elephantini laudem loquitur Jacobus Stuers in Tractatu, cui inscriptio est: Les Empires du monde: Les Rois de Danemarck ont donné le titre d'Elephant a cette Chevalerie, & en ont orné leurs armes, d'autant que ces animaux semblent approcher le plus de la nature de l'homme, & reluire par maniere de dire en toutes vertus, comme de force militaire, de providence, de religion, de pieté, & de clemence Royale, afin que ceux, qui en seroient honores, se souvenissent de s'avancer d'autant plus en la perfection de ces vertus sur ces animaux, que la nature de l'homme est plus excellente, que la leur.

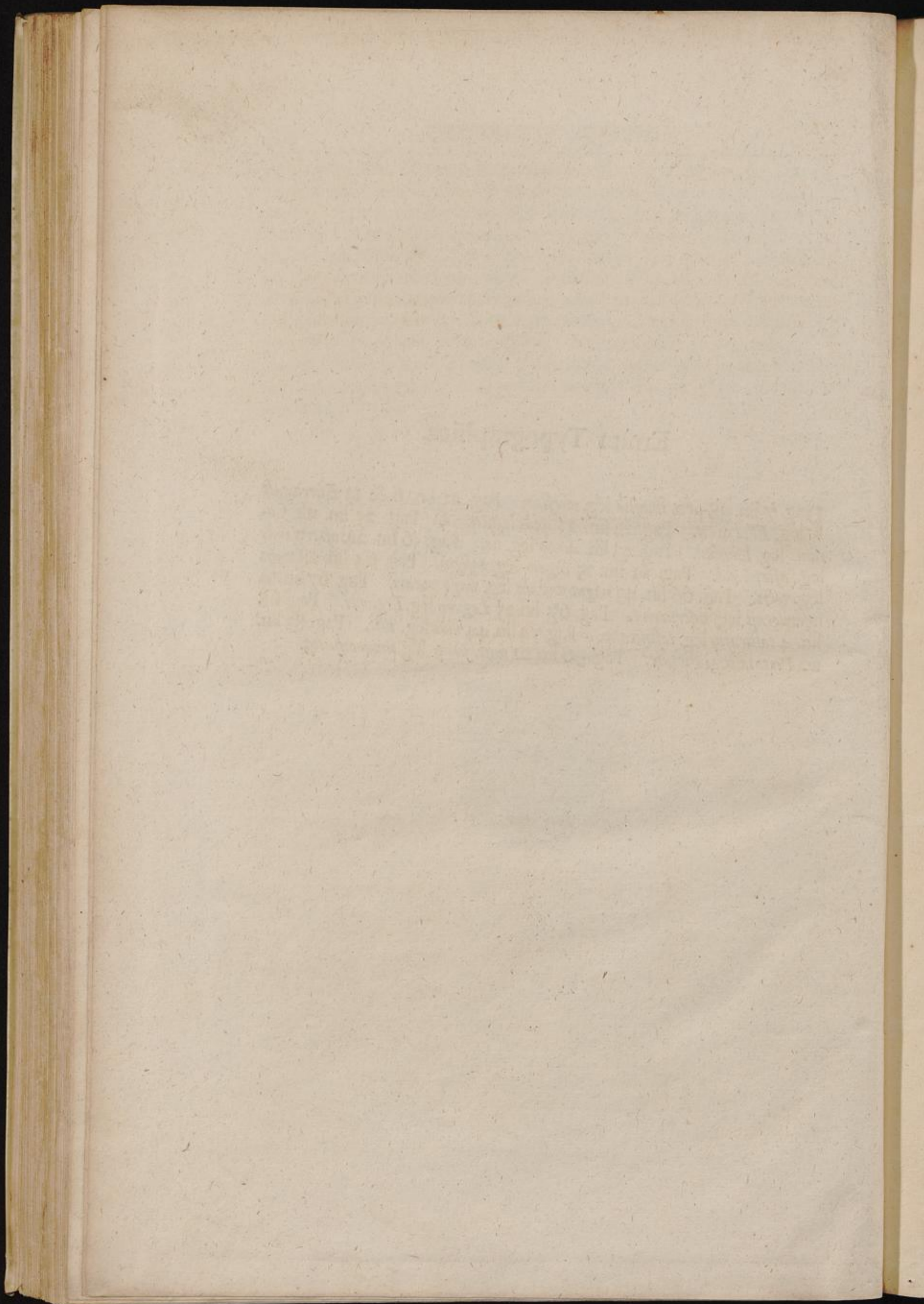
VI.

Serenissimis autem Nobilissimis ac Inclytissimis Ordinis Elephantini Sociis atq; Illustrissimis Equitibus, Purpuratisq; Satrapis, utpote fulgentissimis omnium Heroicarum virtutum luminibus, & Magnatibus omni laude majoribus perennem ac longævam prosperitatem, lætaq; gloriæ & salutis incrementa humillimè precari submissa hic votorum summa est & finis.

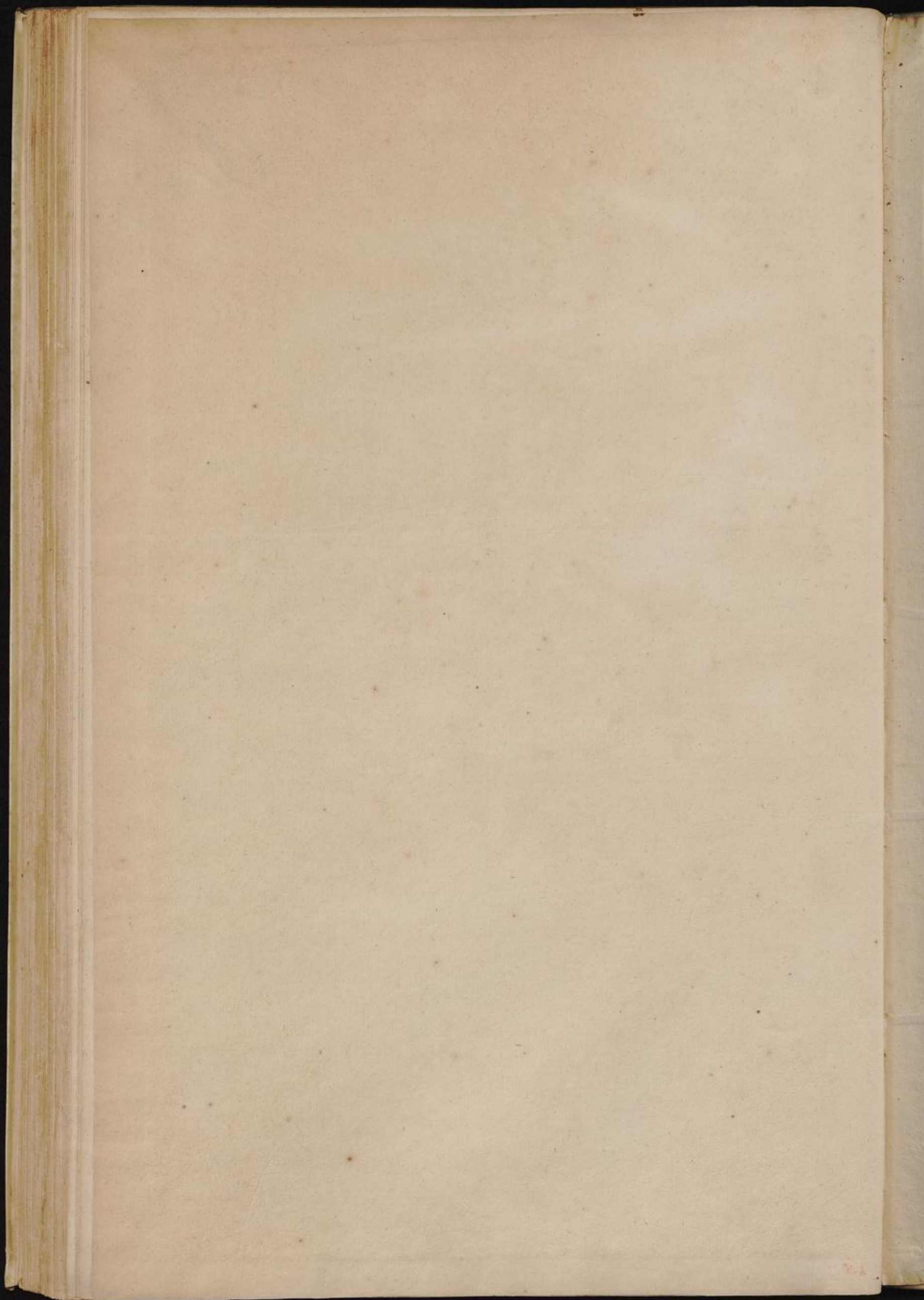
Errata Typographica.

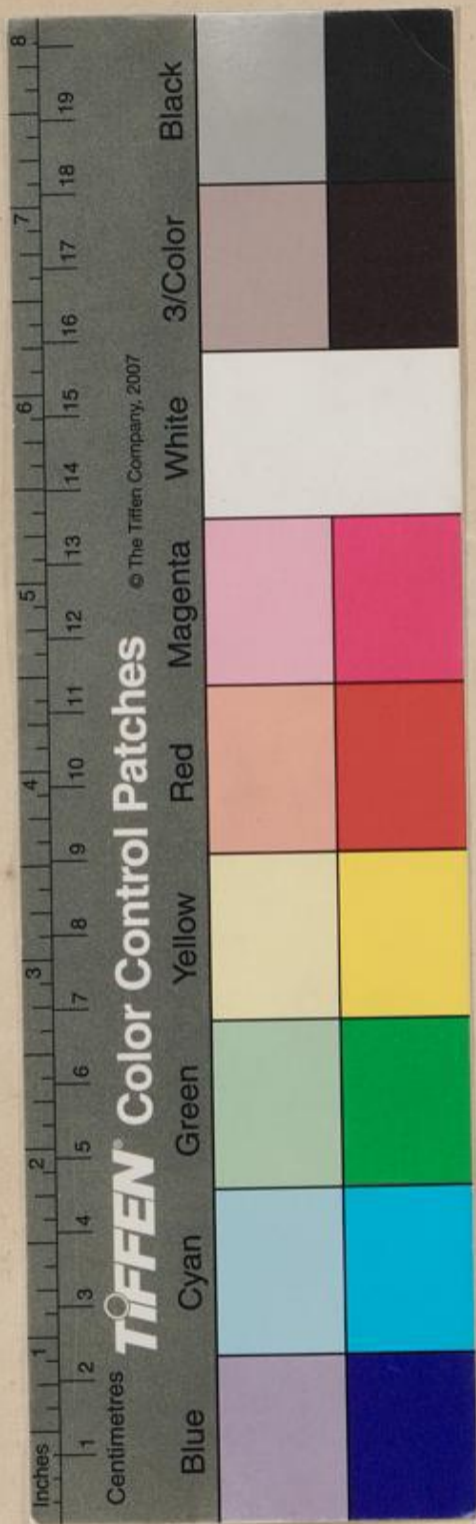
Pag. 7 lin. 38 pro *nuestia* leg. *nuestra*. Pag. 21 lin. 6 & 13 *Evervealt*
leg. *Elverwelt*. Pag. 22 lin. 23 *qua* leg. *quod*. Pag. 25 lin. ult. *Co-*
mitis leg. *Domini*. Pag. 43 lin. 4 *rus* leg. *us*. Pag. 56 lin. 24 *osterwards*
leg. *afterward*. Pag. 61 lin. 15 *Sigillo* leg. *insigni*. Pag. 64 lin. 28 *נלז*
leg. *נלז*. Pag. 66 lin. 43 *nagut vocat* leg. *nage vocari*. Pag. 67 lin. 14
inseruerit leg. *inseruerint*. Pag. 67 lin. 25 *Legioni* leg. *Legionis*. Pag. 68
lin. 4 *testicatio* leg. *testificatio*. Pag. 74 lin. 44 *illos* leg. *illis*. Pag. 83 lin.
20 *Pietate* leg. *Pictate*. Pag. 96 lin. 21 *unicujusq;* leg. *uniuscujusq;*.

859

Law

LX.

